

Ala xa masenyi Annabi Yeremi bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun dəxə firin. Səeti naxan nu na kəçla ma a nu xili Isirayila, səeti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya bəxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa seriye fəxə ra, e mu kuye batu. Kənə a dənxəs ra, Yudaya fan bara suxu Sentanə xa gantanyi ra, e fa kuye batu fələ. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namijənmə nan na na təmui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa seriye masen Yudayakae bε a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batui findima fe jaaxi nan na e bε Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kənə e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xərəxə. A naxa Ala xa nate tagi raba e bε a falafe ra e yaxuie Babilənkae fama nə e bənbəde na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa jama ra, Ala nu bara nate tongo e xa jaxankate jaaxi soto Babilənkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mangə bε, a naxa xənə a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilən xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a mançxun e nəma e ratangade na jaxankate

ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa mañoxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa jaxankate ra, e xa a kolon e na sotoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won bε. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namijonme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon yunubi mu fan, a findixi jaxankate nan na e bε. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi fɔxɔ ra, e xa bira Alatala xui fɔxɔ ra. Na gbansan nan nōma findide sooneya ra adama bε a xa dunjneigiri kui. Ala xa won mali na kira xɔn ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi bε

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, serexedube naxan keli Anatoti, Bunyamin bɔxi ma. ² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa di ra, a xa mangεya je fu nun saxan nde, Alatala naxa wɔyɛn Annabi Yeremi bε. ³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangεya je fu nun kerem nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui t̄emui naxε. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n bε yi ki,

⁵ «Beenu n xa i nɔnɔ i nga tεεge,
n tan nu i kolon.
Beenu i nga xa i sɔtɔ,

n nu bara xεεraya ragiri i ma,
i xa findi namijonme ra sie birin xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi,
«N Marigi Alatala, n mu fata masenyi tide,
barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n bε,
«I naxa a fala a fonike nan i ra,
barima i tan nan sigama mixie xɔn ma,
n i xεεma dɛnnaxe.
I xa n ma yaamari birin masen e bε.
⁸ I naxa gaaxu e ya ra,
barima won birin nan a ra.
N i makantama ne.»
Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xɔnye itala n dε ma,
a fa a masen n bε, «I bara a to, n bara n ma
masenyi sa i xaxili ma. ¹⁰ To n bara i sugandi i xa
findi n ma xεεra ra dunjna sie tagi. I xunnakanε
xa fe falama ne mangεya ndee bε, e fa bira,
e kana. I xunnakeli xa fe falama ne mangεya
gbetee bε, e fa e sanke sɔrɔn, e sabati a fanyi
ra.»

¹¹ Alatala naxa yi wɔyεnyi masen n bε yi ki,
«Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi,
«N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.»
¹² Alatala naxa a masen n bε, «I bara a to a fanyi
ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi wɔyεnyi masen n bε yi
ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde
satunxi nan toxi kɔɔla biri.» ¹⁴ Alatala naxa a
masen n bε, «Naxankate birin kelima kɔɔla nan
ma, a fa bɔxi jnama birin halaki. ¹⁵ Alatala xa

masenyi nan ya. N fama ne jama birin xilide kelife koɔla ma, e xa e xa mange kibanyie dɔxɔ Darisalamu sode de ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taae birin suxu. ¹⁶ N e makiitima ne e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan sereχe ra kuyee bε, e tuubi e bε e naxee yailanxi e belexe ra. ¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e bε. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma ne i bε naxan dangi nee ra pon. ¹⁸ To n bara i findi xεera ra Yudaya mangε, kuntigie, sereχedubεe, nun jama birin xun ma. I luma ne alo tete belebele wure daaxi, alo yire makantaxi. ¹⁹ E i gerema ne, kɔnɔ e mu xutu sɔtɔma i ma, barima n na i fɔxɔ ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfe

- ¹ Alatala naxa yi wɔyεnyi masen n bε yi ki,
- ² «I xa sa a fala Darisalamukae bε,
Alatala bara a masen, <N bara ratu wo xa
xanunteya ma,
a nu na ki naxε singe ra wo fonike temui.
Wo nu bara bira n fɔxɔ ra gbengberen yire,
xεε mu nu saxi dεnnaxε.
Wo na raba marafanyi nan kui.
- ³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra,
alo sansi bogi singe.
Naxee e tɔɔrɔ, nee fan fama ne tɔɔrɔde.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bɔnsɔε, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

Isirayila xabile birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen,

«Wo babae n ma fe kobi mundun toxi naxan a niyaxi e xa gbilen n fɔxɔ ra?

Wo bara bira fe fufafu fɔxɔ ra,
awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo bɛ,

Alatala na minden,
naxan won naminixi Misira bɔxi ra,
naxan won xanin gbengberen yire?

Folee nun bɔxi maxare gbansan nan na menni.
Adamadie mu nɔma balode na bɔxi ma.»

⁷ N bara wo xanin bɔxi fanyi ma,
alako wo xa baloe fanyi sɔtɔ.

Kɔnɔ wo to fa, wo bara n ma bɔxi findi yire
seniyentare ra,

wo bara fe xɔnxi raba naa n dənnaxe fixi wo ma
kɛ ra.

⁸ Sərəxədubee mu Alatala fenxi.

Karamɔxɔε mu n kolon.

Yareratie bara n yanfa.

Namijɔnmee bara Bala kuye masenyi ti.

E bara bira se fɔxɔ ra naxan mu nɔma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo jaxankatama.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato,

wo xa mixie xεε Kedari,

wo na birin mato a fanyi ra.

Wo mu yi kuye batufe mɔɔli toma naa.

¹¹ Si nde na na naxan Ala bɛjin,

e fa kuye findi e xa ala ra?

N ma nama bara e xa xunnakeli masara,

e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu nōma e malide.
12 Koore bara findi seede ra na fe ma.
 Na bara findi kinikini nun kaabanako ra.
 A lanma na xa wo xaxili ifu,
 a xa wo dε ixara.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «N ma jama bara fe jaaxi firin naba:
 E bara n bεjnjn,
 n tan naxan nu luxi alɔ ye fanyi e bε,
 ye naxan mu jōnma.
 E bara fεjñee yailan, ye ragatama dεnnaxε,
 kōnɔ e ibɔɔxi, ye birin bara mini a ra.»

14 «Konyi nan na Isirayila ra,
 ka a findixi di lasiri nan na?
 Munfe ra a paxankataxi?

15 A luxi ne alɔ yεtε xaañe nan na xaañefe e ma.
 E xa bɔxi bara findi gbaloe yire ra.
 Mixi yo mu na sɔnɔn e xa taa ganxie kui.
16 Misiraka naxee na Nofi nun Tapanxesi,
 e fama ne wo xun nakanade.
17 Na fatanxi fe naxan ma,
 wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa kira fanyi fɔxɔ
 ra.

18 Yakɔsi munfe ra wo na Misira kira xɔn?
 Wo wama Nili xure ye nan minfe?

Munfe ra wo na Asiri kira xɔn?
 Wo wama Efirati xure ye nan minfe?

19 Ala xa wo xa kobipa ragbilen wo ma.
 Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo ma,
 alako wo xa a kolon gbilenfe wo Marigi Alatala
 fɔxɔ ra,
 a findixi fe jaaxi nun fe xɔnε nan na.

Wo jaxankataxi nε barima wo bara tondi gaax-
ude n ya ra.»
Mangε Alatala xa masenyi nan na ki.

20 «Kabi temui xønnakuye n bara wo lu wo yetε
yi.

Wo bara a fala a yanfanteya mu na wo bøjε kui,
kønø wo bara siga kuye batude geyae fari wuri
bun ma.

Na bara findi langoeja ra wo bε.

21 Wo nu luxi nε alø wøni bili fanyi n naxan sixi.
Munse a niyaxi wo xa n nabolo?

Yakøsi wo luxi nε alø wøni bili jaaxi
naxan mu bogi fanyi raminima.

22 Hali wo wo maxa soda saafunyi ra,
wo xa yunubi mu nøma bade.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

23 «Wo nøma a falade di,
<N mu nøxøxi. N mu biraxi Bali kuye føxø ra?>
Wo wo føxi mato gulunba yire.

Wo xa wo nøxø ti wo xa fe rabaxie ra.

Wo bara lu alø nøxømø gine rabεjinxi,

24 alø wulai sofale
naxan sofale xømø fenma a xiri ma gbengberen
yire.

Nde nøma a bade na ma?

Mixi naxan katama a suxude, a taganma nε.

A mu masøtøma fo na waxati dangi.

25 Wo naxa gbata birade kuye føxø ra.

Wo wo gima naa wo sanyi igeli ra,
hali ye xøli na wo ma.

Kønø wo bara n yaabi,

«Ade, muxu mu nōma gbilende kuyee fōxō ra.
E rafan muxu ma, muxu wama kafufe e ra.»»

26 «Isirayilakae fama ne lude yaagi kui
alo mujeti naxan suxuxi.
Mangēe, kuntigie, sərəxədubēe, nun
namijōnmēe,
e birin luma ne yaagi kui,
27 naxee a falama wuri masolixi bē, **«N** baba,
naxee a falama gēmē masolixi bē, **«N** daa mangē.
Na mixi mōoli bara e kobe ti n na,
e bara tondi e ya rafindide n ma.
Kōnō e xa tōrē kui,
e man a falama n bē, **«Keli, i** xa muxu rakisi.
28 Wo xa kuyee na minden, wo naxee yailanxi,
naxee bara wuya Yudaya taae kui?
E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa tōrē ma,
xa e fata na rabade.
29 Munfe ra wo tan matandilae wama n maki-
itife?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «N bara wo xa die bōnbō alako e xa matinxin,
kōnō e mu matinxinxī.
Wo bara wo xa namijōnmēe faxa wo xa san-
tidēgēma ra,
alo yētē xaajēxi.
31 To mixie, wo xa la Ala xa masenyi ra.
N Isirayila luxi gbengberen yire nē, xa na mu a
ra dimi kui?
Munfe ra n ma jama a falama,
<Muxu wama lufe muxu yētē ra,
muxu mu birama i fōxō ra sōnō?>

32 Gine dimedi nōma nēemude a xa kōnmagore
ma,
xa na mu a xa demui?
N ma jama bara nēemu n tan ma kabi temui
xōnnakuye.

33 Wo bara wo maxiri alako wo xa xanuntenyi
nde fen.
Wo bara dangi mixi birin na na wali kobi mōoli
kui.

34 Wo bara setaree faxa, naxee mu fe jaaxi yo
rabaxi.
Wo xa dugie nōxōxi e wuli ra.

35 Kōnō wo a falama,
<Muxu mu fe kobi rabaxi.
Ala xa xōne xa gibilen muxu fōxō ra.>
N tan nan wo makiitima nōndi ra,
barima wo bara a fala,
<Muxu mu yunubi rabaxi.>

36 Wo kira masaraxi munfe ra,
wo fa wo xaxili ti Misira ra?
Wo fama nē yaagide e xōn ma,
alo wo yaagixi Asiriya xōn ma ki naxē.

37 Wo minima nē e xōnyi wo bēlexē igeli ra,
barima wo taxuxi naxee ra, Alatala bara nee
rabejin.
Wo mu xunnakeli yo sōtōma e saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatareja

1 «Xa xēmē tēe a xa gine ra,
na gine naxa sa dōxō xēmē gbētē xōn,
a xa xēmē singe man nōma gbilende a ma sōnōn?
Yi bōxi bara lu sēniyentareja kui.

Wo tan naxee bara langoeja raba wo xanuntenyi
kuyee ra,
yakəsi wo man fa wama gbilenfe n ma ne?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

² «Wo wo ya rate, wo xa a mato,
xa yire nde na wo mu langoeja rabaxi dənnaxə.
Wo nu na wo xanuntenyi alae məməfe kira xən
ma,
alo mupetie naxee e nəxunma kira də e xa dutun
mixie ma.
Wo bara yi bəxı nəxə wo nərə ki səniyəntare ra.
³ Na nan a ra n mu tune rafaxi,
n mu nəmə tune ragoro wo bə.
Kənə wo ya xərəxə alo langoe gine,
wo mu yaagixi fefe ma.
⁴ Han ya wo a falama n bə,
<Muxu baba, naxan məənixi muxu ma muxu
fonike təmui,
⁵ han to i xənəxi muxu ma?
I mu dəjəmə sənəcən?>
Iyo, wo na nan falaxi,
kənə wo mu wo baxi na kira jaaxi xən fefe ma.»

⁶ Alatala naxa a masen n bə mange Yosiya xa
waxati, «I bara Isirayila xa yanfanteya to? A bara
yənə raba geya birin fari, a nun wuri bili tofanyi
birin bun ma. ⁷ N bara a majəxun, na dangi
xanbi a man fama ne gbilende n ma, kənə a mu
fa. A maagine tinxintare Yudaya fan a toxi. ⁸ N
to məə Isirayila ra, n to fatan kəedi so a yi ra a xa
yənə xa fe ra, a maagine Yudaya tinxintare mu
gaaxu n ya ra feo. A fan bara siga yənə rabade.
⁹ Isirayila xa kuye batufe, gəmə nun wuri daaxi,

na bara bɔxi findi yire səniyəntare ra. **10** Na birin kui Yudaya tinxintare, Isirayila maagine, a mu janige tongoxi a bɔjɛ kui a xa a yete ragbilen n ma. A na fala a dɛ gbansan nan na.» Alatala xa masenyi nan na ki.

11 Na təmui Alatala naxa a masen n bɛ,
«Isirayila tinxintare fisə Yudaya səniyəntare bɛ.

12 I xa sa masenyi ti kɔɔla biri ra,
<Isirayila səniyəntare, i yete ragbilen n ma.
N mu xɔnɔxi wo ma sɔnɔn.
Hinnente nan n na,
n bɔjɛ mu luma xɔnɔ ra təmui birin.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra.
Wo bara wo Marigi Alatala matandi,
wo bara bira ala gbetee fɔxɔ ra wuri bilie bun
ma.

Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo tan kalabantee,

wo gbilen n ma.

N tan nan na wo Marigi ra.

N fama nɛ wo mayegetide taa nun xabile kui,
n fa wo ragbilen Siyon.

15 N yareratie tima nɛ wo bɛ, naxee rafan n ma.
E lɔnni nun xaxili fanyi masenma nɛ wo bɛ.»

16 Alatala xa masenyi nan ya.

«Wo na wuya wo xa bɔxi kui,

wo fama nε nεemude Alatala xa saate kankira
ma.

Wo mu a xa fe falama,
wo xa majɔxunyi mu sigama a ma.
Wo mu a kolonma a bara lɔε,
wo mu gbεtε fenma.

17 Kɔnɔ na tεmui Darisalamu xili fama nε falade
<Alatala xa kibanyi.›

Si birin sigama naa Alatala xili ra.

E gbilenma nε e xa majɔxunyi jaaxi fɔxɔ ra.

18 Na waxati Yudayakae fama nε kafude Isirayi-
lakae ma.

E birin kelima bɔxi nan ma naxan na kɔola ma,
e fa gbilen bɔxi ma n dɛnnaxε fixi wo babae ma
ke ra.

19 N tan nu bara a fala,
<N wama nε wo xa lu alɔ n ma die,
n xa bɔxi fi wo ma ke ra,
naxan tofan bɔxi birin bε.›

N bara a majɔxun a wo n xili falama nε <N
Baba.›

N bara a majɔxun wo mu gbilenma n fɔxɔ ra.

20 Kɔnɔ wo tan Isirayila, wo bara n yanfa
alɔ gine naxan a xa mɔri yanfa a yεnε raba.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

21 Isirayilakae e xui itema geya fari,
e wama, e Ala maxandima,
barima e bara kira jaaxi suxu,
e bara nεemu e Marigi Alatala ma.

22 Alatala naxε, «Wo tan matandilae, wo gbilen,
n nɔma wo rakiside wo xa yanfanteya ma.»
Isirayilakae naxa a yaabi,

«Awa, muxu gbilenma nε i ma,
 barima i tan nan na muxu Marigi Alatala ra.
²³ Iyo, xui naxan kelima geya fari, wule na a ra.
 Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila rak-isima ra.
²⁴ Kabi muxu dimedi temui,
 kuye ratonxie bara muxu babae xa harige xun
 nakana,
 e xa xurusee nun e xa die.
²⁵ Na yaagi bara muxu sotο,
 binyε birin bara ba muxu ma,
 barima muxu bara yunubi raba won Marigi
 Alatala ra,
 muxu tan nun won babae,
 kabi muxu dimedi temui han to.
 Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi Alatala
 xui ra.»

4

Yudaya xa ghaloe

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma,
 xa wo fe ratonxi ba n ya tote ra,
 xa wo mu lintan wo xa kewali ra,
² xa wo wo kali Alatala xili ra tinxinyi nun nondi
 ra,
 sie fama nε baraka nun binyε sotode Alatala
 saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xemee be
 naxee na Yudaya nun Darisalamu:
 «Wo xa xε neenε masege,
 wo naxa sansi xori si kensi tunbe xɔɔra.
⁴ Xemee naxee na Yudaya nun Darisalamu,

wo xa wo bɔŋe səniyen Alatala bε.
 Wo xa fe jaaxi ba wo sondonyi kui,
 alɔ fe jaaxi bama wo ma ki naxε wo sunna
 temui.

Wo xa na raba alako n bɔŋe naxa te wo ma,
 n ma xɔnε fa wo gan alɔ te
 naxan mu nɔma xubende wo xa fe kobi rabaxie
 xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae bε,
 wo man xa a fala Darisalamukae bε.
 Wo xa feri fe Isirayila yire birin,
 wo xa a fala wo xui itexi ra,
 <Wo xa so taa makantaxie kui.›

⁶ Wo xa a matɔnxuma Siyonkae bε e xa e gi,
 e naxa ti kira xɔn ma,
 barima n na fafe tɔɔre nun paxankate ra kelife
 kɔɔla ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alɔ yetε naxan
 minima sube fende.

A bara keli a xɔnyi alako a xa wo xa bɔxi kana.
 Wo xa taae birin fama ne kanade,
 mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa sunnun donma
 ragoro wo ma,
 wo xa sunnun, wo xa jɔnfε raba,
 barima Alatala xa xɔnε mu gblenma wo fɔxɔ
 ra.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Na lɔxɔe limaniya bama ne mange nun kuntigie
 yi ra.
 Serexedubee nun namijɔnmee dεe ixarama ne.»
¹⁰ N bara Ala yaabi,
 «N Marigi Alatala,

munfe ra i bara a fala i xa jama nun Darisalamu
bε,

«Wo fama bɔjεsa sɔtɔde,»
kɔnɔ santidegεma bara gε e faxade?»

11 Na temui a fama nε a falade jama nun
Darisalamu bε,

«Foye bara keli gbengberen yire.

A mu fama fe fanyi ra,
a fama n ma jama nan tɔɔrɔde.

12 A findixi foye magaaxuxi nan na,
naxan kelixi n yire.

Yakɔsi n e naxankatama nε.»

13 Yaxuie na fafe alɔ foye belebele naxan kelife
koore ma.

E xa sɔɔri ragisee luma nε alɔ turunnaadε.

E xa soe xulun alɔ sεgεe.

Gbaloe bara won li, won bara halaki.

14 Darisalamu, wo wo bɔjε raseniyεn, alako wo
xa kisi.

Kewali kobi luma wo bɔjε ma han temui
mundun?

15 Danakae bara na gbaloe masenyi ti,

Efiramikae fan bara na fala.

16 Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu fan nasi,
yaxuie na kelife yire makuye nε, e na fafe Yudaya
taae kui.

17 Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara Darisalamu rabilin
alɔ xε kantamae xε rabilinma ki naxε.

Na fama nε Darisalamu lide
barima e bara n matandi.

18 Na findixi wo xa wali kobi sare nan na.
Wo naxan nabaxi,

na bara gbilen wo ma a jaaxi ra,
han a wo sondonyi sɔxɔ.»

- 19** N bɔjɛ fan na tɔɔrɔfe.
N bara sunnun.
N mu nɔma madundude,
barima n bara sarae nun gere xui mɛ fa ra.
- 20** E a falama gbaloe na fafe,
bɔxi birin bara kana.
N ma kiri banxie bara bira kerɛn na,
lingira yo mu na n yi ra.
- 21** Gere tɔnxuma a itima han mun temui?
Gere xui minima han mun lɔxɔ?
- 22** Alatala naxɛ, «N ma jama xaxili mu na,
e mu n kolon,
e luxi ne alo di lɔnnitaree.
E fe jaaxi nan gbansan kolon,
kɔnɔ e mu fata fe fanyi rabade.»
- 23** N bara laamatunyi to yi bɔxi xa fe ra.
Sese mu luma yi bɔxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.
- 24** N bara laamatunyi to geyae xa fe ra.
Geyae fama ne sɛrɛnde, tentenyie ramaxa.
- 25** N bara laamatunyi to nimase xa fe ra.
Mixi mu luma yi bɔxi ma sɔnɔn,
xɔnie fan bara e gi.
- 26** N bara laamatunyi to yi yire xa fe ra.
Karemele geya findima ne gbengberenyi ra,
taa birin fama gande Alatala nun a xa xɔnɛ xa fe
nan na.
- 27** Alatala bara a masen,

«Yi bɔxi birin naxankatama nε,
kɔnɔ n mu a birin xun nakanama.

²⁸ Na nan a ra yi bɔxi na sunnunyi kui, koore
bara ifɔɔrɔ.

N tan nan a ragirixi,
n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra.

²⁹ Geresoe na fa soe fari, mixi birin e gima nε.
Geresoe na fa tanbɛe ra, mixi yo mu luma taa
kui.

Ndee e gima nε wondi yire, ndee e gi geyae fari.
Mixi birin kelima nε taa kui.

³⁰ I tan naxan xun nakanaxi, i na munse rabafe?
I wama i maxirife dugi fanyi ra,
i wama kɔnmagore xεεma daaxi ragorofe i ma,
i wama tofan se safe i ya kiri ma?

I na na birin nabafe i xanuntenyie bε fufafu,
barima i mu rafan e ma sɔnɔn.

E wama i faxafe tun.

³¹ N bara wa xui nde mε.
Na wa xui luxi nε alo furi gine naxan na a xa di
singe barife.

Darisalamu na saya kira xɔn ma, a na a falafe,
<A gbe mu luxi sɔnɔn, faxetie xa n nii ba.»

5

*Ala xa gbejɔɔxε
Annabi Yeremi xa masenyi Darisalamukae bε*

¹ «Wo xa yire birin mato Darisalamu,
wo xa maxɔrinyi ti taa kui, alako wo xa tinxintɔε
nde to,
naxan jεrεma kira fanyi xɔn ma,
naxan birama nɔndi fɔxɔ ra.
Xa wo sa na mixi mɔɔli to,
n diŋεma nε Darisalamu ma.

2 E e kalima nε Alatala xili ra,

kono na birin findixi wule nan na.

3 Alatala, n a kolon i wama tinxinyi nan xon ma.

I bara Isirayilakae jaxankata,

kono e mu fahaamui yo sotoxi na kui.

I bara e tcɔrɔ, kono e mu lɔnni sotoxi na kui.

E bɔŋe bara xɔrcɔc ało gɛmɛ,

e tondi danxaniyade.

4 N bara a fala, setaree gbansan nan yi nama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira kolon,

e mu e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

5 A lanma n xa yi masenyi ti kuntigie nan bε,

barima e tan Alatala xa kira kolon,

e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

Kono e birin lan, e sese mu tin birade Ala fɔxɔ
ra.

E birin bara a matandi.

6 Na nan a ra burunyi yetε e faxama,

wulai bare e ibɔɔ.

Barate e melenma e xa taa sode dεe ra, a xa e
faxa,

barima e xa kewali kobi bara gbo, han a bara
dangi a i.»

Alatala xa masenyi Darisalamukae bε

7 «Darisalamu, a lanma n xa dijε i ma?

I xa die bara n nabolo,

e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,

kono e bara n yanfa, e bira langoee fɔxɔ ra.

8 E maniyaxi soe xememae nan na,

kankan fa bira a dɔxɔboore xa gine fɔxɔ ra.

9 Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mɔcli jaxankata?

A mu lanma n xa n gbeñçɔxɔ yi si mɔcli ma?

- 10** Wo te e xa t̄t̄e fari, wo xa e rabira,
k̄n̄o wo naxa j̄nama birin xun nakana.
Wo xa e t̄c̄ro,
barima e mu tinxi birade Alatala f̄ox̄ ra.
- 11** Alatala xa masenyi nan ya:
Isirayila nun Yudaya birin bara n yanfa.
- 12** E bara Alatala rabolo,
e fa a fala, «Ala mu na.
Won mu fama gbaloe s̄ot̄de santideḡema nun
kaame ra.»
- 13** E xa namij̄onm̄e mu n xui xa masenma.
E fe jaaxi naxan masenma,
na xa gbilen e ma.»
- 14** Na nan a ra Mange Alatala bara a masen,
«Wo to na m̄ooli fala,
n bara n ma masenyi lu i d̄e kui.
N ma masenyi luxi ne alc̄ te
naxan fama yi j̄nama gande alc̄ te yege ganma ki
naxe.»
- 15** Alatala xa masenyi nan ya:
«N xa a fala wo b̄e Isirayila,
n fama ne j̄nama nde ra wo xili ma.
Nama s̄enb̄ema nan a ra naxan kelima yire
makuye,
naxan bara bu dunjna,
i mu naxan xui kolon,
i mu n̄oma naxan fahaamude.
- 16** E xa tanb̄e jaaxu, e mixi faxama ne.
Geresoe gbangbalanxi nan e ra.
- 17** E wo xa baloe donma ne,
e wo xa di birin tongoma ne,
e wo xa xuruse birin muj̄ama ne,

e wo xa sansi sixi birin kanama nε,
e wo xa taa makantaxie rabirama nε e xa
santidegema ra,
wo nu laxi taa naxee ra.»

18 Alatala xa masenyi nan ya:

«Kɔnɔ n mu wo birin sɔntɔma.

19 Xa a sa li wo a fala,

«Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi fe mɔɔli raba
muxu ra?»

Ala wo yaabima nε,

«Wo to n nabolo alako wo xa kuyee batu wo
xɔnyi,

naxee kelixi jamanε gbεtε ma,

wo tan findima na jamanε xa konyie nan na e
tan xɔnyi.»

20 Wo xa yi masen Yaxuba xa die bε,

wo xa a fala Yudayakae bε,

21 «Wo wo tuli mati,

wo tan jama xaxilitare, jama kinikinitare,

naxan ya mu se toma,

naxan tuli mu fe mεma.

22 Alatala xa masenyi nan ya:

Wo mu gaaxuma n ya ra?

Wo mu sεrεnma n tofe ra,

n tan naxan baa naaninyi saxi mεyεnyi ra,

alako baa naxa dangi yire nde?

Baa mɔrɔnyi kelima nε,

kɔnɔ e mu nɔma dangide naaninyi ra naxan
saxi.»

23 Yi jama sondonyi xɔrɔxɔ.

E bara Ala matandi,

e bara gbilen a fɔxɔ ra.

24 E mu a falama e bɔjε kui,

«Won xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra,
 naxan tune ye ragoroma jemē temui,
 a fōle nun a rajonyi,
 alako xē xa xaba a waxati.»

²⁵ Wo xa kewali kobi bara na birin kana,
 wo xa yunubie bara a niya baloe xa ba wo yi ra.

²⁶ Mixi jaaxi ndee masunbuxi n ma jama ra,
 naxee gantanyi italama mixi bē alo xoni suxuie.

²⁷ E e xa banxi rafema se munaxie ra,
 alo tōxōe kule naxan nafexi tōxōee ra.

E bannaxi na naafuli mōcli nan na.

²⁸ Fe jaaxie bara e xungbo han a bara dangi a i.

E mu fe fanyi rabama kiridie bē,
 e mu tinxin setaree mabiri.

E naafuli nan tun fenma.

²⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mōcli jaxankata?

A mu lanma n xa n gbejōxō yi si mōcli ma?

³⁰ Fe ratōnxi naxee mu daxa,
 nee bara so yi bōxi kui.

³¹ Namijōnmee na wule falafe,
 s̄erexedubee na mujē tife,

na birin bara rafan n ma jama ma.

Wo munse rabama wo xa bōxi munafanyi xa fe
 ra?»

6

Darisalamu xa jaxankate

¹ «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli Darisalamu.
 Sara fe Tekowa, gere tōnxuma rate Beti Hak-
 eremi,

barima jaxankate na fafe kelife kōla ma,
 a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

² Siyon, taa tofanyi, n wo xun nakanama nē.

³ Xuruse dəmadonyie fama nε e xa kiri banxie
tide yire,
wo xa taa nu na dənnaxε,
e fa e xa xurusee makanta mənni.»

⁴ «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so na taa xili
ma.

Wo xa siga yanyi ra.
Soge na goro, wo naxa kontɔfili,
⁵ wo man xa siga kɔε ra,
banxi makantaxie kanade.»

⁶ Mange Alatala bara a masen Siyon yaxuie bε,
«Wo sa wuri bilie xaba,
wo te se yailan alako wo xa so Darisalamu tete
kui.

Taa na a ra naxan lanxi a xa ratɔn,
barima e luma e boore tɔɔrɔ ra temui birin.

⁷ Fe jaaxi minima yi taa kui temui birin,
alo ye minima kolɔnyi kui ki naxε.
Kobina nun fe jaaxi gbansan nan na e tagi.
Na birin luxi nε alo fure n naxan toma temui
birin.»

⁸ «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma marasi ra,
alako n naxa n makuya i ra,
i fa lu alo gbengberenyi, mixi mu sabatixi
dənnaxε.»

⁹ Mange Alatala bara a masen,
«Isirayilaka naxee luxi,
e birin bama nε bɔxi ma,
alo sansi bogi gbilenma ba ra ki naxε.»

¹⁰ «Nde n ma masenyi ramεma?

Nde findima na seede ra?
 Wo tuli xɔrɔxɔ, wo mu fe mɛma.
 Wo yoma Alatala xa masenyi ma,
 wo mu wama a xa marasi xɔn.
11 Alatala xa xɔnɛ gbo n bɔjɛ kui,
 n xa na fala wo bɛ.»

«Ala xa xɔnɛ Isirayilakae birin lima nɛ,
 dimɛdi naxee berema kira ra,
 fonike naxee malanma,
 xemɛ nun gine naxee mɔxi a fanyi ra.
12 N nan n bɛlexɛ tima e ma temui naxɛ,
 mixi gbɛtɛe fama nɛ e xa banxie tongode,
 e xa xɛ, a nun e xa ginɛe.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Kelife dimɛdi ma, dɔxɔfe xemɔxi ra,
 e birin na e yetɛ xa geeni nan fenfe.
 Namiŋɔnmɛ nun sɛrɛxɛdubɛ fan na mixi madax-
 ufe.
14 E mu fe gbegbe rabama n ma jama malife ra.
 E a falama, ‹Wo naxa kɔntɔfili, wo bɔjɛxa sa.›
 Kɔnɔ bɔjɛsa yo mu na.
15 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
 kɔnɔ e mu yaagima.
 Yaagitare nan lanxi e ma.
 Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Alatala bara a masen,
 «Wo xa kira fanyi fen,
 wo xa a kolon kira forie nu na ki naxɛ.
 Kira tinxinxì na minden?
 Wo xa lu na kira fari alako wo xa bɔjɛsa sɔtɔ.»

Kōnō jama bara a yaabi,
«Muxu mu wama lufe na kira xōn ma.»

17 Ala bara a masen, «N bara wo xa sōorie ti wo
xa tētē fari,
naxee mēenima wo ma.
Wo xa e xui ramē.»

Kōnō jama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramēfe.»

18 Ala bara a masen, «Namane birin, wo wo tuli
mati,
wo xa a mato naxan fama rabade be.

19 Dunija birin, wo wo tuli mati.

N tan nan fama yi jama paxankatade,
n tan nan fama e manoxunyi sare ragbilende e
ma,
barima e mu tin e tuli matide n ma masenyi ra,
e bara yo n ma seriye ma.

20 N hayi na e xa surayi serexē ma, naxan kelixi
Seeba?

N hayi na e xa labundē serexē ma,
naxan kelixi yire makuye?

Wo xa serexē gan daaxie mu rafan n ma,
n mu tinma wo xa serexē sese rasuxude.

21 Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne gēmē dōxōde yi jama ya ra,
e fama e sanyi radinde naxan na.

Babae nun e xa die,
dōxōbooree nun dēfanbooree,
e birin sōntōma nē.»

22 Alatala bara a masen,
«Nama nde na fafe kelife kōla ma,

nama gbegbe naxan na dunija yire birin.

²³ Xali nun tanbe na e yi ra.

E jaaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alɔ mɔrɔnyi.

Soe kanyie nan e ra.

E birin malanxi alako e xa Siyon gere.»

²⁴ Isirayila na wɔyɛnfe e bore tagi, «Won bara e
xibaaru mɛ,

limaniya bara ba won yi ra,

kɔntɔfili bara won suxu.

Won na tɔɔrɔfe alɔ gine naxan na di barife.

²⁵ Wo naxa mini daaxa de,

wo naxa jɛrɛ kira xɔn ma,

barima won yaxuie won nabilinxi,

santidegɛma na e yi ra.»

²⁶ N bara e yaabi, «N ma nama, wo sunnun
donma ragoro wo ma,

wo xa sunnun alɔ mixi naxan xa di kerenyi bara
faxa.

Wo xa sunnunyi xa gbo,

barima won yaxuie na fafe kerent na.»

²⁷ Alatala bara a masen n bɛ, «N i findixi mixi
nan na

naxan n ma nama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e jɛrɛ ki fan.

I luxi ne alɔ mixi naxan wure nun gbeti rax-
unuma, a e gbi ba.

²⁸ E birin findixi matandilae nan na naxee yoma
Ala ma.

E luxi alɔ wure nun yɔxui, naxan gbi mu baxi.

E mu fan.

²⁹ Xabui te radexema a fanyi ra
alako a xa wure nun yɔxui raxunu, e gbi xa ba.
Kɔnɔ fe jaaxi mu jɔnma n ma nama tagi.
E luxi ne alo sunbui naxan mu bama wure kui.
³⁰ E xili falama <gbeti kanaxi>,
barima Alatala bara e rabεnin.»

7

Isirayila xa ghaloe

- ¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε,
- ² «I xa ti Alatala xa hɔrɔmɔbanxi naade ra,
i fa yi wɔyεnyi masen naa,
<Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan Yudayaka naxee birin soma yi naadεe ra
fafε tuubide Alatala bε.
- ³ Isirayila Mange Alatala naxε, xa wo kira
masara,
wo naxa fe fanyi suxu,
n wo luma ne yi bɔxi ma.
- ⁴ Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo nu fa a fala:
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi nan yi ki,
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi, Alatala xa
hɔrɔmɔbanxi.
- ⁵ Xa wo kira masara,
xa wo fe fanyi suxu,
xa wo tinxin wo booree tagi,
- ⁶ xa wo mu xɔnε, kiridi, nun kaajε gine tɔɔrɔ,
xa wo mu mixi faxa tɔɔrεge ra yi bɔxi ma,
xa wo mu bira ala gbεtεe fɔxɔ ra,
naxee findima tɔɔrε ra wo bε,
- ⁷ na temui n wo luma ne yi bɔxi ma abadan,
n naxan fixi wo babae ma.
- ⁸ Kɔnɔ wo bara bira wule fɔxɔ ra,
naxan mu sese fanma wo ma.

9 Munfe ra wo wama faxε nun yεnε rabafe,
 wo wo kali wule ra,
 wo surayi gan sεrεxε ra Bala kuye bε,
 wo bira ala gbεtεe fɔxɔ ra,
 wo mu naxee kolon?

10 Na xanbi wo fa fa tide n ya i,
 n ma banxi kui, n xili matɔxɔma dεnnaxε.
 Wo naxε wo bara kisi,
 kɔnɔ wo fe xɔnxi rabama.

11 Wo yi banxi findixi mixi jaaxi banxi nan na,
 n xili falama dεnnaxε?
 N tan Alatala bara a birin to.

12 Wo xa ratu Silo ma,
 n ma yire sεniyεnxi singe nu na dεnnaxε.
 N bara mεnni fan jaxankata,
 n ma Isirayila nama xa jaaxuna xa fe ra.»»

13 Alatala xa masenyi nan ya.

«Yakɔsi, wo to bara yi fe birin naba,
 wo to tondi n ma masenyi suxude,
 n naxan falaxi wo be tεmui birin,
 wo to tondi n ma xili ratinde,

14 n fama nε fe rabade yi hɔrɔmɔbanxi ra,
 alɔ n naxan nabaxi Silo ra.

N na mɔɔli rabama nε yi banxi ra,
 n naxan fixi wo nun wo babae ma, wo laxi naxan
 na.

15 N wo makuyama nε n yire ra,
 alɔ n wo ngaxakerenyie Efirami bɔnsɔε
 makuyaxi n na ki naxε.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bε

16 «I tan, hali i mu Ala maxandi yi jama bε,
 hali i mu i xui ite salide,
 hali i mu n makula,

barima n mu i danxunma.

¹⁷ I mu a toxi fe naxan nabama Yudaya taae nun
Darisalamu kui?

¹⁸ E xa die yege matongoma,
babae tε radexεma,
gineε fan taami xinde ramulanma, e a ramɔndo
kuye bε,

wo naxan xilima koore mange gine.

E man minse bama sεrεxε ra.

Na kui e bara n naxɔnɔ,

¹⁹ n tan fan fama nε e tɔrɔde.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara e yεtε tɔrɔ,
e bara e yεtε kan nayaagi.

²⁰ Na nan a toxi n tan Marigi Alatala naxε,
<N ma jaxankate na yi bɔxi ma,
mixie nun subee nun bogisee ma.
E birin fama nε gande tε ra,
naxan mu xubenma.»

²¹ Isirayila Mange Alatala naxa a masen,
«Wo xa wo xa sεrεxε gan daaxi fan don.

²² N mu sεrεxε fe gbansan xa fala wo babae bε,
n to e ramini Misira bɔxi ra.

²³ Kɔnɔ n e yaamari yi nan na,
<Wo bira n xui fɔxɔ ra,
alako n xa findi wo Marigi Ala ra,
wo fan xa findi n ma nama ra.

Wo xa jεrε n ma kira xɔn ma,
n naxan masenxi wo bε,
alako wo xa hεeri sɔtɔ.»

²⁴ Kɔnɔ e mu e tuli mati n na,
e bara bira e xa mafɔxun kobi fɔxɔ ra,

e bara e kobe ti n na,
e mu biraxi n fɔxɔ ra.

25 Kabi wo babae naxa mini Misira bɔxi ra han
to,

n na n ma konyi namijŋɔnmæe xεεfe wo ma.

26 Kɔnɔ wo mu wo tuli matixi n na.

Wo xaxili xɔrcɔxɔxi,

wo bara kobi dangife wo babae ra.»

27 «I na yi wɔyεnyi birin fala e bε,

e mu i danxunma.

I na e xili, e mu a ratinma.

28 Na tɛmui i xa a fala e bε,

<Si nan ya naxan mu e tuli matima
e Marigi Alatala xa masenyi ra.

E mu marasi mɛma.

Seriye yo mu na e yi ra.»

29 I xunsexe maxaba,

i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.

Alatala bara xɔnɔ, a bara yi jnama rabεɲin.

30 Yudayakae bara fe raba n mu wama naxan
tofe.

E bara fe xɔnxi dɔxɔ n ma banxi kui,

n xili falama dɛnnaxε.

E bara na findi yire səniyɛntare ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «E bara kuye batude yailan geya fari Tofeti
nun Hinoma gulunba kui,

alako e xa e xa die gan sereχε ra.

N tan mu e yamarixi na fe mɔɔli ra,

a makuya n ma majɔxunyi ra pon.»

32 Alatala xa masenyi nan ya.

«Лохсә fama fade Tofeti xili masarama нε.
Hinoma gulunba fama нε xilide Faxε Tide.
Tofeti findima нε gaburi yire ra.

³³ Хөнгөе nun subee fama нε na jama binbie
donde.

Mixi yo mu luma naa naxan e kerima.

³⁴ Xulunyi нөнма нε Yudaya nun Darisalamu
бөхи kui.

Sigi mu sama, yeliba mu wøyenma.

Fuuti mu xirima na ghaloe xa fe ra.»

8

Isirayila nun Annabi Yeremi xa тօре Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya: «Na waxati Yudaya mangæe, kuntigie, sərəxədubæe, namijнонмæe, nun Darisalamukae, e хөрие ratema нε gaburi kui, ² e sa rayensen кене ma sage, kike, nun tunbuie bun ma, e naxee xanu, e naxee batu, e bira naxee fохсø ra, e naxee fen, e tuubi naxee бε. Na nan a ra, e хөрие mu sama gaburi kui, e xa rayensen бөхи ma. ³ Mixi naxee mu faxa na jama jaaxi ya ma, n fama нε e rayensende pamane ma, faxε xöli e suxuma dennaxε.» Alatala xa masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

⁴ I xa a fala e бε,

«Alatala bara a masen,

<Mixi нөнма birade, e mu keli?

Мixi нөнма e mafindide, e mu gbilen?>

⁵ Munfe ra Darisalamu jama n matandima?

Munfe ra e gbilenxi kira fanyi fохсø ra, e bira kira jaaxi fохсø ra?

Yi mixie luma nε e xa yanfε kui,
e tondi gbilende n ma.

6 N nan n tuli matima nε e xui ra,
kōnɔ e xa wɔyεnyi mu lanma.

Mixi yo mu gbilenma a xa kobiŋa fɔxɔ ra.
A mu a falama, «N na munse rabafe?»
Kankan birama a yεtε waxɔnfe nan fɔxɔ ra,
alo soe naxan gbataxi sigafe gere sode.

7 Hali gbongboe naxan na koore ma,
a gbilen waxati kolon.

Ganbε, turunna, nun yedɔnmε birin
e e gbilen waxati kolon.

Kōnɔ n ma nama mu Alatala xa sεriyε kolon.»

Alatala xa masenyi Isirayila bε

8 «Wo a falama, «Lɔnnilae nan muxu ra,
muxu Alatala xa sεriyε kolon.»

Kōnɔ wo na falama di?

Wo xa diine sεbelitie bara Ala xa sεriyε masara
wule ra.

9 Wo xa lɔnnilae bara yaagi, e xaxili bara ifu,
barima e bara xanin konyiya kui.

E bara na sɔtɔ barima e yoxi Alatala xa masenyi
ma.

E findixi lɔnnila mɔɔli mundun na?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bε

10 «Na nan a ra n fama e xa ginεe fide xεmε
gbetεe ma.

Mixi gbetεe fama e xa xεe bade e yi ra,
barima e birin na e yεtε xa geeni gbansan nan
fenfe.

A fɔlɔfe e xa namijɔnmε ma, a sa dɔxɔ e xa
sεrεxεdubεe ra,

e birin na wule falafe.

11 E mu fe gbegbe rabama n ma nama malife ra.

E a falama, ‹Wo naxa kɔntɔfili, wo bɔjɛs xa sa.›
Kɔnɔ bɔjɛsa yo mu na.

12 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
kɔnɔ e mu yaagima.

Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
Alatala xa wɔyenyi nan na ki.

13 Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara nate tongo n xa e rabolo.
N mu weni bogi fima e ma,
n mu xɔrɛ bogi raminima e xa xɔrɛ bilie kɔn na.
E burexɛ lisima nɛ,
mixi gbɛtɛe fa e bogi bade.»

Isirayila xa masenyi e boore bɛ

14 «Won na munse rabafe be?
Won xa malan, won xa won gi taa makantaxie
kui,

won xa faxa naa,
barima won Marigi Alatala bara nate tongo
a xa won sɔntɔ, a xa xɔnɛ dɔxɔ won ma won ma
yunubie xa fe ra.

15 Won bara wa bɔjɛsa xɔn, kɔnɔ bɔjɛsa yo mu
na.

Won bara wa yalanyi xɔn, kɔnɔ gere bara keli.

16 Won yaxuie xa soe xui mɛma Dana bɔxi
mabiri,

bɔxi birin na sɛrɛnfe na xui ma.

E fama nɛ bɔxi birin xun nakanade,
e fa mixi birin sɔntɔde.»

Alatala xa masenyi Isirayila bɛ

17 Alatala xa masenyi nan ya:

«N na be. N bara bɔximase jaaxie rasanba wo
ma.

Mixi yo mu nɔma e ra, e wo xinma nɛ.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁸ «Fεεre yo mu na, n bɔjɛ bara tɔɔrɔ.

¹⁹ I tuli mati n bɔnsɔe wa xui ra naxan kelife yire makuye.

E a falama, «Alatala mu na Siyon?

Syon mange mu na nɔnɔn?»

Ala e yaabima nɛ,

«Munfe ra e wama n naxɔnɔfe e xa kuyee ra naxee tide yo mu na, naxee kelixi yire makuye?»

²⁰ Xε xaba tɛmui bara dangi,
sogofure fan bara dangi.

Han ya won mu kisi sɔtɔ.

²¹ N bɔnsɔe xa tɔɔrɛ bara findi kote ra n bɛ.

N bara kinikini, limaniya bara ba n yi ra.

²² Seri yo mu na Galadi bɔxi ma?

Seriba yo mu naa?

Munfe ra n bɔnsɔe mu nɔma yalande?

²³ Ye yo mu na n fate kui sɔnɔn
naxan findima ya ye ra.

N bara wa kɔe nun yanyi ra n bɔnsɔe be naxan tɔɔrɔxi.»

9

Wule falafe

Alatala xa masenyi

¹ «Xa a sa li n mixi nde sɔtɔ naxee na biyasi kui, n kafuma nee nan ma, n na n ma nama rabɛnin. N wama n makuyafe nɛ e ra, barima yɛnɛlae nun yanfantee nan e ra.

² E de wule falama ałɔ sɔɔri naxan tanbɛ wolima. Wule senbe gbo e ya ma, e mu nɔndi kolon.

E luma yunubi raba ra, e mu n kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «Wo naxa la wo boore ra,
wo naxa la wo ngaxakerenyi ra,
barima birin luma ne e boore madaxu ra,
e birin bira tɔɔjɛgɛ fɔxɔ ra.

⁴ Kankan wule falama e boore bε,
yanfanteya gbo e ya ma.
E de bara wule matinkan,
e luma na yunubi kira nan xɔn ma.

⁵ Yanfantee nan e ra,
e mu wama n tan kolonfe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne e matode,
alo xabui naxan wure raxunuma alako a gbi xa
ba.

N fama ne fe nde rabade e xa jaaxupa xa fe ra.

⁷ Wule fale nan e ra, yanfanteya rafan e ma.
E fe fanyi falama e boore bε e de nan kui,
kɔnɔ yanfanteya na e bɔrε ma.

⁸ A mu lanma n xa e jnaxankata na fe ma?
A mu lanma xε e sare xa fi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N ya ye raminima geyae nun gbengberenyie
xa fe ra.

Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse mu na.

¹⁰ N gɛmɛe malanma ne yire Darisalamu nu na
dɛnnaxε,
mɛnni xa findi wulai baree xɔnyi ra.

N Yudaya taae findima nε gbaloe yire ra, mixi yo
mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

¹¹ «Adamadi mundun nɔma na fe fahaamude?
Xa Ala bara na tagi raba mixi nde bε, a xa a
masen muxu bε.

Be bɔxi findixi gbaloe bɔxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

¹² Alatala bara a masen, «Na gbaloe e lixi nε
barima e bara n ma seriye rabolo n naxan fixi
e ma. E mu e tuli matixi n ma masenyi ra, e
mu n ma yaamarie rabatuxi. ¹³ E bara bira e
yεtε waxɔnfe fɔxɔ ra, e nu Bali kuyee batu e
babae naxee masenxi e bε. ¹⁴ Na nan a rɑ n tan
Isirayila Marigi Alatala bara nate tongo yi jama
xa pɔsonε gerun. ¹⁵ N e rayensenma nε jamanε
ma, e tan nun e babae mu dənnaxε kolon, n e
sontɔma nε santidegema ra.»

Alatala xa masenyi

¹⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo tuli mati.

Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui raminī.

¹⁷ E xa e xulun e wa xui raminide.
Won tan fan xa wa,
ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

¹⁸ Wa xui minima Siyon taa kui:
«Won bara gbaloe sɔtɔ,
won bara lu yaagi kui.
Won bara keli won ma bɔxi ma,
won ma banxie bara kana.»

Annabi Yeremi xa masenyi

19 «Wo tan gin  e, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo wo tuli mati a xa w  yenyi ra.

Wo wo xa die nun wo booree matinkan wa ra,
20 barima fax  e bara so won x  nyi.

Won ma die bara faxa kira ra,
won ma fonikee bara faxa taa kui.»

Alatala xa masenyi

21 Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala jama b   mixie na faxafe,
e luxi b  xi ma al   maale xiri naxee xabaxi,
k  n   mixi mu na naxan e malanma.»

22 Alatala xa masenyi nan ya:

«L  nnila naxa a y  te mat  x   a xa l  nni xa fe ra.
Senb  ma naxa a y  te mat  x   a senb   xe fe ra.
Banna mixi naxa a y  te mat  x   a xa bannaya xa
fe ra.

23 Xa mixi wama a y  te mat  x  fe fe nde ma,
a xa a y  te mat  x   a xa danxaniya nan ma fe ra.
Alatala nan n na,
hinnente naxan tinxinyi nun s  riy   rawalima
dunjna ma.

Na fe m  oli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lox  e fama fade, n mixi halakima ne,
naxan sunnaxi k  n   a b  r  ne mu seniy  n,

25 al   Misirakae, Yudayakae, Edonkae,
Amonikae, Mowabakae,
naxee birin e xunse  e maxabama
naxan na e xunyi se  tie ma.

Yi si birin naxee na gbengberenyi ma,

e sunnaxi, kɔnɔ e mu sunna wali rabama.
 Hali Isirayilakae mu sunna wali rabama,
 e bɔŋɛ mu səniyɛn.»

10

Kuyee

Alatala xa masenyi

¹ Isirayila bɔnsɔe, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo naxa bira si gbetee nɛre ki fɔxɔ ra.

Wo naxa gaaxu tɔnxumae ya ra naxee na koore ma.

Si gbetee gaaxuma na fe mɔɔli nan ya ra.

³ E xa diine mu findixi nɔndi ra.

E wuri səgema wula i,

mixi nde a masoli beera ra.

⁴ E a raxunma gbeti nun xɛɛma ra,

e lantuma mabanban dɛrɛma ra alako a naxa bira.

⁵ Na kuyee mu nɔma wɔyɛnde.

A luxi ne alo wuri naxan tixi laakɔe yire xɔnie magaaxu se.

A mu nɔma nɛrede, fo mixi a xanin.

Wo naxa gaaxu na kuye mɔɔli ya ra,

barima a mu nɔma fe jaaxi xa na mu a fanyi rabade.

⁶ Alatala, i maniyɛ mu na.

I sɛnbe gbo, i xili magaaxu.

⁷ Dunija mangɛ, nde na naxan mu gaaxuma i ya ra?

A lanma dunija birin xa gaaxu i ya ra,

barima i maniyɛ yo mu na dunija lɔnnilae tagi, xa na mu a ra dunija mangɛ ya ma.

⁸ Dunija mixi findixi lənnitare nun xaxilitare
nan na.

Na kolonma e xa wuri batui nan kui.

⁹ Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi daaxi,
a findixi xəema ra Ufasi daaxi.

Xabui nan a yailanma.

Dugi gbeeli ragoroxi a ma.

Walikəe nan kuye yailanma.

¹⁰ Kənə Alatala nan findixi Ala ra nəndi ki ma.
Ala njie nan Mange ra abadan.

Dunija sərenma a xa xəne nan ya ra,
sie mu nəma tide a ya ra.

¹¹ Wo xa a masen e bə,
<Yi kuyee xa mu dunija nun koore daaxi,
e mu nəma bude dunija bənde fupi fari.>»

¹² Alatala nan boxi daa a sənbə ra,
a dunija ti a xa lənni ra,
a koore walaxe itala a xaxili ra.

¹³ A na yaamari fi, ye xa malan koore ma, a
malanma ne,
a findi nuxui ra dunija xun ma,
ye nun foye na mini, galanyi fan a xui ramini.

¹⁴ Adamadi xaxili mu na.
Kuye yailanma fama ne yaagide a xa wali xa fe
ra,
barima kuyee findixi wule nan na,
e mu nəngima fefe ma.

¹⁵ Se fufafu nan e ra,
e findixi mixi xa wali nan na naxee tide yo mu
na,

naxee dangima dunija paxankatama ləxəe naxə.

¹⁶ Yaxuba Marigi mu maniyama kuye ra.

Yaxuba Marigi nan birin daaxi,
a Isirayila sugandi a xa nama ra.

A xili falama nε Mangε Alatala.

¹⁷ Wo wo harige malan,
wo tan naxee na taa suxuxi kui,
¹⁸ barima Alatala bara a masen,
«N bekae kerima nε
alo mixi naxan gεmε wolima laati ra.
N e halakima nε, e mu kisima.»

Isirayila xa masenyi

¹⁹ «Naxankate birin na n bε, n ma tɔɔre gbo.

Kɔnɔ n a falama nε n yetε bε,
tɔɔre nan a ra n naxan sɔtɔ,
n xa tin na ra.

²⁰ N ma kiri banxi bara bira,
a luutie bara bolon.

N ma die bara keli n xun ma,
mixi yo mu na naxan n malima banxi tide.

²¹ Isirayila yareratie xaxili mu na,
e mu Alatala fenxi.

E xaxilitarepa toma na kui.

E fɔxirabirε yensenxi na nan ma.

²² Won xui magaaxuxi mεma nε naxan kelixi
kɔɔla ma,

naxan fama Yudaya xa taae kanade,
e xa findi wulai baree xɔnyi ra.

²³ Alatala, n a kolon adamadi mu fefe ragirima,
a mu a yetε rajεrema dunijneigiri kui.

²⁴ Alatala, n matinxin i xa sεriyε ra,
kɔnɔ i naxa xɔnɔ n ma,
xa na mu a ra n faxama nε.

²⁵ I xa xɔnɔ si gbεtεe nan ma naxee mu i kolon,
i xa xɔnɔ pamae nan ma naxee mu i xili falama,
barima e wama Yaxuba bɔnsɔε nan faxafe,
e wama e xun nakanafe nε, e xa e sɔnto,
e wa e xɔnyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε,
² «A fala Yudayakae nun Darisalamukae bε,
 <Wo wo tuli mati yi saate ra.
³ Isirayila Marigi Ala bara a masen,
 dankε na tuli xɔri bε naxan mu yi saate ramεma,
⁴ saate n naxan masenxi wo babae bε
 e mini lɔxɔε kelife ra Misira bɔxi ma.
 E to keli naa fe xɔrɔxɔε kui,
 n naxa a fala e bε,
 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo xa n ma yaamari rabatu.
 Na kui wo findima nε n ma jama ra,
 n fan findi wo Marigi Ala ra.
⁵ N na n kali wo babae bε naxan na,
 bɔxi fanyi fife ra wo ma xipε nun kumi na
     dennaxε,
 n bara na rakamali to lɔxɔε.
 Wo na na bɔxi nan ma to.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

N naxa a yaabi, «Amina Marigi Alatala.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala naxa a masen n bε,
 «Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya taae kui,
 a nun Darisalamu kirae xɔn ma.
 A fala, <Wo wo tuli mati yi saate ra, wo xa a
     rabatu.
⁷ Kabi n naxa wo babae ramini Misira bɔxi ra,
 n bara e yaamari, e xa e tuli mati n na.»
⁸ Kɔnɔ e mu tin n xui ramede.
 Kankan bara bira a bɔŋe jaaxi fɔxɔ ra.
 Na nan a ra n fama n ma saate rakamalide,

n e yamarixi naxan na, e naxan matandixi.»

9 Alatala bara a masen n bε,
«Yudayakae nun Darisalamukae wama n yan-
afe.

10 E bara e babae xa jere ki jaaxuna tongo,
e tondi n ma masenyi ra,
e fa bira ala gbete fɔxɔ ra, e e batu.

Isirayila bɔnsɔe nun Yuda bɔnsɔe bara n ma
saate matandi,

n naxan tongo e babae bε.

11 Na kui Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama nε e jaxankatade han e mu nɔ minide.
E fama nε e mawade n bε, kɔnɔ n mu e xui
suxuma.

12 Yudaya xa taae nun Darisalamukae fama nε
ala gbete maxandide,
e surayi ba sereχe ra naxee bε.

Kɔnɔ na kuyee mu fama e rakaside e xa tɔɔre kui.

13 Yudayakae, wo kuyee batuma wo xa taae kui.

Na sereχebadee findixi yaagi nan na wo bε.

Darisalamukae, kuye sereχebade na wo xa kira
birin xɔn ma,

wo surayi bama sereχe ra Bali kuye bε dɛnnaxε.»

14 I naxa duba yi jama bε,

i naxa i mawa n tan Ala bε, i naxa n maxandi,
barima n mu e wa xui suxuma.»

15 «Munfe ra n xanuntenyi fama n ma banxi kui,
a lu fe kobi raba ra temui birin?

Wo a majɔxunxi nε wo xa sereχee nɔma wo
rakaside,

hali fe jaaxi to fa rafan wo ma?

16 Alatala nu bara wo xili

«Oliwi wuri xinde, naxan bogi tofan.»
 Kōnō yakōsi wo fama nē gbelegbelede
 barima tē sama nē wo salonyie ma.
17 Mange Alatala naxan wo tixi,
 a bara yaamari fi wo xa jaxankata
 Isirayila bōnsōe nun Yudaya bōnsōe xa yunubi
 xa fe ra.
 E bara n naxōnō e xa sərexee ra,
 e naxee baxi Bali kuye bē.»

Annabi Yeremi xa masenyi

18 «Alatala bara e waxōnfe masen n bē.
 N bara a kolon e nu wama naxan nabafe n na.
19 N nu luxi nē ałc yexēeyōrē e naxan xaninma a
 faxade.
 N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe n na.
 E nu bara a fala n ma fe ra,
 «Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.
 Won xa a nii ba dunija bēnde fuji fari,
 alako mixi yo naxa ratu a xili ma.»
20 Kōnō Mange Alatala findixi kiitisa tinixinxi nan
 na,
 naxan mixi bōne nun a sondonyi ma fe kolon.
 N na n gbejōxōfe luxi i tan nan ma,
 barima n xaxili tixi i tan nan na.
21 Na nan a ra Alatala bara nate tongo Anatōtikae
 xa fe ra,
 naxee wama n faxafe, naxee n yamari,
 «I naxa namijōnme masenyi ti Alatala xili ra,
 xa na mu a ra muxu i faxama nē.»
22 Mange Alatala bara a masen,
 «N e jaxankatama nē.
 E xa fonikee fama nē faxade santidegema ra,
 e xa die faxa kaame ra.
23 E xa mixi yo mu luma dunija ma,

barima n fa temui n Anatotikae halakima ne.»»

12

*Ala xa natee mixi jaaxie xa fe ra
Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be*

1 «Alatala, i tinxin,

kono n wama i maxorinfe i xa nate nde xa fe ra.
Munfe ra mixi jaaxie xa fe luma sooneya ra?

Munfe ra bojresa na yanfantee be?

2 I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi.

E sigama yare, e fe rabama e xa dunijneigiri kui.

E i xili falama e de ra,

kono i xa fe mu na e boje kui.

3 Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.

I xa nate tongo mixi jaaxie faxafe ra,

alo yexee naxee xaninma e kon naxaba yire.

4 Boxi luma sunnuni kui han mun loxoe?

Tune tondima fade han mun temui?

Subee nun xonie na faxafe mixi xa jaaxuna
saabui ra,

barima e naxe, «Ala mu muxu toma.»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

5 «Xa i tagan i gide adamadie ya ma,

i fa i gima di soe ya ma?

Xa i bira taa kui, i jereema Yuruden wula kui di?

6 I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,

e fama ne i yanfade, e sonxoe rate i ma.

I naxa la e xa woyen joxunme ra.

7 N nan n ma banxi bejinma ne,

n nan n ma jama raboloma ne,

n xanuntenyie fi e yaxuie ma.

8 N na rabama ne barima n ma jama bara lu

alo yete xajne wulai.

N bara e xɔn.

⁹ N ma jama bara lu

alo xɔni maxɔnɔxi sɛgɛe birama naxan fɔxɔ ra.

«Wulai subee, wo xa fa n ma jama sɔntɔde.»

¹⁰ Xuruse dɛmadonyie bara n ma laakɔe kana,
e n ma xɛ fanyi maboron, a findi yire xaraxi ra.

¹¹ N ma bɔxi bara findi gbaloe yire ra.

A na sunnunyi kui n ya xɔri,
sese mu fanma mənni, mixi yo mu kinikinima a
ma.

¹² Sɔɔri jaaxie na fafe kelife gbengberen yire,
barima Alatala bara a ragiri santidegema xa bɔxi
birin li,

mixi yo naxa lu bɔnɛsa kui.

¹³ E bara sansi xɔri si,
kɔnɔ e tunbe gbansan nan sɔtɔma.

E e yɛtɛ rataganma nɛ fufafu.

Alatala bara xɔnɔ wo ma,
na birin xa findi yaagi ra wo bɛ.»

Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie bɛ

¹⁴ Alatala bara a masen,
«Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,
si naxee n ma Isirayila jama xa bɔxi xun
nakanama,

n naxan fixi e ma,

wo xa a kolon n fama nɛ wo fan keride wo xɔnyi,
n fa n ma jama ba wo yi ra.

¹⁵ N na ge e bade wo yi ra,
n man kinikinima nɛ e ma,
n fa e ragbilen e xa bɔxi ma naxan findixi e kɛ
ra.

¹⁶ Xa na sie n ma jama xa səriyɛ matinkan,
e fa e rakali n xili ra, «Alatala pŋɛ,»
n e rasoma nɛ n ma jama ya ma.

E nu bara n ma jama matinkan e kalide Bali xili
ra,
n ma jama fan nōma nē e matinkande kali ra n
xili ra.

¹⁷ Kōnō xa a sa li na sie mu e tuli mati n ma
masenyi ra,
n e xun nakanama nē, n fa e sōntō.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yeremi xa bēleti

¹ Alatala naxa a masen n bē, «Sa bēleti dugi
daaxi sara, i tagi xiri. I naxa a bunda ye ra.» ² N
naxa siga bēleti sarade alō Alatala a fala n bē ki
naxē. N naxa n tagi xiri.

³ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen n
bē, ⁴ «Bēleti tongo i naxan saraxi, i naxan xirixi
i tagi. Keli, i siga Efirati xure mabiri. Menni i xa
na bēleti nōxun gēmē longori ra.» ⁵ N naxa siga,
n naxa bēleti nōxun Efirati mabiri alō Alatala a
masenxi n bē ki naxē.

⁶ Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala man naxa
a masen n bē, «Keli, i siga Efirati i bēleti tongo i
naxan nōxunxi.» ⁷ N naxa siga Efirati xure bēleti
nōxunxi tongode. N naxa a to a bara nu bōrō, n
mu nōma a rawalide sōnōn.

Alatala xa masenyi

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n bē,

⁹ «Alatala bara a masen,
a na na ki nē Yudaya nun Darisalamu xa yetē
igboja xa fe ra.

¹⁰ Nama jaaxi nan e ra naxan tondi n ma
masenyi suxude,
naxan bōrō xōcōxō,

E birama ala gbetee nan fɔxɔ ra, e tuubi e bε.
 E fama ne lude alɔ na bεleti
 naxan kanaxi, naxan mu fanxi sɔnɔn.»

11 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N nu bara Isirayila nun Yudaya bɔnsɔe xiri n
 tagi,
 alɔ mixi bεleti xirima a tagi ki naxε.
 N nu wama ne e xa findi n ma jama ra,
 e xa fe xa findi binyε nun matɔxɔe ra n bε,
 kɔnɔ e mu tin n ma masenyi ra.»

12 «Na kui i xa a fala e bε,
 Isirayila Marigi Alatala bara a masen,
 <Weni fεjε birin nafe weni ra.‑
 E fama ne i yaabide,
 <Muxu a kolon a lanma weni fεjε xa rafe weni
 ra.‑

13 I man xa e yaabi,
 Alatala bara a masen,
 <Mangε birin naxee na Dawuda xa kibanyi kui,
 a nun serexedubεe, nun namijɔnmεe, nun
 Darisalamukae,
 n fama ne e birin lude alɔ siisilae.‑»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne gere sode jama ya ma,
 n die nun e babae tagi iso.

N mu kinikinima, n mu dijεma.

N fama ne e birin xun nakanade.

15 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo naxa wo yεtε igbo,
 barima Alatala xa masenyi nan na ki.
16 Wo xa wo Marigi Alatala matɔxɔ,

beenu a xa dimi rasin bɔxi ma,
 beenu wo xa bira geyae fari kɔε ra.
 Wo wama naiyalanyi xɔn ma,
 kɔnɔ Alatala dimi jaaxi nan nagoroma wo ma.
 A luxi ne alo nuxui naxan fɔɔrɔxi
 a findi faxe ra wo bε.
17 Xa wo mu wo tuli matima yi masenyi ra,
 n fama ne Wade n kerenyi ma wo xa yete igboja
 xa fe ra.
 Ya ye fama ne minide n yae ra,
 barima Alatala xa nama bara xanin konyiya kui.»
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be
18 «A fala mangε nun a xa gine bε,
 wo goro bɔxi ma,
 barima mangeya bara ba wo yi ra.
 Mangε tɔnxuma mu luma wo xun ma sɔnɔn.
19 Negewi xa taae balanxi,
 mixi yo mu nɔma e naadεe rabide.
 Yudaya bɔnsɔe birin bara xanin namane ma.
20 Wo a mato, nama nde na fafe kelife kɔɔla ma.
 Nama na minden, n naxan taxuxi i ra,
 naxee luxi alo i xa xurusee gali i pεlεxinxı naxee
 ra?
21 Wo munse falama
 wo defanbooree tima wo xun ma temui naxe
 yanfanteya ra?
 Na tɔɔre mu luma xε alo di bari xa tɔɔre?
22 Xa wo wo yete maxɔrin,
 munfe ra yi bara muxu li,
 wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi sɔtɔma ne
 wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.
23 Mixi fɔɔre kiri nɔma fiixede?
 Barate xa makatunyi nɔma masarade?
 Wo tan go, wo tan naxee darixi fe jaaxi ra?

Wo nɔma lude kira fanyi xɔn ma?

²⁴ N fama ne wo rayensende
alo maale lagi naxan lɔɛma gbengberenyi foye
kui.»

²⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara na jaxankate mɔcli nate wo bɛ,
barima wo bara neɛmu n ma,
wo bara la wule ra.

²⁶ N fama ne wo rayaagide a jaaxi ra.

²⁷ N bara wo xa yɛne nun wo xa langoeja to,
wo birama naxan fɔxɔ ra geyae fari nun daaxae
kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.

Naxankate na wo bɛ Darisalamuka səniyɛntaree.
Wo luma na kira xɔn ma han mun temui?»

14

Kaame ragorofe Isirayila bɔxi ma Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yeremi bɛ,
kaame to sin Isirayila bɔxi ma.

² «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe bɔxi ma.

³ Denbaya kanyie e xa walikɛe xɛɛma ye fende,
kɔnɔ ye mu na kɔlɔnyie kui,
e fa gbilen fɛŋɛ igelixi ra.

E sunnun donma ragoroma e ma yaagi xa fe ra.

⁴ Bɔxi bara ibɔɔ fɔlɔ,
barima tune yo mu faxi a ma.

Walikɛe fan luxi na yaagi nan kui,
e fa sunnun donma ragoro e ma.

⁵ Tɔɔke a xa di raboloma wula i,
barima nooge mu na e naxan donma.

⁶ Sofale tixi geyae fari,
e foye mamɛma ałɔ wulai baree.
E nooge fenma
kono e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala bε

⁷ «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.
Muxu bara fe jaaxi gbegbe raba,
muxu bara yunubi raba i ra.

⁸ Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
i findixi muxu rakisima nan na muxu xa tɔɔre
kui.

Munfe ra i bara lu ałɔ xɔjne muxu xɔnyi?

Munfe ra i bara lu ałɔ biyaasila naxan na dangife
tun?

⁹ Munfe ra i bara lu ałɔ sɔɔri senbetare
naxan mu nɔma muxu rakiside?
Alatala, i na muxu ya ma,
i xili na muxu xun ma.
I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila bε

¹⁰ Alatala bara a masen yi jnama bε,
«Neretie nan lanxi wo ma,
wo mu nɔma wo yete suxude.»

Annabi Yeremi xa masenyi

«E mu rafan Alatala ma.
A e xa yunubie kolon,
a fama e naxankatade na nan ma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bε,

¹¹ Alatala bara a masen n bε,
«I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi jnama bε.

¹² Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.

Xa e sərexee ba, n mu e suxuma,
barima n wama e xun nakanafe nε
santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

13 N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala, namijonmee bara a fala e bε,
<Wo mu santidegema toma,
wo mu kaame kolonma.

Wo bɔñesa nan tun sɔtɔma be.»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

14 Alatala bara a masen n bε,

«Na namijonmee na wule nan falafe n xili ra.

N tan mu e xεexi,

n tan mu yaamari fixi e ma,

n tan mu wɔyεnxi e bε.

E xa wule masenyi fatanxi laamatunyie nan na
naxee mu findixi nɔndi ra,
a fatanxi se matoe nun kuyee xa wali nan ma,
a fatanxi e yεte xaxili madaxuxi nan na.

15 Na nan a ra, Alatala bara a masen,

<Namijonmε naxan masenyi tima n xili ra

n mu naxan fixi a ma,

a fa a fala «Santidegema nun kaame mu yi bɔxi
lima,»

na namijonmε mɔɔli sɔntɔma nε santidegema
nun kaame ra.

16 A masenyi tima jnama naxan bε,

e fama nε faxade Darisalamu kirae xɔn ma
santidegema nun kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ragatama,

mixi yo mu na naxee e xa ginεe nun e xa die
ragatama.

N fa e xa fe jaaxi sare ragbilende e ma.»

17 I xa a fala e bε,

«Ya ye minima n ya ra koe nun yanyi temui birin,
barima n ma jama seniyenxi bara toore belebele
sotc,
gbaloe bara e li.

18 Xeme na daaxa naxee faxaxi santidegema ra.
Furema kaamexie na taa kui.
Namiñonmee nun serexedubee fan baxi
ijnerema,

kono e xaxili mu na sonon.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

19 «Alatala, i bara Yudaya rabolo kerenyi ra?

Syon mu rafanxi i baje ma sonon?

Munfe ra i muxu jaxankatama,
i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bajesa xon, kono muxu mu a
sotcxi.

Muxu bara wa yalanyi xon, kono wa xui gbansan
nan minixi.

20 Alatala, muxu bara muxu xa jaaxuja kolon,
muxu bara muxu babae xa yunubie to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

21 Kono i naxa xono i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun i xa
yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won tagi.

22 Wule kuye nde na dunija naxan tune
ragoroma? Ade.

Koore noema tune rafade? Ade.

Muxu xaxili tixi i tan nan na,
barima i tan nan gbansan noema na fe mooli
rabade.»

15

*Ala xa nate
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be*

¹ Alatala bara a masen n bε,
«Hali Annabi Munsa nun Annabi Samuweli
n maxandi ne yi jama xa fe ra,
n bɔŋε mu tin na duba suxude.
E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi jama i maxɔrin, «Muxu xa siga minden»,
i xa e yaabi, «Alatala nan a masenxi,
naxan lanma a xa faxa, na kanyi xa faxa,
naxan lanma a xa faxa santidegema ra,
na kanyi xa faxa santidegema ra,
naxan lanma a xa faxa kaame ra,
na kanyi xa faxa kaame ra,
naxan lanma a xa xanin konyiya kui,
na kanyi xa xanin konyiya kui.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:
<N fama ne e paxankatade tɔɔre naani ra.
Santidegema fama ne ndee faxade.
Barēe fa ndee ibɔɔde.

Xɔni naxee na koore ma nun wulai sube naxee
na bɔxi,
e fama ne ndee sɔntode, e e don.

⁴ Dunija mangeya birin na na fe to, e luma
gaaxui nan kui.

E fama ne a kolonde Yudaya mangε Xesekiya xa
di Manasi,
a fe jaaxi naxan nabaxi Darisalamu,
na bara a niya Alatala xa e paxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?
Nde nɔma diŋede i xa fe ra?
Nde i xa fe maxɔrinma?»

6 Alatala xa masenyi nan ya:
 <Wo bara n nabolo,
 wo bara gibilen n fôxø ra.
 Na fe na a ra n fama wo suxude, n mu kinikini
 wo ma.

7 N fama ne e rayensende alo maale lagi,
 n fa e xa die bade e yi ra,
 n fa n ma jama xun nakanade
 barima e mu gbilenxi e xa wali kobi fôxø ra.

8 E xa kaane ginee wuyama ne
 alo meyenyi naxan na baa de ra.
 Kasara ti fama ne dingee ma yanyi ra,
 a fa fe magaaxuxi raba e ra.

9 Nga naxan bara di solofera bari,
 a fama ne tagande,
 a faxa yaagi kui a xa waxati mu a lixi.
 Isirayila yaxuie fama ne e sôntode santidegema
 ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yeremi xa masenyi

10 «N nga, jaxankate na n be.
 I bara n naso dunija
 kono n ma fe mu rafanxi beka yo ma.
 N mu doni tongoma, n mu doni firma,
 kono mixi birin luma n danka ra.»

Alatala xa masenyi

11 Alatala bara a masen,
 «N mu wo rakisixi xe?
 N mu yaxuie bônbô xe wo xa fe ra wo tco
 temui?

12 Wure nun yçxui bolonma? Ade.
 Mixi naxan kelima kœla ma go?

13 N bara wo xa harige nun wo xa naafuli birin
 fi mixi ma

wo xa yunubie xa fe ra wo naxee rabaxi yi bɔxi
ma.

14 N wo sama nε wo yaxuie sagoe,
e xa wo xanin bɔxi ma wo mu dənnaxe kolon,
barima n bara xɔnɔ wo ma a jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

15 «Alatala, i bara a birin kolon.
I xa ratu n ma, n mali, n gbejɔxɔ n yaxuie ma.
I naxa n faxa, i tan kinikininte,
barima n na tɔɔrɔfe i xili xa fe ra.
16 N to i xa masenyi mε, n bara a suxu.
I xa səriyε rafan n ma,
barima n findixi i gbe nan na, i tan Mange
Alatala.

17 N mu lu mixi ya ma naxee nu yoma i ma,
barima i xa fe nu na n bɔnε kui.

N nu bara lu n kerɛn,
n nu xɔnɔxi yi jnama ma alɔ i tan.

18 Munfe ra n luma tɔɔre kui?
Munfe ra n mu yalanyi sotɔma?
I naxa i xa laayidi kana
alɔ kɔlɔnyi naxan mu ye raminima sɔnɔn.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

19 Na nan a ra Alatala bara a masen,
«Xa i gbilen n ma,
n i ragbilenma nε i walide.
Xa i ba woyɛn jaaxi falafe,
n man i findima nε n ma xɛɛra ra.
Nama xa bira i fɔxɔ ra,
i tan naxa bira e fɔxɔ ra de.
20 Yi jnama fama nε i gerede,
kɔnɔ e mu nɔma i ra,
barima n i luma nε alɔ tete xɔɔxɔe e ya ra.
N na i sɛeti ma, alako n xa i rakisi, n xa i ratanga.

Alatala xa masenyi nan na ki.
 21 N i bama ne mixi jaaxi belexe,
 n i ratanga mange senbema ma.»

16

Gbaloe Isirayila bɔxi ma
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bε

1 Alatala bara yi masenyi ti n bε,
 2 «I naxa gine dɔxɔ, i naxa die sɔtɔ,
 3 barima Alatala bara a masen die xa fe ra
 naxee fama baride yi bɔxi ma,
 a nun e nga naxee e barixi,
 a nun e baba naxee e sɔtɔxi,
 4 e fama ne faxade fure ma,
 kɔnɔ jɔnfe mu rabama e bε, e mu ragatama bɔxi
 ma.

E findima jaŋe nan na bende fupi fari.
 E na faxa santidegema nun kaame ra,
 xɔnie nun wulai subee fa e binbie donde.»

5 Alatala bara a masen n bε,
 «I naxa so banxi kui mixi na sunnunyi kui
 dɛnnaxε,
 i naxa siga jɔn yire, i naxa mixi kunfa ba,
 barima n bara bɔŋesa ba n ma nama yi ra,
 n bara tondi hinne nun kinikini ma e bε.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

6 «Mixi xungbee nun mixi lanmae faxama ne yi
 bɔxi ma.
 E mu ragatama, e jɔnfe mu rabama.
 E xa mixie mu e yεtε maxabama sunnunyi kui,
 e mu e xunyi bima faxa mixie bε.

7 E mu taami dɔxɔma sunnun mixie bε alako e
xa madundu.

E mu minse dɔxɔma sunnun mixie bε,
naxee baba xa na mu a ra e nga bara faxa.

8 I naxa jɔn fe bande don,
i naxa lu sunnun mixie fε ma e madundufe ra,
9 barima Isirayila Mange Alatala bara a masen,
<N bara fa yi waxati wo tagi
alako jεlexinyi sigie xa dan,
xulunyie xa jɔn futi xirimae tagi.»»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala bε

10 «N na gε yi masenyi tide jnama bε,
e fama nε n maxɔrinde,
<Munfe ra Alatala bara a masen a xa muxu
naxankata?

Munse findixi muxu xa yunubi ra?

Muxu fe jaaxi mundun nabaxi muxu Marigi
Alatala ra?»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bε

11 «I xa e yaabi,
<Alatala xa masenyi nan ya:
Wo babae bara n nabolo,
e bara bira ala gbεtεe fɔxɔ ra,
e bara e batu, e bara tuubi e bε.

E bara n tan nabεjnin, e mu n ma sεriye suxu.

12 Wo tan bara fe jaaxi raba dangife wo babae
ra.

Wo bara bira wo sondonyi jaaxi waxɔnfe fɔxɔ
ra,
wo mu wo tuli mati n na.

13 N xa wo keri yi bɔxi ma,
wo xa siga yire nde wo nun wo babae mu
dɛnnaxε kolon.

Menni wo nōma nē ala gbetee batude kōe nun
yanyi ra,
barima n mu kinikinima wo ma sōnōn.»»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
«Loxōe fama fade, mixi mu a falama sōnōn,
<Alatala pījē bara Isirayilakae ramini Misira
bōxi ra.»

15 Mixie fama nē a falade,
<Alatala pījē bara Isirayilakae ramini kōola bōxi
ma,
a nun bōxi birin ma e rayensenxi dēnnaxē.
N fama nē e ragbilende e xa bōxi ma,
n naxan fi e babae ma.»»

16 Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama nē mixi suxuie xēede e yire,
e xa e suxu.
N fama nē koyinmae xēede e yire, e xa e fen
geyae fari gēmēe longori ra,

17 barima n bara e pēre ki to.
E rabafe mu nōxunxi n ma,
n e xa yunubie birin toma.

18 N fama nē e xa yunubi sare ragbilende e ma
dōxō firin,
barima e bara n ma bōxi findi bōxi seniyēntare
ra,
n naxan fixi e ma kē ra.

E bara na bōxi rafe fe jaaxi nun fe ratōnxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

19 «Alatala findixi n sēnbē nan na,
a findixi n kantama nan na,
a findixi n ma kantari nan na n ma tōrē kui.
Sie fama nē fade i yire kelife dunipa tuxui birin.

E fama nε a falade, ‹Muxu babae biraxi wule nan
fɔxɔ ra,

wule naxan mu findixi munafanyi ra e bε.›

²⁰ Adamadi nōma alae yailande?

E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

²¹ «Na nan a ra,
yi biyaasi n fama nε n senbe magaaxuxi masende
e bε,
alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

Sondonyi seniyentare

Alatala xa masenyi

¹ «Yudaya xa yunubi sebexi wure sebeli ti se
xɔrɔxɔε nan na.

A sebexi e sondonyi ma,

a sebexi e xa serexbade ferie ma,

alo sebeli tima walaxε ma ki naxε.

² E xa die fan natuma e xa serexbadee ma na ki
nε,

a nun e xa Aseri wuri masolixie ma
naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

³ N ma geya naxan na wo xa bɔxi ma,

a nun wo harige, nun wo xa naafuli birin,

nun wo xa kuye batude naxee na geyae fari,

n na birin soma nε wo yaxuie yi ra wo xa yunubi
xa fe ra,

wo naxan nabaxi wo xa bɔxi birin ma.

⁴ Wo yetε yati fama nε wo ke bεjinde,

n naxan fixi wo ma.

N wo findima nε wo yaxui xa konyie ra bɔxi nde
ma,

wo mu naxan kolon,

barima wo bara n naxənə a jaaxi ra,
n ma xənə luxi ne alō te xubentare.»

5 Alatala bara a masen,
«Danke na mixi be naxan xaxili tixi adamadi ra,
naxan a yetə taxuma mixi nde ra,
naxan bəjəsə bara Alatala bəjin.

6 A luma ne alō kinsi naxan tixi gbengberenyi
ma.

A xa fe mu səcəneyama na bəxi xare ma,
mixi mu sabatixi dənnaxə.

7 Nəlexinyi na mixi be naxan xaxili tixi Alatala
ra,

naxan a yetə taxuma Ala ra.

8 A tan luxi ne alō sansi naxan sixi xure fe ma,
naxan sanke ye sətəma a fanyi ra.

Wuyenyi mu a lima mənni,
a burexə fanma ne tun.

Hali sogofure təmui, a burexə mu lisima,
a bogima ne təmui birin.»

9 «Adama xa tinxintareya kobi fe birin bə.
A mu nəma matinxinde.

Nde na fahaamuma?

10 N tan Alatala, n mixi bəjəsə nan matoma,
n adama sondonyi kui nan fenma,
alako n xa kankan xa fe rabaxi sare ragbilen a
ma.

11 Naafuli tinxintare kanyi luxi ne
alō dənməsə naxan xələe rasegəma a gbe mu na
naxee ra.

A xa naafuli ləəma a xa dunijəigiri nan kui,
a faxa təmui a fa kolonde a lənnitare nan a ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

12 «Won Marigi Alatala xa kibanyi na nərə kui,

a xa h̄orom̄elingira itexi na na kabi fōlē.

13 Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan nan na.

Mixi naxan i b̄ejinma, e luma yaagi nan kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n b̄ejinma, e lōema ne bēnde funi fari,

barima e bara tondi Alatala ra,

naxan maniyaxi ye ra mixi baloma naxan na.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

14 «Alatala, n nayalan, n nakisi.

N lama ne i ra, tantui na i b̄e.

15 Alatala a falama n b̄e,

«Alatala xa masenyi mu kamalima x̄e? A xa kamali.»

16 N mu tondima findide nama yarerati ra.

I a kolon n mu wama gbaloe xa muxu li.

I n ma masenyi birin kolon.

17 I naxa n magaaxu,

barima n ma kantari nan i ra gbaloe kui.

18 I xa n yaxuie rayaagi,

kōnō i naxa n tan lu yaagi kui.

I xa n yaxuie rasseren,

kōnō i naxa n lu gaaxui kui.

I xa gbaloe rasanba e ma,

i xa e halaki a naaxi ra.»

19 Alatala bara a masen n b̄e, «Siga, i sa ti naade s̄eti ma naxan xili falama, «Nama xa naade,» Yudaya mangē soma dənnaxē, e minima dənnaxē ra. I man xa siga Darisalamu sode de birin na, **20** a fala nama b̄e, «Yudaya mangē, Yudayakae, nun Darisalamukae, wo tan naxee birin soma yi naadēe ra, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»»

21 Alatala bara a masen,
 «Wo xa a mato a fanyi ra,
 wo naxa kote xanin malabui lɔxɔε,
 wo naxa kote raso Darisalamu taa kui.
22 Wo naxa kote ramini wo xa banxi kui malabui
 lɔxɔε,
 wo naxa wali yo raba na lɔxɔε.
 Wo xa malabui lɔxɔε binya
 alɔ n wo babae yamarixi ki naxε.
23 E mu n xui ramεxi, e mu e tuli matixi n na.
 E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma seriyε ra.»

24 Alatala xa masenyi nan ya,
 «Xa wo wo tuli mati n na,
 xa wo mu kote yo raso taa kui malabui lɔxɔε,
 xa wo malabui lɔxɔε binya,
 xa wo mu wali yo raba na lɔxɔε,
25 mangεe nun mangεdie soma ne taa sode dεe
 kui soe nun sɔɔri ragisee fari,
 e fa dɔxɔ Dawuda xa kibanyi kui.
 Yudayakae nun Darisalamukae fan soma ne taa
 kui,
 Darisalamu fa sabati abadan.
26 Mixi fama ne kelife Yudaya taae kui,
 kelife Darisalamu rabilinyi,
 kelife Bunyamin bɔxi ma,
 kelife Sefela bɔxi ma,
 kelife geyae nun Negewi gbengberenyi ma.
 E fama ne alako e xa sεrεxε mɔɔli birin ba
 Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,
 alɔ sεrεxε gan daaxi, xanunteya sεrεxε,
 surayi sεrεxε, nun tantui sεrεxε.
27 Kɔnɔ xa wo mu wo tuli mati n na,
 xa wo tondi malabui lɔxɔε binyade,

xa wo kote xanin na lɔxɔε,
 wo e raso Darisalamu taa kui malabui lɔxɔε,
 n wo xa taa sode dœe ganma ne te ra naxan mu
     xubenma,
 a fa Darisalamu yire makantaxi birin kana.»

18

Fœnε yailanyi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε,

² «Keli, i xa siga fœnε yailanyi xɔnyi.

Menni i fama ne n ma masenyi mède.»

Annabi Yeremi xa masenyi

³ «Awa, n naxa siga fœnε yailanyi xɔnyi.

A nu na fœnε yailanfe,

⁴ kɔnɔ na fœnε to bɔɔ yire nde,

a man naxa gbilen a yailan na,

alako a xa lu alɔ a nu wama a xɔn ma ki naxε.»

⁵ «Alatala naxa a masen n bε,

⁶ *Alatala xa masenyi* nan ya:

Isirayila bɔnsɔε, n tan fan fe rabama ne wo ra,
 naxan maniyaxi yi fœnε yailanyi xa wali ra.

Isirayila bɔnsɔε, wo na n belexε kui

alɔ boora na fœnε yailanyi belexε ki naxε.

⁷ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra mangeya,
     rabirafe ra,

n xa e halaki, n xa e xun nakana,

⁸ kɔnɔ e fa gbilen e xa fe jaaxi fɔxɔ ra,

na temui n fan gbilenma ne n ma nate fɔxɔ ra,

n mu e naxankatama sɔnɔn.

⁹ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra mangeya, tife
     ra,

10 kɔnɔ e fa fe jaaxi raba n na,
e gbilen n xui fɔxɔ ra,
na temui n fan gbilenma ne fe fanyi fɔxɔ ra
n nu wama naxan nabafe e bε.»

11 «A fala Yudayakae nun Darisalamukae bε,
Alatala bara a masen,
<N bara natε tongo wo xili ma,
n xa wo jaxankata.
Wo xa gbilen wo xa kira jaaxi fɔxɔ ra,
wo xa wo jεrε ki masara.»

12 Kɔnɔ e naxa a yaabi,
<Na mu fama sɔɔneyade,
barima muxu tan birama muxu xaxili nan fɔxɔ
ra.
Muxu tan birama muxu waxɔnfe nan fɔxɔ ra,
hali a jaaxu.»

13 «Alatala man bara e yaabi,
<Wo xa a mato xa yi mɔɔli nu bara raba sie tagi.
Nde bara na fe mɔɔli me sinden?
Isirayila seniyenxi bara fe xɔnxi raba.

14 Xinbeli nɔma kelide Liban geya fari?
Xure xunxuri naxee ye goroma naa, e nɔma
xɔride?»

15 Kɔnɔ n ma jama tan bara neεmu n ma fe ra,
e surayi gan sereχε ra kuyee bε,
e bira kira gbete yailantaree fɔxɔ ra,
e kira fori lu na.

16 E bara a niya e xa bɔxi xa gbaloe sɔtɔ.
Dangi mixie na na to, e de ixarama ne, e fa e
mabere.

17 N fama ne e rayensende e yaxuie ya ra,
alo foye naxan kelima sogetede.

N nan n kobe rasoma e ra gbaloe lɔxɔε.»

Annabi Yeremi yaxuie xa masenyi

¹⁸ Mixi ndee bara a fala,
 «Won xa Annabi Yeremi xa fe mabere barima
 serexedubee mu jɔnma naxee Ala xa seriye
 masenma,
 lɔnnilae mu jɔnma naxee mixi rasima,
 namijɔnmee mu jɔnma naxee masenyi tima.
 Won xa wule sa a xun ma, won tondi a xa
 masenyi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, n mali, i tuli mati n yaxuie wɔyen
 xui ra.

²⁰ E lanma e xa fe fanyi masara fe jaaxi ra?
 E wama n faxafe ne.

I xa ratu a ma n findixi i xa xεera nan na,
 alako e xa ratanga i xa xɔne ma.

²¹ Na kui i xa e xa die faxa kaame ra,
 i xa e faxa santidegema ra.

E xa ginεe xa findi ditaritaree ra,
 xa na mu a ra kaajεe ginεe.

I xa a lu e xa morie xa faxa,
 e xa fonikee xa bira santidegema ra.

²² I na e yaxuie xεε e yire,
 wa xui xa mini e xa banxie kui,
 barima e bara wa n nabirafe yili kui,
 e bara wa n suxufe gantanyi ra.

²³ I tan Alatala, i e xa maŋɔxunyi kobi birin
 kolon,

e wama naxan nabafe n na.
 I naxa e xa yunubi xafari.

I naxa dijε e xa yunubi ma.
 I xa e rabira i ya tote ra, i xa xɔnɔ e ma a jaaxi
 ra.»

19

*Tofeti xa ghaloe
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala naxa a masen, «Siga, i sa fejne sara fejne yailanyi xonyi. Nama forie nun serexedubə forie xa i mati. ² I na ge na sarade, wo xa mini Beti Hinoma biri ra, «Fejne naade» na dənnaxə biri. Menni i xa yi masenyi ti, ³ «Yudaya mangə nun Darisalamukae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»»

«Isirayila Mangə Alatala bara a masen,
[<]N fama ne bekae jaaxankatade a jaaxi ra.
 N naxan nabama e ra, mixi yo mu na fe mɔɔli
 mexi sinden.

⁴ N na rabama ne barima e bara n nabənjin,
 e bara yi bɔ̄xi findi yire səniyentare ra,
 surayi ganma serexə ra kuyee be dənnaxə.
 A singe e mu nu darixi na mɔɔli ra.
 E babae nun Yudaya mangəe mu nu na mɔɔli
 rabama,
 kɔ̄nɔ̄ yakɔ̄si e bara mixie nii ba,
 naxee mu fe jaaxi yo rabaxi.

⁵ E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari,
 e e xa die bama serexə gan daaxi ra dənnaxə.
 N tan mu e yamarixi na mɔɔli ra,
 n mu na mɔɔli falaxi,
 na mɔɔli mu luxi n ma maŋɔxunyi ya ma.»»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya:
 Na nan a ra lɔ̄xɔ̄ fama a lide
 yi bɔ̄xi xili mu falama Tofeti nun Ben Hinoma
 sɔ̄nɔ̄n,
 a fama falade ne «Ghaloe gulunba.»

⁷ Be n Yudaya nun Darisalamu waxɔnfe kanama
nɛ,
n e rabira e yaxuie xa santidegema ra,
naxee wama e sɔntɔfe.

N e binbie luma xɔnie nun wulai subee nan bɛ.

⁸ N yi taa kanama nɛ,
a fa findi yaagi ra bekae bɛ.

Dangi mixie na yi taa kanaxi to,
e de ixarama nɛ, e fa yo wo ma.

⁹ E yaxui naxee wama e sɔntɔfe,
e fama nɛ e tɔɔrɔde taa kui
han bekae e yɛtɛ xa die nun e dɔxɔbooree don.»

¹⁰ «I na gɛ na masenyi tide, i xa fɛŋɛ ibɔɔ forie
ya xɔri naxee i matixi. I xa a fala e bɛ,

¹¹ ‹Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya:

N yi jama nun e xa taa xun nakanama na ki nɛ,
alo fɛŋɛ ibɔɔxi ki naxɛ.

Na fɛŋɛ mu yailanma sɔnɔn.

Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan na.»

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi yire nun a xa mixie luma nɛ alo Tofeti.

¹³ Darisalamu banxie nun Yudaya mangɛ xa
banxie,

e birin findima yire seniyentare nan na alo
Tofeti.

Singe ra, mixie bara surayi gan sereχe ra banxie
fari,

e bara tunbuie batu,

e bara minse ba sereχe ra ala gbetɛe bɛ.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa fa kelife Tofeti, Alatala
masenyi soxi a yi ra dɛnnaxɛ. A naxa ti Alatala
xa banxi naade ra, a a fala jama bɛ, ¹⁵ «Isirayila
Mangɛ Alatala bara a masen, ‹N yi taa nun a

rabilinyi þaxankatama nε. N fama nε gbaloe ra e be barima e bara e kobe raso n na, e tondi n ma səriyε ra.»»

20

Annabi Yeremi xa tɔɔre

¹ Sereħedubε Pasura, Imeri xa di, naxan findixi hɔrɔmɔbanxi yarerati ra, a to Annabi Yeremi xa kawandi mε, ² a naxa a suxu, a a bɔnbo, a a sa kutunyi ra hɔrɔmɔbanxi sεeti ma Bunyamin sode dε ra. ³ Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, kɔnɔ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sɔnɔn Pasura, a falama nε fa <Magori Misabiba, > <Naxankate yire.» ⁴ Alatala naxa a masen, <N gaaxui luma nε i tan nun i booree bɔjε ma. I yaxuie i booree faxama nε santidegema ra i ya xɔri. N Yudaya bɔxi fan sama nε Babilɔn mange belexε, a e bɔnbo santidegema ra, a fa e xanin Babilɔn. ⁵ Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangee yi ra, n na birin soma nε wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilɔn. ⁶ I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama nε konyiya kui Babilɔn bɔxi ma. I faxama mənni nε, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

⁷ «Alatala, i bara n natantan,
n fan bara n yete lu na tantanyi kui.
I bara n suxu, i bara nɔ n na.
Lɔxɔε yo lɔxɔε e n maberema, e birin yoma n
ma.

8 N ma masenyi birin findima naxankate nun
gbaloe nan na.

N na Alatala xa masenyi ti, nama birin yo n ma.

9 Xa n na a fala,

<N mu a xa fe kawandima sɔnɔn,
n mu wɔyɛnma a xili ra sɔnɔn,>

Alatala xa masenyi luma ne alo te n bɔrɛ kui.

N mu nɔma na te raxubende,
fo n xa Alatala xa masenyi ti.

10 N bara tɔɔnɛgɛ gbegbe mɛ.

Xa n a fala, <Gbaloe na fafe,>

mixi ndee a fala, <Won xa a masen mangasanyi
bɛ.>

N booree birin na n matofe,
alako e xa n suxu tantanyi kui.

E a falama, <Temunde won nɔma ne a suxude
gantanyi ra,

won xa nɔ a ra, won xa won gbejɔxɔ a ma.>

11 Kɔnɔ Alatala Sɛnbɛma na n seeti ma.

N yaxuie fama ne birade, e mu nɔma n na.

Na findima ne yaagi ra e bɛ, e xaxili ifu.

12 Mange Alatala tinxintɔee kolon,
a e bɔrɛ nun e sondonyi matoma.

N a kolon Alatala fama ne n gbejɔxɔde e ma,
n xaxili tixi a tan nan na.

13 Wo Alatala matɔxɔ, wo bɛeti ba a bɛ,
barima a setaree rakisima ne e yaxuie bɛlɛxɛ.

14 N bari lɔxɔɛ dankaxi.

N nga n barixi lɔxɔɛ naxɛ, lɔxɔɛ fanyi mu a ra.

15 Xɛera naxan n bari fe fala n baba bɛ,
mixi dankaxi nan nu a ra.

N baba nu bara sɛɛwa na xibaaru ra,

16 kɔnɔ na xɛera xa lu alo yi taae,
Alatala naxee halakixi kinikinitareŋa kui.

A xa e gbelegbele xui me geesegē nun yanyi ra.

¹⁷ A nu lan ne a xa n faxa n nga teegē,
n xa ragata menni abadan.

¹⁸ Munfe ra n fa minixi dunija ma,
n xa yi töore nun yi fe xonē sotō,
n ma dunijnejigiri xa findi yaagi ra n be?»

21

Darisalamu xa ghaloe masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, mange Sedekiya to Malakiya xa di Pasura nun Maaseya xa di Sefaniya serexedube xee a yire. E naxa a fala a be, ² «I xa Alatala maxandi muxu be barima Babilon mange Nebukadansari na won gerefe. Temunde Alatala nōma kaabanako nde rabade won be alako Nebukadansari xa makuya won na.»

³ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «Wo xa a fala Sedekiya be, ⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «Wo Babilon mange nun a xa ssorrie gere geresoze naxan na, n a niyama ne e xa findi wo xun nakanama ra. Naxee na wo gerefe taa fari ma, e fama ne sode taa kui. ⁵ N tan yati gere tima ne wo be senbe ra, barima n xonoxi wo ma a jaaxi ra. N boje bara te. ⁶ N fama ne yi taakae bōnbōde, xemee nun xurusee, alako e xa faxa fure jaaxi ma. ⁷ Na dangi xanbi, Yudaya mange Sedekiya, a xa mixie, nun nama naxan mu fama faxade fure, santidegema, nun kaame ra yi taa kui, n fama ne e sode e yaxui Babilon mange Nebukadansari yi ra, naxan wama e nii bafe. A fama ne e bōnbōde santidegema ra, a

mu kinikinima e ma fefe ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ «I xa a fala jama bε, Alatala bara a masen, [<]N wo tima ne kira firin xɔn ma. Keren findi kisi kira ra, boore findi faxe kira ra. ⁹ Naxan luma yi taa kui, a fama ne faxade santidegema, kaame, nun fure ra, kɔnɔ naxan a yete fima Babilonkae ma naxee bara wo xa taa rabilin, na kanyi kisima ne. ¹⁰ N bara nate tongo n xa fe jaaxi raba yi taa ra. N mu hinnema a ra. N a soma ne Babilon mange yi ra, a fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «I xa a fala Yudaya mange bɔnsɔe bε,
Wo wo tuli mati Alatala ra.

¹² Dawuda bɔnsɔe, Alatala bara a masen,
wo xa kiiti tinxinxi sa gεesεge yo gεesεge,
wo xa tɔɔrɔmixi ratanga mixi kobi ma,
alako n naxa xɔnɔ wo ma,
a fa lu alo te naxan mu xubenma wo xa kobija
xa fe ra.

¹³ N bara xɔnɔ wo ma,
wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire,
wo tan naxee luxi alo gεmεe fiili ma,
wo tan naxee a falama,
<Nde nɔma won na? Nde nɔma sode won
xɔnyi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ «N fama ne wo jaxankatade wo xa yunubie
xa fe ra,
n te so wo xɔnyi ra naxan wo birin ganma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

¹ Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mangɛ xɔnyi yi masenyi ra. ² I xa a fala a bɛ, ‹Yudaya mangɛ, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui, i tan, i xa mixie, nun i xa nama naxan soma yi naadē ra, wo wo tuli mati Alatala ra. ³ Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa səriyɛ rabatu. Wo xa tɔɔrɔmixi ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xɔnɛ, kiridi, nun kaajɛ gine tɔɔrɔ. Wo naxa fe jaaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi boxi ma. ⁴ Xa a sa li wo naxa bira yi səriyɛ fɔxɔ ra, mangɛ naxee dɔxɔma Dawuda xa kibanyi kui, e fama ne sode taa kui soe nun sɔɔri ragisee fari, e tan nun e xa mixie, nun e xa nama. ⁵ Kɔnɔ xa wo mu yi səriyɛ rabatu, n bara n kali n yɛtɛ ra, yi bɔnsɔɛ xun nakanama ne. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala bara a masen Yudaya mangɛ bɛ a bɔnsɔɛ xa fe ra,
«I bara lu alɔ Galadi n bɛ, i bara lu alɔ Liban
geya,
kɔnɔ n bekae kerima ne, n be findi gbengberenyi
ra.

⁷ N sɔɔrie xɛɛma ne geresosee ra,
e xa sɛdiri wurie xaba, e xa e gan.

⁸ Si gbegbe dangima ne naa, e fa a fala e boore
bɛ,
«Munfe ra Alatala yi moɔli rabaxi yi taa xungbe
ra?»

⁹ Nde e yaabima ne, ‹E Marigi Alatala na rabaxi
nɛ
barima e bara a xa saate rabɛni,

e fa ala gbetee batu, e tuubi e bε.»

Annabi Yeremi xa masenyi

10 «Wo naxa jōnfe raba mixi faxaxie bε,
wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie bε naxee xaninma jamanε ma,
barima e mu gblenma e xonyi abadan.

11 Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa
fe ra,

naxan nu bara ti mangε ra a baba jōcxε ra,
<A mu gblenma abadan.

12 A faxama jamanε nan ma e a xaninma
dennaxε.

A mu yi bəxi toma sənɔn.»

Alatala xa masenyi

13 «Naxankate na mixi bε
naxan banxi tima tinxintareya kui,
naxan a fari idəxəma mune saabui ra,
naxan mixi rawalima tɔɔrε kui,
a tondi sare sode a xa walike yi ra.

14 Naxankate na mixi bε naxan a falama,
<N xa banxi belebele ti n yεtε bε,
naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma,
naxan xunmasaxi sediri wuri ra,
naxan masoxi se gbeeli ra.»

15 I findixi mangε ra sediri wuri nan ma fe ra?

I baba mu baloe nun minse sətɔxi xε?
Kɔnɔ a naxa tinxinyi nun fe fanyi raba,
na nan findixi sɔɔneya ra a bε.

16 A naxa setare nun tɔɔrɔmixi ratanga,
na nan findixi sɔɔneya ra a bε.

Na birin a masenxi ne a bara n kolon.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Kono i tan birama i yetε xa geeni nan tun fɔxɔ
ra,

hali na fa findi faxε tife ra,

hali na fa findi mixi tɔɔrɔfe ra.

18 Na nan a toxi Alatala masenyi tixi

Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra, Yudaya mangε,

«E mu nɔma a binyade jɔnfe ra,

e mu a falama, N taara, N marigi.»

19 E mu a ragatama,

a luma ne alo sofale faxaxi naxan wɔlema
Darisalamu fari ma.»

20 «Wo xa te Liban,

wo xa wo xui ite Basan bɔxi ma,

wo xa gbelegbele Abarimi,

barima wo dɛfanboore birin bara bira.

21 Beenun tɔɔrε xa wo suxu,

n nu bara masenyi ti wo be,

kono wo mu tin na ramede.

Wo na na ki ne kabi wo dimedi temui,

wo mu wama n ma seriye rabatufe.

22 Wo xa yareratie bara lɔε alo foye,

wo mɛenimae bara siga konyiya kui.

Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu wo xa
kobijna xa fe ra.

23 Wo tan naxee na Liban,

naxee luxi alo xonie e tεε kui sediri wuri kɔn na,

wo fama ne tɔɔrɔde a jaaxi ra gbaloe xa fe ra.

Wo fama ne lude tɔɔrε kui alo gine naxan na di
barife.»

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali,

hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini, Yudaya
mangε,

sa fatu n ma alɔ n ma xurunde fanyi,
n mu tondima na bade n belexe ra.

²⁵ N i soma i yaxuie nan yi ra naxee wama i
sɔntɔfe,

i gaaxuma naxee ya ra,
Nebukadansari, Babilon mange, nun Babilonkae.

²⁶ N wo kerima ne jamanne ma, i tan nun i nga,
wo mu barixi dənnaxe.

Wo faxama naa ne.

²⁷ Wo mu gblenma wo xɔnyi sɔnɔn, wo wama
lufe dənnaxe.

Wo mu gblenma naa abadan.»

²⁸ «Yehoyakini bara lu alɔ fejɛ ibɔɔxi,
mixi mu wama naxan xɔn?

Munfe ra e a tan nun a xa die kerima jamanne
ma, e mu dənnaxe kolon?

²⁹ N ma jama naxan sabatixi n ma bɔxi ma,
wo xa wo tuli mati Alatala ra.

³⁰ Alatala bara a masen,
<Wo xa sebeli ti yi mixi xa fe ra,
a mu di sɔtɔma,
a xa dunijnejgiri mu sɔɔneyama,
a xa di yo mu luma Dawuda xa kibanyi kui,
a xa di yo mu Yudaya yamarima sɔnɔn.»»

23

Alatala xa xεera tinxinxı
Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankate na n ma jama yareratie bε
naxee bara n ma jama ralɔε, e bara e rayensen.

² Isirayila Marigi Alatala bara a masen a xa jama
yareratie xa fe ra,

wo bara n ma jama rayensen ne, wo bara e keri.
 Wo mu mæenixi e ma.
 N fama wo jaxankatade wo xa kobija nan ma.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «N fama ne n ma jama birin na,
 n nu bara naxan xanin jamanæ ma.
 N fama ne e ragbilende e xænyi
 alako e man xa wuya, e xa fe man xa sɔɔneya.
⁴ N yareratie tima ne e bæ naxee mæenima e ma.
 E mu gaaxuma sɔnɔn, e mu s̄erenma.
 N e hayi birin fanma ne e bæ.»
 Alatala bara na masen.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lɔxɔɛ fama ne fade n Dawuda xa di tinxinxı
 rakelima lɔxɔɛ naxɛ.
 A jama yamarima ne lɔnni, tinxinyi, nun seriyɛ
 ra bɔxi kui.
⁶ Na waxati Yudaya kisima ne,
 Isirayila bɔñesa sɔtɔ,
 mixie a fala, «Alatala findixi won ma tinxinyi nan
 na.»»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lɔxɔɛ fama fade mixi mu a falama,
 «Alatala jiŋe naxan Isirayilakae raminixi Misira
 bɔxi ra.»
⁸ E a falama ne, «Won bara won kali Alatala xili
 ra,
 naxan Isirayila bɔnsɔɛ rakelixi,
 a e ramini jamanæ ra naxan na kɔola ma
 a nun yire birin a e kerixi dɛnnaxɛ.
 E man fama ne e xa bɔxi rasabatide.»»
Annabi Yeremi xa masenyi

9 «Masenye nan ya namijonme xa fe ra:
 N bɔne bara kinikini.
 N xɔri birin na sereñfe,
 n luxi ne alo siisila barima Alatala xa masenyi
 seniyenxi xɔrɔxɔ.»

Alatala xa masenyi

10 «Yi bɔxi rafexi yenelae nan na.
 Bɔxi yati yati na dankε kui na nan ma,
 fili bara xara,
 nooge bara jɔn.

Mixi mafura tinxintareya rabade.
 E suusama na ra a fanyi ra.

11 Namijonme nun sereñedube mu tinxin.
 N bara kobina to n ma banxi kui.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

12 «Na nan a ra e xa kira xɔrɔxɔ.
 Dimi bara sin e xun ma.
 E luma ne bira ra,
 barima n bara natɔ tongo n xa e paxankata.
 Na waxati na fafe.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «N bara fe jaaxie to namijonme Samarikae
 ya ma.
 E na masenyi tife Bali xili ra,
 e bara n ma jama Isirayila ralɔe.

14 N man bara fe ratɔnchie to namijonme
 Darisalamukae ya ma.

E findixi yenelae nan na, e jereñma wule ra,
 e tinxintaree malima alako e naxa gbilen e xa
 wali kobi fɔxɔ ra.
 E bara lu n be alo Sodomakae,
 e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan na.»

15 Na nan a ra Mangε Alatala a masenxi
namijonmee xa fe ra,

«N fe xōne soma ne i yi ra baloe ra,

n ye jaaxi so i yi ra minse ra,

barima Darisalamu namijonmee bara a niya
n ma bɔxi birin xa findi bɔxi seniyentare ra.»

16 Alatala bara a masen,

«Wo naxa wo tuli mati namijonmee xa masenyi
ra.

E naxan masenma wo be a findixi wule nan na.

E laamatunyie xa fe falama wo be

naxee fatanxi e yete xaxili ma.

Alatala xa mu a masenxi.

17 E bara suusa a falade n matandilae be,

«Alatala naxe wo bɔñesa sɔtɔma ne.»

E man nu a fala mixie be,

naxee birama e yete waxonfe fɔxɔ ra,

«Fe jaaxi yo mu wo sɔtɔma.»

18 Nde bara ti Alatala seeti ma, a xa a xa masenyi
rame?

Nde bara a tuli mati a xa masenyi ra?

Nde bara na me?

19 Alatala bara xōnɔ mixi jaaxi ma.

Na luxi ne alɔ foye xungbe naxan dangima e xun
ma.

20 Alatala xa xōne mu gblenma,

fo a xa kamali,

fo a xa nate birin xa raba.

Na birin na jɔn, wo xaxili sɔtɔma ne.

21 N tan xa mu yi namijonmee xεexi, e e yete
xaxili nan nawalife.

N mu masenyi tixi e be, e masenyi tixi e yete nan
na.

22 Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,

e n ma masenyi nan masenma n ma jama bε,
alako e xa gbilen e xa kira jaaxi fɔxɔ ra,
e xa kobinja lu na.»

23 Alatala xa masenyi nan ya:

«Ala nan n na naxan makɔrε wo ra,
n mu na yire makuye.

24 Adamadi nɔma a nɔxunde n ma?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N mu na koore nun bɔxi birin ma xε?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

25 «N bara na namijɔnmee xui mε.

E wule nan falama,

e naxε, «N bara laamatunyi to, n bara laamatunyi
to.»»

26 «Namijɔnmee luma wule fala ra han mun
temui?

E e yεtε madaxuma han mun temui?

27 E maŋɔxunxi nε a jama nɔma nεemude n xili

ra

e xa laamatunyie saabui ra, e naxan falama e
boore bε,
alo e babae nεemuxi n xili ma ki naxε e fa Bali
batu.

28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.

Naxan bara n ma masenyi sɔtɔ, a xa na fala
nɔndi ra.

Munse na maale xɔri nun maale lagi tagi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «N ma masenyi mu luxi xε alo te?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N ma masenyi mu luxi xε alo dɛremma naxan
gɛmɛ ibɔɔma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
 E masenyi mujama e boore ma,
 e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
 E a falama, «Ala xa masenyi nan ya,»
 kono e de nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmee mu rafanxi n ma,
 naxee laamatunyi wule falama,
 naxee n ma jama raløema e xa wule fufafue ra.
 N mu e xæksi, n mu yaamari yo fixi e ma,
 jama hayi mu na e ma feo.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

33 «Xa jama i maxørin,
 xa na mu a ra namijonme, xa na mu a ra
 særæxædubæ,
 «Munse findixi Alatala xa nate ra,»
 i xa yi nate fala e bæ,
 «Alatala bara wo rabæjin.»

34 Xa namijonme, xa na mu a ra særæxædubæ,
 xa na mu a ra mixi nde a fala jama bæ,
 «Alatala xa masenyi nan ya,»
 n fama ne na kanyi nun a bønsøe jaxankatade.

35 Wo wo boore maxørinma,
 «Alatala munse yaabixi? Alatala munse
 masenxi?»

36 Kono a mu lanma wo xa a fala,
 «Alatala xa masenyi nan ya,»
 barima na findixi wo yete xa masenyi nan na.

Wo wama Mange Alatala xa masenyi nan masarafe.

³⁷ Wo namijonme maxorinma,
<Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?>

³⁸ Xa wo man a falama,
<Alatala xa masenyi nan ya,>
n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,
³⁹ n wo rabepinma ne kerenyi ra,
n wo makuya n na,
wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun wo babae ma.
⁴⁰ N wo rayaagima ne abadan.
Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu neemuma a ra.»

24

Xore paani firin

¹ Babilon mange Nebukadansari to ge Yudaya mange Yehoyakini, Yehoyakimi xa di, a xa kuntigie, Yudaya kamuderie nun xabuie xaninde konyiya kui Babilon bɔxi ma, Alatala naxa laamatunyi nde masen n be. Paani firin nu na Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ya ra. E nu rafexi xoree ra. ² Xore bogi fanyie, naxee luxi alɔ xore bogi ba singee, e nu saxi paani kerent kui. Xore bogi naaxie, naxee kanaxi, nee fan nu saxi paani boore kui. ³ Alatala naxa a masen n be, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N xoree nan toxi. Ndee fan han, ndee fan kanaxi. Xore naxee kanaxi, e mu nɔma donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be, ⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I xore bogi fanyie toxi ki naxε, n tan fan Isirayilakae toxi

na ki nε, naxee xaninxı konyiya kui Babilon bɔxi ma. ⁶ N nan n jengi sama nε e xɔn ma a fanyi ra. N e ragbilenma nε yi bɔxi ma, n e xa fe sɔɔneyama nε. N mu e halakima sɔɔnɔn. ⁷ N xaxili fanyi fima nε e ma alako e xa a kolon n tan nan na Alatala ra. Xa e yete ragbilen n ma e bɔjε birin na, e tan nan findima n ma jnama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xɔre bogi jaaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi bɔxi ma, nun naxee sabatixi Misira bɔxi ma. ⁹ N e findima nama xɔnxi nan na duniŋa birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma nε e ma, e e danka yire birin n e xaninma dənnaxε. ¹⁰ N e rajɔnma nε santidegεma, kaame, nun fure jaaxi ra. E mu luma yi bɔxi ma, n dənnaxε fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi bε, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangεya jε naani nde kui Yudaya bɔxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa mangεya jε singe nan na Babilon bɔxi ma. ² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae bε, ³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangεya jε fu nun saxan nde Yudaya bɔxi ma, han to, na jε mɔɔxεjεn nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n bε. N bara na fala wo bε tεmui birin, kɔnɔ wo mu tinxi wo tuli matide

n na. ⁴ Alatala bara a xa konyi namijonmee xee wo ma waxati birin, kono wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi. ⁵ E naxa a masen wo be wo xa gbilen wo xa jere ki jaaxi foxo ra, alako wo xa bu yi bixi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbete foxy ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e be. Wo naxa n naxono, alako n naxa wo jaxankata. ⁷ Kono wo mu n xui suxuxi. Wo jere ki bara n naxono, n xa wo jaxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mange Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra, ⁹ n gali fenma ne kocla ma, naxan na n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xee ma ne wo nun wo dcoxbooree sontode. Mixi de ixarama ne wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakan ne nan kui abadan. ¹⁰ Sigi mu sama wo xonyi sonon, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mema, e mu lanpui xa naiyalanyi toma. ¹¹ Gbaloe yi bixi lima ne, se birin kana. Wo nun wo dcoxbooree luma konyiya nan kui Babilon mange xa noe bun ma ne tongo solofera.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Kono na je tongo solofera na kamali, n Babilon mange nun a xa jama naxankatama ne e xa fe jaaxi xa fe ra. N e xa bixi xun nakanama ne abadan. ¹³ N fe naxan birin falaxi yi jamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yeremi saabui ra, n fama ne na birin nakamalide. ¹⁴ Babilonkae fama ne lude si senbema wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa

wali sare ragbilenma ne e ma.»

Alatala xa masenyi

¹⁵ Isirayila Marigi Ala bara a masen n be,

«N ma xone xa fe fala si birin be

n i xeeema dennaax.

¹⁶ E na n ma xone to,

e luma ne alo siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁷ «N bara Alatala xa xone masen si birin be,
a n xeexi dennaax.

¹⁸ N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taae
kui,

e xa mangee nun kuntigie be.

Mixie de fama ne ixarade e xa gbaloe sotoxie xa
fe ra,

e fa yo e ma, e e danka alo a rabafe ki naxe to
loxxe.

¹⁹ N bara a masen Misira mangé firawuna be,
a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa nama birin
be.

²⁰ N bara a masen sie be
naxee na sogegorode mabiri.

N bara a masen Usi mangee be, a nun Filisita
mangee be,

naxee na Asikalon, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

²¹ N bara a masen Edon, Mowaba, nun Amoni
mangee be.

²² N bara a masen Tire nun Sidon mangee be,
naxee na baa de ra.

²³ N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi
mangee be,

naxee na yire makuye.

²⁴ N bara a masen Arabu mangee be,
naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun Mediya
mangee be,

26 a nun mange birin naxee na kooala ma,
naxee makore nun naxee makuya dunija yire
birin.

Nee birin dangi xanbi,
n man bara a masen Seesaki mange be.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e be,
<Isirayila Mange Alatala bara a masen,
wo xa a xa xone kolon,
wo xa lu na xone kui han santidegema xa ge wo
sontoode

n naxan xeeema wo tagi.»

28 Xa e tondi n ma xone kolonde, a fala e be,
Alatala bara nate xocxoe tongo,
e xa n ma xone kolon.»

29 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo
n xa n ma taa sugandixi jaxankata,
n xili falama naxan xun ma.
Wo naxe a wo mu fe jaaxi yo rabaxi
kono wo bara fe jaaxi raba.
Na nan a ra n bara nate tongo,
wo xa sonto santidegema ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «I xa yi birin fala e be.

I xa a fala e be Alatala xui magaaxuxi bara mini
a xa horomelingira kui koore ma a xa boxi xili
ma.

A bara a xui ramini a jaaxi ra dunija xili ma.

31 Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na dunija.
 Naxan jaaxu, a sɔntɔma ne santidəgəma ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

³² Alatala bara a masen,
 «Alatala xa xɔne bara keli
 alɔ foye xungbe naxan sigama si birin ma dunija
 bəndə fuŋi fari.

³³ Alatala naxee sɔntɔma dunija ma na lɔxɔε,
 jɔn fe mu rabama e bε, e mu gaburi sɔtɔma,
 e findima jŋaŋe nan na bəndə fuŋi fari.

³⁴ Nama yareratie, wo xa gbelegbele,
 wo xa wo wa xui ramini,
 barima gbaloe lɔxɔε bara wo li.
 Wo fama ne yensende, wo bira,
 alɔ se xunxuri naxan tide mu na.

³⁵ Wo xa yareratie mu kisima sɔnɔn,
 wo mu yiŋiya sɔtɔma.

³⁶ Wo wo xa yareratie wa xui mɛma ne,
 wo e gbelegbele xui mɛ,
 barima Alatala na e xa bɔxi kanafe.

³⁷ Alatala xa xɔne magaaxuxi bara a niya
 xui yo mu minima sɔnɔn e xa bɔxi ma.

³⁸ Alatala bara lu alɔ yɛtɛ naxan bara a yire
 masara.

A bara bɔxi kana a xa xɔne xa fe ra.»

26

Annabi Yeremi makiitife

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangεya fɔlε
 Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
 Yeremi bε, a naxε, ² «I xa ti n ma hɔrɔmɔbanxi
 tɛtɛ kui, i sa wɔyɛn jama bε naxan kelixi Yudaya
 taae kui fafe ra Alatala batude a xa hɔrɔmɔbanxi

kui. I xa fe birin masen e bε n naxan falama i bε. I naxa sese lu. ³ Temunde e e tuli matima ne na ra, e gbilen e xa wali kobie fɔxɔ ra. Na temui n fan gbilen n ma nate fɔxɔ ra e xa fe jaaxi xa fe ra. ⁴ I xa a fala e bε, «Alatala bara a masen, xa wo mu wo tuli mati n ma seriye ra n wo yamarixi naxan na, ⁵ xa wo mu wo tuli mati n ma konyi namijɔnmee ra, n naxee xεεxi wo ma, wo tondixi naxee xa masenyi ra, ⁶ na temui n fe rabama ne wo ra alo n naxan nabaxi Silo ra. Yi taa findima ne taa dankaxi ra dunija si birin tagi.»

⁷ Serexedubee, namijɔnmee, nun jama birin naxa Annabi Yeremi xa masenyi me Alatala xa banxi kui. ⁸ Annabi Yeremi to ge Alatala xa masenyi tide jama bε, serexedubee, namijɔnmee, nun jama birin naxa a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxa, won xa a faxa!» ⁹ E naxa a maxɔrin, «Munfe ra i a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi banxi fama ne lude alo banxi naxan na Silo, yi taa fan fa kana, mixi yo mu lu a kui?» Gali birin nu bara Annabi Yeremi rabilin Alatala xa banxi kui.

¹⁰ Yudaya kuntigie to na fe me, e naxa keli mange xɔnyi, e siga Alatala xa banxi, e sa dɔxɔ Naade Nεεne seeti ma Marigi xa banxi sode de ra. ¹¹ Serexedubee nun namijɔnmee naxa a fala kuntigie nun jama bε, «A lanma yi xemε xa faxa, barima a bara yi taa xa fe jaaxi fala. Wo bara na me wo yete ra.»

¹² Annabi Yeremi naxa a fala kuntigie nun jama bε, «Alatala nan n xεεxi yi masenyi tide yi banxi nun yi taa xa fe ra. ¹³ Yakɔsi wo tan xa wo jere ki masara, wo xa wo tuli mati wo

Marigi Alatala xui ra, alako a xa gbilen a xa nate fôxɔ̄ ra wo xa fe ra. ¹⁴ N na wo sagoe. Wo xa wo waxɔ̄nfe raba n na. ¹⁵ Kɔ̄nɔ̄ wo xa a kolon, xa wo n faxa, wo tan nun Darisalamukae bara yunubi sɔ̄tɔ̄ n ma faxe xa fe ra, barima n tan mu fe jaaxi yo rabaxi. Alatala nan n xεεxi yi masenyi falade wo bε.»

¹⁶ Kuntigie nun jama naxa a fala sεrεxεdubεe nun xεεrae bε, «Wo mu nɔ̄ma yi xεmε faxade, barima a wɔ̄yεnxi won bε Alatala nan xili ra.»

¹⁷ Fori ndee naxa keli, e fa a fala jama bε, ¹⁸ «Mika Moresetika fan nu namijɔ̄nmε masenyi tima ne Yudaya mange Xesekiya xa waxati. A nu bara a fala,

<Mange Alatala bara a masen,
Syon fama ne lude alɔ̄ xε naxan buxaxi,
Darisalamu findi gεmε malanxie ra,
Alatala xa hɔ̄rɔ̄mɔ̄banxi findi fɔ̄tɔ̄nyi ra.»

¹⁹ «Yudaya mange Xesekiya bara faxa? A mu Alatala maxandixi xε? Na tεmui Alatala naxa gbilen a xa nate fôxɔ̄ ra. Yakɔ̄si, won naxa won yεtε yo tɔ̄cɔ̄.»

²⁰ Mixi gbεtε fan nu na, naxan nu bara yi masenyi mɔ̄cli ti Alatala xili ra Darisalamu nun Yudaya xili ma, alɔ̄ Annabi Yeremi a rabaxi ki naxε. A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriyati Yeyarimi. ²¹ Mange Yehoyakimi nun a xa kuntigie nun a xa sɔ̄orie to na masenyi mε, e naxa kata a faxade, kɔ̄nɔ̄ Uriya to a mε, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira bɔ̄xi ma. ²² Mange Yehoyakimi naxa Akibori xa di Elinatan nun mixi ndee xεε a fôxɔ̄ ra Misira. ²³ E naxa fa Uriya ra kelife Misira, e a xanin mange Yehoyakimi yire.

Yehoyakimi naxa a faxa santidegema ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

²⁴ Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yeremi mali, alako jnama naxa a faxa.

27

Annabi Yeremi xa karafoe

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε, a naxe, ² «I xa karafoe ragoro i kɔn ma. ³ I xa xεera xεε Edon, Mowaba, Amon, Tire, nun Sidɔn mangee xɔn e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mangε Sedekiya yire. ⁴ E xa a fala mangee bε, <Isirayila Mangε Alatala bara yi masenyi ti mangee bε, ⁵ n tan nan bɔxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunjna bende fupi fari. N e daaxi n sɛnbɛ magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xɔn.»

⁶ «Yakɔsi n bara yi bɔxi birin so Babilɔn mangε Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagoe.

⁷ Namane birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma ne a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa kamali. Na temui namane sɛnbɛmae nun mangε xungbee fama ne dusude a xun na.»

⁸ «Xa namane mange nde tondi Babilɔn mangε Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra na kanyi ma, han a xa jnamane jɔn Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki. ⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmɛe, wo xa sematoe,

wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo bε, «Wo mu luma Babilon mange sagoe.» ¹⁰ E na wule nan falafe wo bε, alako wo xa makuya wo xa bɔxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jɔn. ¹¹ Kɔnɔ jama naxan na a yete magoro Babilon mange bε, a a rabatu, n na jama xun nafanma ne a xa bɔxi ma, a xa wali mənni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² N naxa yi masenyi ti Yudaya mange Sedekiya bε, «Wo xa lu Babilon mange xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa jama bε alako wo xa kisi. ¹³ Munfe ra i nun i xa jama wama faxafe santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxε jama birin bε naxan mu tin a magorode Babilon mange bε? ¹⁴ Wo naxa wo tuli mati namijɔnmεe ra naxee a falama, «Wo mu luma Babilon mange xa yaamari bun ma.» E wule nan tun falafe. ¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan xa mu e xεεxi. E wule nan tun falafe wo bε n xili ra, alako n xa wo keri, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijɔnmε naxee wɔyɛnfe wo bε.»»

¹⁶ N bara yi masenyi ti sereχedubεe nun jama bε, «Alatala naxa a masen, «Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmεe ra naxee a falama wo bε a Alatala xa banxi yirabasee fama ne ragbilende wo yire kelife ra Babilon bɔxi ma. E na wule nan tun falafe. ¹⁷ Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilon mange bε, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana? ¹⁸ Xa namijɔnmεe nan e ra, xa e na Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mange Alatala maxandi alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui,

Yudaya mangə xa banxi kui, nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilon bɔxi ma. ¹⁹ Mangə Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyile xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui, ²⁰ Babilon mangə Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mangə Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xɔnyi. ²¹ Isirayila mangə Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mangə xa banxi kui, nun Darisalamu kui, ²² e birin xaninma ne Babilon bɔxi ma. E luma ne naa han a nate tongoma temui naxε, a man xa e ragbilen Darisalamu.»»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mangə Sedekiya xa mangεya ne naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa wøyen Alatala xa hørømøbanxi kui sereχedubee nun nama ya xɔri. ² A naxε, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, [<]N fama ne Babilon mangə xa yaamari kanade. ³ Beenun ne firin xa kamali, n man fama ne Alatala xa hørømølingira xunmase birin nagbilende be, Babilon mangə Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilon bɔxi ma. ⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama ne Yehoyakimi xa di, Yudaya mangə Yehoyakini ragbilende, a nun mixi birin naxee nu xaninx Babilon. N Babilon mangə xa yaamari kanama ne.»»

⁵ Annabi Yeremi naxa Annabi Xananiya yaabi sereχedubee nun nama ya xɔri Alatala xa

hɔ́rɔ́mɔ́banxi kui. ⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa hɔ́rɔ́mɔ́banxi xunmasee ragbilen be kelife Babilɔ́n bɔ́xi ma, a nun Isirayila jama naxee na konyiya kui menni. ⁷ Kɔ́nɔ́ n xa a fala i bɛ, a nun jama birin bɛ, wo xa wo tuli mati n na. ⁸ Kabi temui xɔ́nnakuye beenun won ma waxati, namijɔ́nmɛe bara masenyi ti jamanɛe nun mangeyae xili ma, a falafe ra e xa gere sɔ́tɔ́, tɔ́ɔrɛ, nun fure jaaxi. ⁹ Kɔ́nɔ́ xa a sa li namijɔ́nmɛe nde masenyi ti bɔ́pɛsa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali nɛ beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijɔ́nmɛe xεεxi.»

¹⁰ Annabi Xananiya naxa karafoe ba Annabi Yeremi kɔ́n ma, a naxa a igira. ¹¹ Na kui a naxa a fala jama bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun nɛ firin, n fama nɛ Babilɔ́n mangɛ Nebukadansari xa yaamari bade jamanɛ birin ma.» Annabi Yeremi naxa siga.

¹² Annabi Xananiya to gɛ Annabi Yeremi xa karafoe igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bɛ, ¹³ «Siga, i sa a fala Xananiya bɛ, ‹Alatala bara a masen i bɛ, i bara karafoe wuri daaxi igira, kɔ́nɔ́ n fama karafoe wure daaxi nan nagorode i kɔ́n ma.› ¹⁴ Isirayila Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya, ‹N fama karafoe wure daaxi nan sade jamanɛ birin kɔ́n ma, alako e xa lu Babilɔ́n mangɛ Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sagoe.›»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa a fala Xananiya bɛ, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xεεxi. I xaxilisa wɔ́yɛnyi naxan falafe jama bɛ, a findixi

wule nan na. ¹⁶ Alatala naxa a masen, «N xa a fala i bε, n i kerima ne yi bɔxi ma, i fa faxa toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.»» ¹⁷ Annabi Xananiya naxa faxa na ne kui, kike soloferne nde.

29

Annabi Yeremi xa bataaxe

¹ Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasanba kelife Darisalamu, sigafe Babilon. A a sebe forie, serexedubee, namijonmee, nun Isirayila jnama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilon kelife Darisalamu. ² Singe nu, mange Yehoyakini, a nga, mange batulae, Yudaya nun Darisalamu kuntigie, nun walike fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilon. ³ Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mange Sedekiya nu bara Xilikiya singe xee mange Nebukadansari xon Babilon bɔxi ma.

⁴ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninx konyiya kui Babilon bɔxi ma: ⁵ «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakɔe sa, wo xa balo a bogi xun na. ⁶ Wo xa ginee dɔxɔ, wo xa die sɔtɔ. Wo xa ginee fen wo xa die bε, wo xa wo xa di ginee fi xemee ma futi ra, alako nee fan xa die sɔtɔ. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun. ⁷ Wo xa xunnafanyi fen na taa be n wo xaninx dɛnnaxe. Wo man xa Alatala maxandi e bε, barima wo xa heeri fatanxi e xa heeri nan na.»

⁸ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namijonmee xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matoe ra, wo naxa la wo yete xa xiye ra. ⁹ Wo xa namijonmee xa masenyi findixi wule nan na. E woyenma n xili nan na, kono n tan xa mu e xexxi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na ge ne tongo solofera rabade Babilon, n nan n ma laayidi rakamalima ne wo ragbilenfe ra be. ¹¹ N a kolon n fe naxan janigexi wo be, fe fanyi na a ra, toore mu na naxan kui. N a ragirima ne wo ma alako wo xa heeri seto yare. Alatala xa masenyi nan na ki. ¹² Wo na n xili, n fama ne wo ragbilende. Wo na n maxandi, n fama ne wo xa duba suxude. ¹³ Wo na n fen, wo fama ne n tote, barima wo n fenma wo boje birin nan na. ¹⁴ N mu tinma n noxunde wo ma. N fama ne wo xa mixie raminide konyiya kui, n fa e ragbilende be kelife jamanne birin ma, n e xanin dennaxe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁵ Wo a falama, «Ala bara namijonme ndee ramini won ya ma Babilon boxi ma.» ¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mange be naxan deoxxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun nama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninx konyiya kui. ¹⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra e xili ma. N e luma ne alo xore kanaxi naxan mu noma donde. ¹⁸ N birama ne e foxxo ra santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunija birin ma. Mixie de ixarama ne e xa

fe ra, e yo e ma. E yaagima nε si birin tagi n nee rayensenxi dεnnaxε. ¹⁹ Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi nε barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namijɔnmeε xεε e yire kabi fɔlε, kɔnɔ e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁰ «Kɔnɔ wo tan, n naxee xεεxi Babilɔn, kelife Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. ²¹ Isirayila Mangε Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namijɔnme masenyi wule daaxi falaxi wo bε n xili ra. N e sama nε Babilɔn mangε Nebukadansari sagoe, a e faxa wo ya xɔri. ²² Yudayakae naxee xaninxì konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, e fama danke tide yi ki nε: ‹Alatala xa i xa fe raba alɔ a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxε.› Babilɔn mangε naxa e gan te ra, ²³ barima e nu bara fe jaaxi raba Isirayila bɔxi ma. E nu yεnε raba e dɔxɔbooree xa ginεe ra, e man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika bε, ²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, ‹I bara bataaxε rasamba i xili ra Darisalamu jama birin ma, a nun sεrεxεdubε Maaseya xa di Sefaniya, nun sεrεxεdubε birin ma. Yi nan sεbεxi e kui: ²⁶ ‹Alatala bara i findi sεrεxεdubε ra Yehoyada jnɔxε ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yetε findife namijɔnme ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yɔlɔnχɔnyi xa sa e ma. ²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yeremi Anatɔtika tan suxu, naxan bara

a yete findi namiñonme ra wo tagi, ²⁸ naxan bara bataaxe rasanba won ma Babilon a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakoe sa, won xa e bogi don.»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxe xaran Annabi Yeremi ya xori. ³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yeremi yi ra: ³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilon boxi ma, ‹Alatala xa masenyi Semaya Nixelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namiñonme ra, hali n tan xa mu a xexxi, a nu fa wo madaxu wule ra, ³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nixelamika nun a boonsoe naxankata. N e birin bama ne yi nama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tote n naxan nabama yi nama be, barima a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi Annabi Yeremi be. ² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N ma masenyi sebe kitaabui. ³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be, loxoe fama a lide n nan n ma jama raminima konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya ragbilenma ne boxi ma n dennaxe fixi e benbae ma. Na boxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen,

«Won bara sɔnxɔcɔxɔcɔxɛ mɛ,
a magaaxu, bɔjessa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xɛmɛ mu di barima,
kɔnɔ yi waxati xɛmɛ e furi suxuma e bɛlexɛ ra
alo gine e furi suxuma ki naxɛ e di bari temui.
Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe lɔxɔɛ na a ra naxan dangima a birin na.
A xɔcɔxɔ Yaxuba bɔnsɔɛ bɛ, kɔnɔ e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati na li,
n fama ne Babilɔn xa nɔɛ bade wo fari.
N wo xa yɔnɔlɔyɔyi bolonma ne,
wo mu luma namane gbɛtɛ sagoe sɔnɔn.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude,
a nun wo xa mange Dawuda n naxan nakelima.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

«N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.
Isirayila, wo naxa seren.
N fama ne wo xɔrɛyade,
n wo bɔnsɔɛ ramini konyiya kui yire makuye,
Yaxuba fa sabati bɔjessa kui yi bɔxi ma.

Mixi yo mu i tɔɔcɔma sɔnɔn,

¹¹ barima won birin na a ra.

N wo tan nakisima ne,
kɔnɔ n si gbɛtɛe tan jaxankata,
n wo rayensen ye dɛnnaxɛ.

N wo jaxankatama ne tinxinyi kui,
alo a lan a xa raba ki naxɛ,
kɔnɔ n mu fama wo sɔntɔde.

¹² Alatala naxa a masen:

Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa tɔɔcɔ.

¹³ Mixi mu na naxan wo malima,

naxan wo xa tɔɔrε dandanma.

Seri mu na wo bε.

14 Wo xanuntenyie bara nεεmu wo ma,
e mu wo fenma sɔnɔn,
barima n tan bara wo bɔnbo a jaaxi ra,
n bara paxankate xɔcɔxɔsɔcɔpwo ma,
wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa kobija xa fe
ra.

15 Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa fe ra?

Munfe ra wo mu tinma na paxankate ra?

N na birin nabaxi wo xa kobija nun wo xa
yunubi wuyaxie nan ma fe ra.

16 Na nan a ra, mixi naxee bara wo tɔɔrɔ,
e fan tɔɔrε nan sɔtɔma.

Wo yaxui birin sigama nε konyiya kui.

Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,
e fan harige bama nε e yi ra.

Mixi naxee bara wo xa taae kana,
n a niyama nε e tan fan xa taae xa kana.»

17 Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama nε wo rakelide, n fa wo rayalande.

E bara wo xili Siyon rabεjinxı,

18 kɔnɔ Alatala bara a masen,

n Yaxuba harige ragbilenma nε a bɔnsɔε ma,

n e xa lingirae rakelima nε,

n e xa taae tima nε taa fori kanaxi fari,

n e xa mange banxi yailan a yire fori.

19 E fama nε n matɔxɔde e xui itexi sεewε kui.

N e rawuyama nε, e mu xurunma.

N e binyama nε, alako e naxa lu yaagi kui sɔnɔn.

20 Yaxuba xa die man luma nε alo a singe,

a bɔnsɔε senbe sɔtɔ n ya xɔri.

N e yaxuie gerema nε.

²¹ Mange minima nε Yaxuba bɔnsɔε,
e xa mange fama findide e xa mixi nde nan na.
N tan na a raminima, a xa a makɔrε n na,
xa na mu a ra mixi yo mu nɔma na rabade a yetε
ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo findima ne n ma jama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

²³ Alatala xa xɔnε nan ya,
a bɔnε tema ne alɔ foye belebele,
a fa mixi jaaxi xun nakana.

²⁴ Alatala xa xɔnε mu bama
han a gε wali birin nabade a wama naxan xɔn.
Wo fama ne na birin fahaamude a waxati.»

31

*Isirayila xa kisi
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Waxati nde fama, n findima ne Isirayila bɔnsɔε
birin Marigi Ala ra.
E tan fan findima ne n ma jama ra.»

² Alatala bara a masen,
«Alatala bara hinne Isirayila ra
a naxan natangaxi santidegema ra gbengberen
yire.

Isirayila fama ne malabui sɔtɔde.»

³ Alatala bara a masen n bε kelife yire makuye,
«N i xanuma ne abadan.
N ma hinne mu nɔnma i bε.

4 Isirayila, n i rakelima nε, n i yailan.

I man bεetti bama nε sεewε kui maxasee xui nun
fare ra.

5 I man sansi sima nε Samari geyae fari.

Bοxi rawalimae sansi sima nε,
e man a bogi ba.

6 Lεxε fama a lide,

kantamae xili tima nε Efirami geya fari,
<Wo keli, won xa te Siyon geya fari
won Marigi Ala na dεnnaxε.»

7 Alatala bara a masen,

«Wo xa sεewa Yaxuba xa fe ra,

wo xa si birin xun ti Ala matεxε ra.

Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,

naxan bara Isirayila rakisi, a xa jnama naxan
luxi.

8 N e ragbilenma nε kelife kɔɔla ma,

kelife dunija yire birin.

Dɔnxuie nun mabolonyie na e tagi.

Furi ginee nun ginee naxee na di barife na e ya
ma.

Nama gbegbe gbilenma nε be.

9 E fama nε wa ra, e Ala maxandi.

N e ragbilenma nε ye yire kira fanyi xɔn ma.

E mu birama barima n tan nan findixi Isirayila
baba ra,

Efirami bɔnsε n ma di singe na a ra.

10 Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi
ra,

wo sa a masen dunija birin bε.

Wo xa a fala,

<Naxan Isirayila rayensenxi,

a fama nε e malande, a fa e kanta

alo xuruse dəmadonyi a xa gɔɔrε makantama ki
naxε.»

11 Wo xa na fala, barima Alatala fama Yaxuba
xɔrεyade,

a e xun sara mixi ma naxan sənbε gbo e bε.

12 E gbilenma ne, e xunnakeli sɔtɔ Siyon fari.

E barake sɔtɔma ne Alatala bεlεxε,
alo mengi, weni neεne, ture, yεxεε, nun ningee.
E luma ne alo laakɔε yire ye na dənnaxε,
e mu tɔɔrɔma sɔnɔn.

13 Gine dimedie luma ne fare boron na,
sεgεtalae nun xεmɔxie fan xulunyi raba.

E xa sunnunyi findima ne jεlexinyi ra.

N e madunduma ne e xa tɔɔrε kui, e xa sεewa.

14 N sube turaxi fima ne sεrεxεdubεe ma,
n ma pama fa luga n harige ra.»

15 Alatala bara a masen,

«Wa xui minima ne Rama sunnunyi na dənnaxε.

Raxele wama ne a xa die xa fe ra,

a mu nɔma dundude barima a xa die mu na.»

16 Alatala bara a masen,

«I sabari, i naxa wa sɔnɔn.

N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,

i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie yire.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Yigi na i bε yare,

i xa die gbilenma ne e xɔnyi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

18 «N bara Efirami wa xui mε a a falama,

<I bara n naxankata, i bara n tɔɔrɔ,

alo ninge naxan mu xuruxi.

Yakɔsi, n mali n xa gbilen,

barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

19 Singe n nu bara gbilen i fōxō ra,
kōnō na dangi xanbi, n bara tuubi.
N to n jērē ki mato fa, n bara xōnō n yētē ma.
N bara yaagi, n xaxili bara ifu,
barima kabi n dimedi temui n jērē ki mu fan.»
20 Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra, n naxan
xanuxi?
N mu nōma dundude a xa fe ma,
a xa fe luma nē n bōjē kui, n kinikinima nē a
ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.
21 «Isirayila sēniyēnxi, i xa tōnxuma ti kira xōn
ma,
i xa sēbeli ti kira dē ra naxan i ragbilenma i xa
taae kui.
Isirayila, i xa gbilen i xōnyi.
22 N ma di xurutare, i n matandima han mun
temui?
Alatala wama fe nēsēne raminife dunja ma,
fe nēsēne, gine nan fa xēmē tan fenma.»

23 Isirayila Mangé Alatala bara a masen,
«N na Yudayakae ragbilen e xōnyi kelife konyiya
kui,
mixi fama nē a falade Yudaya xa fe ra,
«Marigi xa hinne i ra yire tinxinxi, geya sēniyēnxi
fari.»
24 Yudayakae fama nē sabatide e xa bōxi ma e xa
taae kui,
e xa walikée nun e xa xuruse makantamae.
25 N fama nē mixi taganzie malide,
n tōorē ba e ma.»
Annabi Yeremi xa masenyi

26 Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a fanyi
ra.

Alatala xa masenyi

27 Alatala xa masenyi nan ya:

«Лохое fama fade n a niyama ne
Isirayila nun Yudaya бoнсoe xa wuya,
e xa xurusee xa gbo.

28 Тemui dangixi n bara bira e fоxо ra
alako n xa e ranon, n xa e тоoro, n xa e xun
nakana,

n xa e keri, n xa e jaxankata.

Конъ yakosi n birama ne e fоxо ra
alako n xa e ti, n xa e xun nafan.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «Na temui yi taali mu falama сoңon,
<Babae na bogi se yоxоe don,
e xa die de barabarama ne.»

30 Kankan faxama ne a yete kan ma yunubi xa fe
ra.

Mixi yo naxan na bogi se yоxоe don,
na kanyi nan de barabarama.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama a lide, n saate neене tongoma ne
Isirayila nun Yudaya бoнсoe be.

32 A mu luma alo saate naxan nu tongoxi e babae
be,

n to e suxu, n e ramini Misira boxi ra.

E naxa na saate kana hali n to findixi e Marigi
ra.

33 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila бoнсoe
be:

Na waxati na dangi,

n na n ma səriyε luma nε e bɔjε ma,
n a sεbε e sondonyi ma.

N findima nε e Marigi Ala ra,
e fan findi n gbe jama ra.

34 Na waxati, mixi mu a boore xaranma sɔnɔn,
mixi mu a falama a ngaxakerenyie bε,
<Wo xa Alatala fen,>
barima a birin n kolonma nε,
kelife dimedi ma a sa dɔxɔ fori ra.
N e xa yunubie xafarima nε,
n mu ratuma e xa wali kobi ma sɔnɔn.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

35 Alatala bara a masen,
«Mangε Alatala nan a niyama soge xa yanba
yanyi ra,
kike nun tunbuie xa yanba kɔε ra.

A mɔrɔnyi rakelima, a mɔrɔnyi ramaxama.»

36 Alatala xa masenyi nan ya,
«Xa a sa li na mɔɔli mu rabama sɔnɔn,
na waxati, Isirayila bɔnsɔε fan mu findima si ra
n ya ra.»

37 Alatala bara a masen,
«Xa a sa li koore nɔma maniyade,
xa a sa li bɔxi dɔxɔ ki nɔma kolonde,
na waxati n bara mεε Isirayila bɔnsɔε ra e xa
wali kobi xa fe ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

38 Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama fade yi taa man tima nε Alatala bε,
kelife Xananeli xa yire itexi ma han taa sode de
tuxui yire.

³⁹ Luuti man itālama nε a tinxinxī ra han Garebe
geya fari,
han Gowa mabiri ra.

⁴⁰ Gulunba, binbi nun te xube wɔlēma dənnaxε,
a nun xε naxee baxi Sediron gulunba ra,
han taa sode de naxan xili falama Soe naadε,
naxan na tətə tuxui fuge ra,
na yire birin findima nε Alatala gbe ra.
A mu kanama sɔɔnɔn.»

32

Annabi Yeremi xε sarafe

¹ Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi bε
Yudaya mangε Sedekiya xa mangεya nε fu.
Nebukadansari xa mangεya nu bara nε fu nun
solomasaxan li. ² Babilon mangε xa sɔɔrie nu
bara Darisalamu suxu. Annabi Yeremi nu saxi
geeli kui Yudaya mangε Sedekiya xɔnyi ³ a xa
namijɔnmε masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara
a maxɔrin, «Munfe ra i a masenma a Alatala yi
taa luma nε Babilon mangε sago? ⁴ I man a fala
a Alatala naxε, n tan Yudaya mangε Sedekiya
mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude
Babilon mangε nan sagoe, n xa n dəntegε a ya
xɔri. ⁵ Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi,
<Babilon mangε Sedekiya xaninma nε Babilon
bɔxi ma. A luma nε naa han n fa temui. Xa wo so
Kalidikae gerefe, na mu findima wo bε xunnakeli
ra.»»

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Alatala xa
masenyi nan ya: ⁷ I sɔxɔ Salumu xa di Xanameli
fama nε i yire, a fa a fala i bε, <N ma xε sara
naxan na Anatōti, barima i tan nan nɔma a xun
sarade kε sεriyε ki ma.»»

⁸ N sɔxɔ xa di Xanameli naxa fa n yire alɔ Alatala a masenxi n bɛ ki naxe. A naxa n li geeli tete kui, a a fala n bɛ, «N ma xɛ sara naxan na Anatɔti, Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi, barima i tan nɔma a xun sarade ke səriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra. ⁹ N naxa n sɔxɔ xa di Xanameli xa xɛ sara, naxan nu na Anatɔti. N naxa gbeti kilo firin maniya a bɛ. ¹⁰ N naxa kɛedi sɛbe, n nan n ma tɔnxuma dɔxɔ a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xɔri. ¹¹ N naxa na kɛedi matɔnxumaxi tongo, səriye sɛbexi naxan kui, a nun kɛedi gbɛtɛ naxan maniyaxi na singe ra. ¹² N naxa na kɛedi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n sɔxɔ xa di Xanameli nun seede ya xɔri, naxee nu bara e belexe fɔxi sa kɛedi ma naxan xɛ sarafe, na xa fe sɛbexi kɛedi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tete kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki bɛ, ¹⁴ «Isirayila Marigi Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya: Yi kɛedi firin tongo, xɛ sara fe sɛbexi naxee kui, tɔnxuma dɔxɔxi naxan ma, a nun boore tɔnxumatare, i xa e sa fɛjɛ di kui alako e naxa kana, e xa bu.» ¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie, xɛe, nun wəni sansie man matima ne yi bɔxi ma.»

¹⁶ N to na xɛ sara kɛedi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki,

¹⁷ «N Marigi Alatala,
naxan bara koore nun bɔxi daa i xa sənbɛ
magaaxui ra,
i tan nɔma fe birin na.

18 I hinnema mixie ra han e bənsœ wulu nde,
kono i man nɔma die jaxankatade e babae xa
yunubie ma.

I tan nan Ala kalanke ra naxan sənbə gbo,
naxan xili Mange Alatala.

19 I xa lənni gbo, i fe rabama sənbə ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xɔn,
alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

20 I bara laamatunyie ramini,
i bara kaabanakoe raba Misira bɔxi ma han to.
I man bara na raba Isirayila nun dunija birin
ma,
han i bara xili xungbe sɔtɔ yi waxati.

21 I bara i xa jama Isirayila ramini Misira
laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I sənbə magaaxuxi bara e birin nasəren.

22 I bara yi bɔxi fi e ma,
i i kalixi naxan na e benbae bɛ,
xjne nun kumi gboxi dənnaxɛ.

23 E to fa, e bara bɔxi sɔtɔ,
kono e mu i xui rabatuxi,
e mu biraxi i xa səriyɛ fɔxɔ ra,
e mu i xa yaamarie suxuxi.

Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

24 Kalidikae bara bəndə malan alako e xa te tətə
fari.

Yi taa fama ne lude e sagoe.

A fama ne kanade santidegəma, kaamɛ, nun fure
naaxi ra.

I naxan masenxi a bara kamali i ya xɔri.

25 Hali na birin to rabaxi,
i tan Marigi Alatala naxa a masen n bɛ,
n xa xɛ sara gbeti ra seede ya xɔri.

N na birin nabaxi Kalidikae gere temui ne.»

²⁶ Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi Yeremi
ma:

²⁷ «N tan nan daalise birin Marigi Alatala ra.

Fe nde na na n mu nɔma naxan na?

²⁸ Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:

N fama ne yi taa sode Kalidikae yi ra.

Babilon mange Nebukadansari fama ne a sus-
ude.

²⁹ Kalidikae naxee soma yi taa kui,

e fama ne a birin gande te ra.

Wo surayi ganxi sereχe ra Bali kuye be dənnaxe,
e na kanama ne.

Wo minse sereχe baxi ala gbete be dənnaxe,
e na fan kanama ne.

Wo xa kuye batui bara n naxɔnɔ.

³⁰ Kabi Isirayilakae nun Yudayakae dimedi
temui,

e bara fe raba naxan mu rafan n ma.

E bara n naxɔnɔ e xa wali kobi ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³¹ «Kabi e naxa yi taa ti han to,

e fe rabama naxan n naxɔnɔma.

Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,

³² Isirayilakae, Yudayakae, Darisalamukae,

e xa mangee, e xa kuntigie,

e xa sereχedubee, nun e xa namiŋɔnmee,

e birin xa kewali kobie xa fe ra.

³³ E bara e kobe raso n na.

N nu bara e matinkan temui birin,

kɔnɔ e mu n ma sereχe suxu.

³⁴ E bara kuyee dɔxɔ n ma banxi kui,

n xili falama dənnaxe.

E bara n ma banxi manɔxɔ na fe mɔcli ra.

35 E bara salidee ti Bali kuyee bε Ben Hinoma
gulunba kui.

Menni e bara e xa die ba serexe ra Mələkə bε.
N mu naxan fala e bε,
naxan mu nōma findide n ma majəxunyi ra,
e bara na fe xənxi məcoli birin naba,
a fa findi yunubi ra Yudaya bε.»

36 «Wo a falama a yi taa fama lude Babilən mangə
nan sagoe,

santidegəma, kaamə, nun fure naaxi saabui ra.
Kōnō Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

37 «N fama nē Isirayilakae raminide jamanəe ma,
n e rayensenxi dənnaxə n ma xənəe xungbe kui.
N bəjəe nu bara te e ma,
kōnō n man fama nē e rasode yi taa kui bəjəesa
ra.

38 E man findima nē n ma jama ra,
n man findi e Marigi Ala ra.

39 N fama nē e lude xaxili kerən nun kira kerən
xən,

alako e xa gaaxu n ya ra,
e tan nun e bənsəe xa lu həeri kui abadan.

40 N fama nē saatə tongode e bε naxan mu
kanama abadan.

N mu gbilenma e fəxə ra.

N fe fanyi rabama nē e bε.

N nan n ma yaragaaxui luma nē e bəjəe ma,
alako e naxa e makuya n na.

41 N səewama nē fe fanyi rabafe ra e bε.

N e rasabatima nē yi bəxi kui
n bəjəe nun n nii birin na.»

42 Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi fe fanyi birin nabama nε e bε,
alo n paxankate rabaxi e ra ki naxε.
Na sese mu kanama.

⁴³ Mixi man fama nε xε sarade yi bɔxi ma,
wo a falama naxan na,
be bara findi gbaloe yire ra adama nun sube bε.
Birin bara lu Kalidikae sago.»

⁴⁴ Kənɔ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo man fama nε xε sarade gbeti ra yi bɔxi ma.
Xε sara kεedi man yailanma,
tɔnxuma dɔxɔ e ma seede ya xɔri
Bunyamin bɔnsɔε xa bɔxi ma,
Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
geya taae kui, Sefela bɔxi kui, nun Negewi
gbengberen yire.
N e xa mixi ragbilenma nε kelife konyiya kui.»

33

Darisalamu xa kisi

¹ Alatala man naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi bε geeli tεtε kui:

² «Alatala xa masenyi nan ya,
naxan fe birin nabama,
naxan fe birin nagirima,
naxan xili Alatala.

³ N maxandi alako n xa i yaabi.
N fe xungbee masenma nε i bε,
fe nɔxunxie i mu naxee kolon.

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi taa
banxie xa fe ra,
a nun Yudaya mangε xa banxie xa fe ra,

e birin fama nε birade alako mixie xa e yetε
ratanga yaxuie ma,
naxee tema taa tεtε fari santidegema ra.

⁵ Gere na mini Kalidikae xonyi,
na banxie fama nε rafede binbie ra,
Alatala naxee faxama a xa xonε kui.
N na n ya nɔxunma nε yi taa ma e xa wali kobi
xa fe ra.

⁶ Kɔnɔ n fama nε yalanyi fide a ma,
alako e xa lu bɔŋesa nun heeri kui.

⁷ N Yudayakae nun Isirayilakae raminima nε
konyiya kui,
e man xa sabati be alo singe.

⁸ N e raseniyenma nε e xa kewali kobi birin ma,
e naxan nabaxi n na.
N e xa yunubie xafarima nε,
e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

⁹ N sεewama nε yi taa xa fe ra.

Si birin fama nε n matɔxɔde,
e n binya heeri xa fe ra,
n fama naxan nabade Isirayilakae bε.

Dunija na a to n naxan nabama bekae bε,
e dε ixarama nε, e kaaba.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra,
adamadi mu na, sube mu na.
Kɔnɔ mixi xui man fama nε ramεde Yudaya taae
kui,
a nun Darisalamu xa kiraε xon ma.
¹¹ Nεlexin sigi sama nε,
gine dɔxɔε xulunyi raba,
tantui fan rasiga Mangε Alatala ma,

barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama abadan.
 Mixi bëeti bama ne naxee tantui sërexæe xandinma Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.
 N Isirayilakae raminima ne konyiya kui,
 e xa sabati be alɔ singe.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yakɔsi adamadi nun sube yo mu na yi taa kanaxi kui,
 kɔnɔ n man fama ne a niyade goɔre xa wuya be,
 xuruse makantamae xa lu e fe ma.
¹³ Taa naxee na geyae fari,
 naxee na Sefela bɔxi ma nun Negewi gbeng-berenyi ma,
 naxee na Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi ma nun Darisalamu rabilinyi,
 naxee na Yudaya bɔxi ma,
 xurusee man xa lu e birin yi ra e kantamae fe ma.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Waxati fama ne a lide n ma masenyi fanyi kamalima temui naxe,
 n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bɔnsɔe be.
¹⁵ Na lɔxɔe n Dawuda xa di nde raminima ne,
 naxan tinxinyi nun seriye wali rabama yi bɔxi kui.
¹⁶ Na lɔxɔe Yudaya kisima ne,
 Darisalamu fa lu bɔñesa kui.
 Na di xili falama ne:
 Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

17 Alatala bara a masen,
 «Dawuda xa di nde luma n̄ Isirayila xa kibanyi
 kui t̄emui birin.

18 N ya mu bama Lewika s̄erexedubee ra,
 alako e xa s̄erexē gan daaxie ba,
 e xa surayi gan s̄erexē ra,
 e xa s̄erexē nde fan ba lōxō yo lōxō.»

19 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi b̄e:

20 «Alatala bara a masen,
 lōxō yo lōxō n yanyi nun k̄oe raminima.
 Xa a sa li nu, na yanyi nun k̄oe raminife kanama,

21 na t̄emui n ma saatē n naxan tongo n ma konyi
 Dawuda b̄e,
 na fan kanama n̄e,
 a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi
 kui,

Lewika s̄erexedubee fan mu luma n ma wali raba
 ra.

22 N a ragirima n̄e n ma konyi Dawuda xa die
 nun Lewika s̄erexedubee ma,
 e wuya alo tunbui naxee na koore ma,
 alo m̄eyenyi naxan na baa d̄e ra.»

23 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi b̄e:

24 «I mu a mexi mixie naxan falama?
 E naxē a Alatala bara a xa j̄nama sugandixi firinyi
 rabεnin.

E bara yo n ma j̄nama ma na w̄oyenyi ra,
 e maj̄oxunxi n̄e a n ma j̄nama mu findixi si ra
 sc̄ncs.»

25 Alatala bara a masen,

«Alɔ n saate tongoxi yanyi nun kɔe raminife ra
ki naxε,

alɔ n saate tongoxi koore nun bɔxi rajεrεfe ra ki
naxε,

²⁶ n man saate tongoxi na ki ne meenife ra
Yaxuba bɔnsɔe ma.

Na mu kanama feo.

N ma konyi Dawuda xa di nde luma ne Ibu-
rahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɔnsɔe xun
na abadan.

N e raminima ne konyiya kui,
n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kewali

¹ Babilɔn mange Nebukadansari, a xa soɔrie
nun jamanε birin naxee nu na a xa yaamari
bun ma, e to gere so Darisalamu nun a rabilinyi,
Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε,

² «Isirayila Marigi Alatala bara a masen i bε i
xa siga Sedekiya yire. I xa a fala a bε, ‹Yudaya
mange Alatala xa masenyi nan ya: N yi taa sama
ne Babilɔn mange sagoe, a fa a gan te ra. ³ I tan
mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma ne a jaaxi
ra, e i ti Babilɔn mange ya i, wo fa de masara.
Na dangi xanbi a i xaninma ne Babilɔn bɔxi
ma. ⁴ Kɔnɔ Yudaya mange Sedekiya, i tuli mati
Alatala xa masenyi ra. Alatala bara a masen i mu
faxama santidegema ra. ⁵ I faxama bɔnɛsa nan
kui. I ragatama ne alɔ i benbae mangεe naxee
singe faxa. Surayi ganma ne i bε, e i jɔnfe binya.
N ma masenyi nan na ki.»»

6 Annabi Yeremi yi masenyi nan ti Yudaya mangə Sedekiya bε Darisalamu. **7** Babilon soori gali nu na Darisalamu gerefe, nun Yudaya taa gbetee, alɔ Lakisi nun Aseka naxee nu findixi taa sənbəmae ra Yudaya bɔxi ma.

8 Mangə Sedekiya to saatε tongo Darisalamukae bε e xa xɔreya fi e xa konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε. **9** Sedekiya nu bara e yamari e xa e xa konyie Eburu xɔreya, alako Eburu yo naxa lu konyiya kui. **10** Kuntigi nun jnama birin naxee nu bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu, e naxa e xa konyie xɔreya. **11** Kɔnɔ a dɔnxɔe ra, e naxa gbilen na nate ma, e man naxa e xa konyie rasuxu, e nu bara naxee xɔreya.

12 Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε, **13** «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N naxa saatε tongo wo babae bε n e ramini konyiya kui temui naxe Misira bɔxi ma. N nu bara a masen e bε, **14** jne soloferε yo jne soloferε wo xa wo ngaxakerenyi Eburu xɔreya naxan nu bara a yetε findi konyi ra wo bε. A nɔma walide i bε jne senni bun ma, kɔnɔ a soloferε nde wo xa a ragbilen a xɔnyi. Kɔnɔ wo babae mu n xui suxu, e mu e tuli mati n na. **15** To wo tan bara n ma yaamari rabatu a seriye ki ma, wo bara wo xa konyie xɔreya. Na kui wo bara saatε tongo n bε n ma banxi kui n xili matɔxɔma dɛnnaxε. **16** Kɔnɔ wo man bara gbilen na nate fɔxɔ ra, wo fa wo xa konyie makankan alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma. Na kui wo bara yo n xili ma.»»

17 Na nan a ra Alatala bara a masen wo bε, «Wo mu n xui rabatu xօrεya fife ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi nan ya: N fan bara nate tongo wo xa lu santidegεma, fure jaaxi, nun kaame sagoe alako si birin naxee na dunija xa wo xa naxankatε to. **18** Mixi naxee bara n ma saate kana, e mu a rabaxi a sεriyε ki ma, n e luma nε alɔ na ninge e naxan ixaba a tagi, e fa dangi a xuntunyi firinyi tagi. **19** Yudaya kuntigie, Darisalamu kuntigie, mangε xa mixie, sεrexedubεe, nun jama birin naxee bara dangi ninge xuntunye tagi saate xirife ra, **20** n e sama nε e yaxuie sago naxee wama e faxafe, e binbie fa findi xօnie nun subee xa donse ra. **21** N Yudaya mangε Sedekiya nun a xa kuntigie sama nε e yaxuie sago, naxee wama e faxafe. N e luma nε Babilօn mangε xa sօorie yi ra, naxee jan bara keli wo xun ma. **22** Alatala xa masenyi nan ya: N yaamari fima nε alako e man xa fa yi taa xili ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan te ra. N Yudaya xa taae findima nε gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bօnsօε

1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mangε xa waxati. **2** «I xa siga Rekabu bօnsօε xilide, e xa fa Alatala xa hօrօmօbanxi. E na mənni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa wəni so e yi ra.»

3 N naxa siga Yeremi xa di Yaasaniya tongode, Xabasiniya xa mamadi, a nun a xunya xəməmae nun a xa di xəməmae. Nee findixi Rekabu bօnsօε

nan na. ⁴ N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan sëeti ma. Na konkoe nu dçoxçxi Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra. ⁵ N naxa weni so Rekabu bçnsœ̄xa mixie yi ra, n fa a fala e bë e xa a min.

⁶ Kono e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, ‹Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die. ⁷ Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu kiri banxie nan kui wo xa dunijëigiri birin kui, alako wo xa bu yi bçxi ma wo faxi dennaxë.» ⁸ Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin fçxçra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa dunijëigiri kui, muxu nun muxu xa ginëe nun muxu xa die. ⁹ Banxi yo, weni bili yo, xë yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra. ¹⁰ Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alo muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxë. ¹¹ Babilon mange Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, ‹Won xëe Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa sçorie ra.» Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bë, ¹³ «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae bë, ‹Wo mu fahaamui sôto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki. ¹⁴ Rekabu xa di Yonadabo to a

xa die yamari e naxa wəni min, e mu a minxi han to, e bara e baba xa yaamari rabatu. N tan bara wəyən wo bə sanya wuyaxi, kənə wo mu n xui suxu. ¹⁵ N bara n ma konyi namiñonmee xəe wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo bə, wo xa gbilen wo xa kira jaaxi fəxə ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbətəe batu, alako wo xa nə lude yi bəxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Kənə wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi. ¹⁶ Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriye nan fəxə ra, kənə yi nama bara n tan matandi. ¹⁷ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama nə gbaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma ało n a masenxi ki naxə, barima n nu bara wəyən, kənə e mu n xui suxu, n nu bara e xili, kənə e mu n ma xili ratin.»

¹⁸ Annabi Yeremi naxa a masen Rekabu bənsəe bə, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriye birin fəxə ra, ¹⁹ Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui ganyi

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangəya jə naani nde Yudaya bəxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi bə, ² «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin səbə keədi makuntanxi kui. ³ Təmunde Yudayakae fama nə gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe jaaxi n naxan nabama e ra, han e

gbilenma e xa kira kobi fɔxɔ̄ ra temui naxε. Na nan nɔma a niyade n xa dijε e xa yunubi ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yeremi bε, Baruki xa na birin sεbe keedi makuntanxi ma. ⁵ E to gε na wali ra, Annabi Yeremi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu nɔma sigade Alatala xa banxi kui. ⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi lɔxɔ̄, i xa yi sεbeli birin xaran jama bε, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbεtεe, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i bε, i naxan sεbe keedi makuntanxi kui. ⁷ Alatala bara xɔnɔ̄ e ma a jaaxi ra, kɔnɔ̄ temunde xa e gbilen e xa kira kobi fɔxɔ̄ ra, Alatala nɔma ne e xa maxandi suxude.» ⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alɔ Annabi Yeremi a yamarixi ki naxε.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangεya ne suuli, kike solomanaani nde Yudaya bɔxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala bε Darisalamu. ¹⁰ Na lɔxɔ̄ Baruki naxa Annabi Yeremi xa wɔyεnyi birin xaran Alatala xa banxi kui jama ya xɔri. A nu na mangε xa sεbeliti Gemaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi koore ra, sode neεne de ra. Safan xa di Gemaraya nan nu a ra. ¹¹ Gemaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan sεbεxi kitaabui kui, ¹² a naxa goro, a siga mangε xa sεbeliti xa konkoe mangε xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dɛnnaxε. Mangε xa sεbeliti Elisama, Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gemaraya, Xananiya xa di

Sedekiya, a nun kuntigi gbëtëe nu na na. ¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e bë, a naxan xaranxi kitaabui kui nama ya xɔri.

¹⁴ Na t̄emui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bɔnsɔe, a xa sa a fala Baruki bë, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi nama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire. ¹⁵ E naxa a fala a bë, «Dɔxɔ, i xa yi s̄ebeli xaran muxu bë.» Baruki naxa a xaran. ¹⁶ E to ḡe na masenyi ramede, e naxa kontɔfili, e fa a fala Baruki bë, «Muxu xa yi birin tagi raba manḡe bë.» ¹⁷ E naxa Baruki maxɔrin, «A tagi raba muxu bë i yi s̄ebəxi ki naxe? Yeremi nan na falaxi i bë?» ¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yeremi nan yi wɔyenyi birin fala n bë a xui itexi ra. N naxa a s̄ebəxi kitaabui kui dube ra.» ¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki bë, «Wo nun Yeremi, wo sa wo nɔxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dənnaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga manḡe yire a xa t̄ete kui, e fa Yeremi xa masenyi birin tagi raba a bë. E nu bara kitaabui lu manḡe xa s̄ebəliti Elisama xa konkoe kui. ²¹ Manḡe naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo manḡe xa s̄ebəliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran manḡe nun a xa kuntigie bë. ²² Na waxati manḡe nu na a xa j̄emē banxi kui, a magoroxi kolopɔɔti fe ma te ra a kui. Na t̄emui kike solomanaani nde nan nu a ra. ²³ Yehudi to ḡe yire ndee xarande, manḡe naxa mənni xaba a xa s̄ebəliti xa fine ra, a a wɔle te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ḡe gande. ²⁴ Na kui manḡe nun a xa mixi naxee na masenyi m̄e, e mu gaaxu, e mu e

xa donmae ibco sunnunyi kui. ²⁵ Kono Elinatan, Delaya, nun Gumaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kono a mu e xui rame. ²⁶ Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yeremi suxu, kono Alatala nu bara e noxun e ma.

²⁷ Mangé to bara ge kitaabui gande, Annabi Yeremi naxan sebexi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be, ²⁸ «I man xa keedi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mangé Yehoyakimi naxan ganxi. ²⁹ I xa a fala Yudaya mangé Yehoyakimi be, <Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebexi Babilon mangé fama ne yi bixi birin kanade, adamadie nun subee birin sonto?» ³⁰ Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mangé Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama dcoxde Dawuda xa mangé kibanyi kui. A fure fama rabepinde soge nan ma, a fa lu xinbeli kui koë ra. ³¹ N fama ne a naxankatade, e nun a bonsœ nun a xa walikee, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne naxankate dcoxde Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa keedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gibilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mangé Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa woyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilon mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini ḥoxœ ra. ² Sedekiya, a xa kuntigie, nun bɔxi nama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xε Annabi Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu bε.» ⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu nɔma jereðe nama ya ma alɔ a nu wama a xɔn ma ki naxε.

⁵ Misira mange xa sɔɔrie to mini Misira bɔxi ra, Kalidikae naxa na xibaarui mε, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dɛnnaxε. ⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bε, ⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yudaya mange bε, naxan wo xεxεxi n yire alako n xa Alatala maxandi wo bε, Misira mange xa sɔɔri naxee minixi wo malide, e fama ne gibilende e xɔnyi Misira. ⁸ Na temui Kalidikae man gibilema ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra. ⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yεtε madaxu, wo naxa a majɔxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude. ¹⁰ Hali wo Kalidikae xa sɔɔrie bɔnbɔ, naxee na wo gerefe, e xa sɔɔri maxɔnɔxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa sɔɔrie to keli Darisalamu Misira mange xa sɔɔrie xa fe ra, ¹² Annabi Yeremi naxa wa kelife Darisalamu, a xa siga Bunyamin bɔnsɔœ xa bɔxi ma alako a xa a kε nde tongo naa.

¹³ A to Bunyamin naadε li kelife Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a bε, «I na sigafe Kalidikae nan yire.» ¹⁴ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Kənə Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yeremi suxu, a a xanin kuntigie xən ma. ¹⁵ Kuntigie naxa xənə Annabi Yeremi ma, e a bənbə, e a sa geeli kui, dənnaxə findixi Yonatan səbeliti xa banxi ra. ¹⁶ E naxa Annabi Yeremi raso yire jaaxi nde kui mənni, a luxi dənnaxə təmui xənnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yeremi xili, a fa a maxərin gundo ra, «Alatala bara masenyi nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilən mange fama nə i suxude.» ¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya bε, «N haake mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu nəma ra, wo n saxi geeli kui naxan ma? ¹⁹ Wo xa namijənməe na minden, naxee a falama Babilən mange mu fama wo tan nun yi bəxi suxude? ²⁰ Yakəsi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma wəyənyi suxu. I naxa n naso Yonatan səbeliti xənyi sənən, alako n naxa faxa!» ²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tətə kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra ləxə yo ləxə kelife taami gande. E xa na raba han taami jənma taa kui təmui naxə. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tətə kui.

38

Annabi Yeremi wolife kələnyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedula, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi jama be a falafe ra, ² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure naaxi nan na. Kono naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne. ³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxa, barima a taa geresoe senbe nan bama. A xa masenyi na limaniya bafe jama ma. A mu wama taa xa xunnafanyi xon, a wama a xa tcere nan xon.» ⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.» ⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kolonyi kui soorie xa tetete tagi. Ye nu bara non naa, kono Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kolonyi kui. Mange nu doxoxi Bunyamin sode de ra. ⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be, ⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe naaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kolonyi nan kui. A faxama ne kaame ra menni, barima taami bara non taa kui.» ¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kolonyi kui beenu a xa faxa.» ¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e

ragoro Annabi Yeremi ma kələnyi kui luuti ra.
12 Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi bε, «Yi dugi fori sa luuti fari i bεləxεe bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba. **13** E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu sɔɔrié xa tεtε kui.

14 Mange Sedekiya naxa xεera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa hɔrɔmɔlingira naadε saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi bε, «N wama i maxɔrinfe fe nde ma, kɔnɔ i naxa sese nɔxun n ma.» **15** Annabi Yeremi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nɔndi ra, i mu n faxama xε? I tondima ne n ma marasi suxude.» **16** Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yeremi bε, «N bara n kali Alatala jijε ra naxan won nakisima, n mu i faxama, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxafe.»

17 Na kui Annabi Yeremi naxa a fala Sedekiya bε, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yεtε dεntεgε Babilon mange xa kuntigie bε, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu gamma te ra sɔnɔn. **18** Kɔnɔ xa i tondi i yεtε dεntεgεde Babilon mange xa kuntigie bε, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

19 Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi bε, «N gaaxuxi Yuwifie nan ya ra naxee na Kalidikae yi ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n tɔɔrɔma ne a jaaxi ra.» **20** Annabi Yeremi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i bε. Na kui fe birin sɔɔneyama ne i bε, i kisima ne. **21** Kɔnɔ xa i tondi i yεtε sode e yi ra, i fama ne yi naxankate

sotode Alatala naxan masenxi n bε. ²² Ginε naxee na Yudaya mangε xa banxi kui, e xaninma nε Babilon mange xa kuntigie yire. Na ginεe fama nε a falade,

«Wo xanuntenyie bara wo madaxu,
wo bara biri boora kui,
wo defanboore bara wo yanfa.»

²³ I xa ginεe nun i xa di birin fama nε xaninde Kalidikae xɔn ma. Wo mu ratangama e ma. Babilon mange fama nε wo suxude, a yi taa gan te ra.» ²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi bε, «Won ma dε masare xa findi gundo ra, alako i naxa faxa. ²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara dε masara, e fa i maxɔrin, «Wo nun mangε munse falaxi wo boore bε? Na fe birin fala muxu bε alako i naxa faxa,» ²⁶ i xa e yaabi, «N nu bara mangε mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxa.»»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxɔrinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alo mangε a yamarixi ki naxε. E naxa gbilen dundai kui. ²⁸ Annabi Yeremi naxa lu soɔrie xa tete kui han Darisalamu suxu temui naxε.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki ne: Sedekiya Yudaya mangε xa mangεya jne solomanaani nde kike fu nde kui, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soɔri gali naxa Darisalamu rabilin. ² Sedekiya xa mangεya jne fu nun kerem kike naani xi solomanaani nde kui, Babilonkae naxa taa tete

yire nde kana. ³ Na kui Babilon kuntigie naxa so, e dɔxɔ taa naade xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi sɔɔri yareratie xa mange, a nun Babilon kuntigi gbɛtɛe. ⁴ Yudaya mangɛ Sedekiya nun a xa sɔɔrie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui kɔe ra mange xa laakɔe yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xɔn ma. ⁵ Kalidi sɔɔrie naxa bira e fɔxɔ ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mangɛ Nebukadansari xɔn ma Ribila Xamata bɔxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mangɛ naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kɔn naxaba Ribila, Sedekiya ya xɔri. ⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae sɔxɔ, a fa yɔɔlɔnxɔnyi sa a ma a xaninfe ra Babilon. ⁸ Kalidikae naxa te sa mangɛ nun pama xa banxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira. ⁹ Sɔɔri mangɛ Nebusaradan naxa mixi dɔnɔxɔee xanin Babilon, naxee nu bara e yete ragbilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui. ¹⁰ Kɔnɔ a naxa setaree lu Yudaya bɔxi ma, alako e xa mɛenii weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mangɛ Nebukadansari nu bara yaamari fi sɔɔri mangɛ Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra, ¹² «I xa mɛenii Yeremi ma, i naxa fe jaaxi yo raba a ra. I xa a waxɔnfe birin naba a bɛ.» ¹³ Sɔɔri mangɛ Nebusaradan, kuntigi Nebusasiban, mandurulae xa mangɛ Nerigali Sareseri, nun Babilon mangɛ xa kuntigie, ¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xɔnyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu

a xa mixie ya ma.

¹⁵ Annabi Yeremi nu na geeli tete kui temui naxε, Alatala naxa a masen a bε, ¹⁶ «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika bε, ‹Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne gbaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxε. Na findima fe jaaxi nan na wo bε, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xɔri ne. ¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya: Na lɔxɔε n i ratangama ne i yaxuie ma. ¹⁸ N i rakisima ne, alako i naxa faxa santidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

40

Annabi Yeremi xɔreyafe

¹ Sɔɔri mangε Nebusaradan to Annabi Yeremi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a bε. A a tongo Rama temui naxε, Yeremi nu xirixi yɔlɔnχɔnyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilɔn bɔxi ma. ² Sɔɔri xunyi naxa Annabi Yeremi xili, a a fala a bε, «I Marigi Alatala nu bara yi jaxankate xa fe fala yi taa xili ma. ³ Alatala bara a xa masenyi rakamali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin sɔtɔxi ne barima wo bara tondi a xui susude. ⁴ N bara i xɔreya yi yɔlɔnχɔnyi ma naxee na i belexε ma. Xa i wama fafe Babilɔn, n mæenima i ma. Xa i mu wama na xɔn, i xa lu be, i xa siga i wama dɛnnaxε xɔn.» ⁵ A to bu a yaabide, sɔɔri xunyi naxa a fala a bε, «Gbilen Axikama xa di Gedalaya xɔn, Safan xa mamadi, Babilɔn mangε naxan tixi mangε ra Yudaya taae xun. I nɔma lude jama ya ma, xa na mu a ra i nɔma sigade i wama dɛnnaxε

хон.» Соори xуни наха балое nun bunse fi a ma, a наха a lu a xa siga. ⁶ Annabi Yeremi наха siga Axikama xa di Gedalaya xən Misipa, a наха lu нана ya ma нахан nu bara lu бəxi ma.

⁷ Соори mangεe nun соори naxee nu na бəxi ma, e наха a kolon Babilon mange nu bara Axikama xa di Gedalaya ti mange ra бəxi fari, a man bara tin setare ndee, xəmee, ginee, nun die, e xa lu бəxi ma. ⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die Yoxanan nun Yonatan, Tanxuməti xa di Seraya, Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a nun e xa mixie, e birin naha siga Gedalaya xən Misipa. ⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi, наха a kali e tan nun e xa mixie bε, «Wo наха siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa Babilon mange rabatu alako fe birin xa соңея wo bε. ¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu naxee n lima be. Wo tan xa nu wəni bogie ba, sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa taae kui.»

¹¹ Yuwifi naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon, nun yire gbətε, e наха a kolon a Babilon mangε nu bara нана дəнхəе lu Yudaya Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma. ¹² E наха gbillen Yudaya Gedalaya xənyi Misipa, kelife бəxie ma e nu bara yensen ye dənnaxε. E наха wəni bogi gbegbe ba, a nun sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun соори yareratie naxee nu нəхunxi wula i, e наха siga Gedalaya xən Misipa, ¹⁴ e fa a fala a bε, «I bara a kolon a Amoni mangε Baali bara Netaniya xa di Sumayila xε i yire alako a xa i faxa?» Axikama

xa di Gedalaya mu la e ra. ¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya be gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxa. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxa? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i seeti ma e xa yensen ye?» ¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxa ki

¹ Kike soloferne nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mange xa kuntigi nde naxan fatanxi mange bōnsœ ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to ge e degede yire kerem, ² Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxa santidegema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilon mange nu bara naxan dōxō mange ra, a faxa na ki ne. ³ Sumayila naxa Yuwifie nun Kalidi soorie birin faxa naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴ Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxa. Na kuye iba, ⁵ mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E de xabe nu bixi, e xa dugie ibōxxi, e fate nu maxabaxi. E fa serelexee nun surayi nan na Alatala xa banxi yire. ⁶ Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e be, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.» ⁷ E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kōn naxaba,

e fa e woli kɔlɔnyi kui. ⁸ Kɔnɔ mixi fu naxa Sumayila mayandi, «I naxa muxu faxa, barima donse gbegbe na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alɔ fundenyi maniyɛ, ture, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade. ⁹ Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kɔlɔnyi naxan kui, mange Asa nu bara na ge Isirayila mange Baasa xa fe ra. ¹⁰ Sumayila naxa jama dɔnxɔɛ suxu Misipa, mange xa di ginɛe nun mixi gbɛtɛe, Babilɔn sɔɔri mange Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xɔn.

¹¹ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔri yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali jaaxi kolon. ¹² E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E naxa a li Gabayon xure xungbe yire. ¹³ Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔri yareratie to, e naxa sɛɛwa, ¹⁴ e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya xa di Yoxanan fɔxɔ ra. ¹⁵ Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔri yareratie naxa Misipa jama dɔnxɔɛ xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginɛe, nun mange xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa. ¹⁷ E naxa jɛrɛ han Kimehami Betelɛɛmu sɛɛti ma. E nu na sigafe Misira bɔxi ma, ¹⁸ alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara

Axikama xa di Gedula ya faxa, Babilon mange nu bara naxan ti mange ra.

42

Annabi Yeremi xa marasi

¹ Sɔɔri yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun jnama birin keli dimedie ma, sa dɔxɔ forie ra, e naxa siga ² Annabi Yeremi yire, e a fala a bɛ, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu bɛ, yi jnama dɔnxɔe xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, kɔnɔ yakɔsi muxu bara xurun alɔ i a toxi ki naxe. ³ I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu bɛ muxu jnerema naxan ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «N bara a mɛ. N wo Marigi Alatala maxandima wo bɛ alɔ wo a fala ki naxe. N nɔndi birin masenma ne wo bɛ Alatala wo yaabima naxan na.» ⁵ E naxa a fala a bɛ, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyi ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan fɔxɔ ra a naxan falama muxu bɛ. ⁶ Xa a findi fe jɔxunxi ra, xa a findi fe xɔrɔxɔe ra, muxu fama ne muxu Marigi Alatala xui rabatude muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sɔɔneyama ne muxu bɛ xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxɔnfe fɔxɔ ra.»

⁷ Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi bɛ. ⁸ Annabi Yeremi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, sɔɔri yareratie, nun jnama birin kelife dimedie ma, sa dɔxɔ forie ra. ⁹ A naxa a fala e bɛ, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xεεxi naxan fɔxɔ ra. ¹⁰ Xa wo lu yi bɔxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun

nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sɔnɔn, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be. ¹¹ Wo naxa gaaxu Babilɔn mange ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki. ¹² N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa bɔxi ma.»

¹³ «Kɔnɔ xa wo a fala, *«Muxu tan mu luma be,»* xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, ¹⁴ xa wo a fala, *«Ade, muxu sigama ne Misira,* gere mu na dənnaxe, gere feri fe xui mu məma dənnaxe, kaame mu muxu suxuma dənnaxe. Muxu xa sabati menni,» ¹⁵ awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bɔnsɔe dɔnxɔe be, *«Xa wo nate tongo sigafe ra Misira,* xa wo sa sabati na bɔxi ma, ¹⁶ santidegema wo lima ne naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kɔntɔfilixi naxan na. Wo faxama ne Misira bɔxi ma. ¹⁷ Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na naxankate ma n fama naxan dɔxɔde e ma. ¹⁸ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xɔnɔma ne wo ma alo n xɔnɔxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sɔtɔma, wo xili findi konbi wɔyεnyi ra, wo yaagi, wo mu yi bɔxi to sɔnɔn.» ¹⁹ Alatala bara a masen wo tan Yudayaka dɔnxɔe be, *«Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyi ra.»*»

²⁰ «Wo to n xεε wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n bε, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu bε. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu bε, i xa nu na fala muxu bε, muxu mu tondima na rabade.» ²¹ To n bara na masenyi ti wo bε, kōnō wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n bε wo xa fe ra, wo mu wama na ramefe. ²² Wo xa a kolon a wo na sabati Misira bɔ̄xi ma, wo faxama ne santidəgəma, kaamε, xa na mu a ra fure jaaxi ra.»

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to gε Marigi Alatala xa masenyi tide nama bε, alɔ Alatala a yamarixi ki naxε, ² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yεtε igboe gbεtεe, e naxa a fala Annabi Yeremi bε, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i xεεxi a falafe ra wo naxa sabati Misira. ³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilon.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, sɔɔri yareratie, nun nama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya bɔ̄xi ma. ⁵ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔrie yareratie naxa Yudaya nama dənχəs xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife namane ma e nu yensenxi dənnaxε. ⁶ E naxa xεmεe, gineε, dimədie, mange xa di gineε, nun mixi birin xanin, sɔɔri mange Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gedalaya ra, Safan xa mamadi. Annabi Yeremi nun Neriya xa di

Baruki fan nu na e ya ma. ⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa jama birin xanin Misira bɔxi ma Tapanxesi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi bε Tapanxesi, ⁹ «Geme xungbe ndee sa Misira mangε xa buntunyi tima dənnaxe Tapanxes. I xa na raba Yudayakae ya xɔri, ¹⁰ i fa yi masenyi ti e bε: <N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama ne n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi gemit nəxunxie fari, ¹¹ a fama Misira gerede temui naxε. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama ne. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma ne. Naxee lan e xa sɔxɔ santidegema ra, nee sɔxɔma ne. ¹² N te sama ne Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e gamma ne, a kuyee xaninma ne. A nɔ Misira ra alo xuruse demadonyi nɔma a xa dugi ra ki naxε, a fa keli bɔnεsa kui. ¹³ A kuye batudee kanama ne Beti Semesi Misira bɔxi ma, a Misira kuyee xa banxie gamma ne te ra.»»

44

Misira xa xunnakane

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi bε Yuwifie xa fe ra, naxee bara sabati Misira bɔxi ma, Migidoli, Tapanxesi, Nofi, nun Patirosi taa kui: ² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n naxankate naxan dɔxɔ Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To mənni birin kanaxi, mixi yo mu na. ³ Na rakelixi e xa fe naaxie nan ma, e n naxɔnɔ naxan na, alo surayi bafe sereχe ra kuyee bε, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon. ⁴ N bara n

ma konyi namijənməe xəə wo yire temui birin a falafe ra wo naxa yi kewali raba n naxan xənxi.
5 Kənə e mu na raməxi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi e xa fe jaaxi fəxə ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee bə. **6** N ma xənə bara yensen Yudaya taae nun Darisalamu xa kiraе ma, dənnaxə findixi gbaloe ra alə wo a toma ki naxə to.»

7 «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na yi fe jaaxi rabafe wo yətə ra? Wo na a niyafe xəməe, ginəe, dimədie, nun diyərə kerən mu luma Yudaya bəxi ma. **8** Wo na n naxənəfe wo xa surayi sərəxə ra wo naxan bama kuyee bə Misira bəxi ma, wo wo gi dənnaxə. Na kui wo fama nə yaagi sətəde si birin tagi naxee na dunija. **9** Wo bara nəsəmu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangəe xa kewali kobie ra, e xa ginəe xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginəe xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya bəxi ma nun Darisalamu kiraе xən? **10** Han to e mu e yətə ragbilenxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma səriyə nun n ma yaamarie fəxə ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

11 «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe jaaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin səntə. **12** Yudayaka dənxəe naxee bara nate tongo sabatife ra Misira bəxi ma, e birin faxama nə naa santidəgəma nun kaame ra, kelife dimədie ma, a sa dəxə forie ra. Santidəgəma nun kaame a niyama nə e xili xa findi konbi wəyənyi ra, e xa gbaloe nun yaagi sətə. **13** N fe rabama nə mixie ra naxee sabatixi

Misira bɔxi ma, alɔ n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. ¹⁴ Mixi naxee e gixi Misira kelife Yudaya, keren mu kisima. E nu wama gbilenfe Yudaya bɔxi nan ma, kɔnɔ e mu gbilenma sɔnɔn, fo mixi keren keren.»

¹⁵ Χεμε birin naxee nu a kolon e xa ginεe nu surayi bama sereχe ra ala gbete be, nun ginε naxee nu na na malanyi kui, nun nama naxan nu sabatixi Misira bɔxi ma Patirosi taa kui, e naxa Annabi Yeremi yaabi, ¹⁶ «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra. ¹⁷ Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan fɔxɔ ra. Muxu wama surayi bafe sereχe ra Koore Mange Gine nan be, muxu wama minse fan bafe sereχe ra a tan nan be, alɔ muxu nun muxu babae, a nun muxu xa mangee nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa taae nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu sεewaxi, tɔɔre yo mu nu na. ¹⁸ Kɔnɔ kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe sereχe ra Koore Mange Gine be, se birin naxa jɔn muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.» ¹⁹ Ginεe man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama sereχe ra Koore Mange Gine be, muxu xa mɔrie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba sereχe ra a be.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa nama birin yaabi, χεμεe nun ginεe, ²¹ «Wo surayi naxan ganxi Yudaya taae kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa mangee nun wo xa kuntigie, nun nama birin, Alatala mu kolon sɔtɔ xε na ma? Na

fe mu luxi xε a bɔjε kui? ²² Alatala mu nu nɔma tinde wo xa fe jaaxie nun wo xa fe xɔnxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa bɔxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi sɔtɔ, wo xa mixie bara faxa alɔ wo a toma ki naxε to. ²³ Na birin nabaxi ne barima wo bara surayi gan sereχε ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin jereðe a xa seriye, a xa yaamari, nun a xa marasi fɔxɔ ra. To lɔχɔε wo yi tɔɔre sɔtɔxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yeremi man naxa a fala jama nun ginεε bε, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira bɔxi ma. ²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginεε bara nate tongo wo xa wo yεtε waxɔnfe raba. Wo bara a fala, «Muxu wama muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba sereχε ra Koore Mange Gine bε.» Awa, yakɔsi wo fama na birin nabade alɔ wo a fala ki naxε. ²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira bɔxi ma. «N bara n kali n xili binyε ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sɔnɔn, a mu a falama Alatala niŋε. ²⁷ N lɔχɔ sama ne e xɔn ma alako e xa naxankata, e naxa hεeri yo sɔtɔ. Xεmε Yudayaka naxee birin na Misira, e fama ne faxade gere nun kaame ra. ²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima ne Misira gbilenfe ra Yudaya. Kɔnɔ naxee birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira bɔxi ma, e fama ne a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.» ²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tɔnxuma nan

ya alako wo xa a kolon n wo naxankatama nε, n ma masenyi birin kamalima nε. ³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mangε Hofora luma nε a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama nε alɔ n Yudaya mangε Sedekiya luxi Babilɔn mangε Nebukadansari sago ki naxε, naxan bara wa a faxafe.»

45

Annabi Yeremi xa masenyi Baruki be

¹ Yudaya mangε Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangεya nε naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sεbe kitaabui kui, Annabi Yeremi naxa a fala Baruki be, ² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki bε, ³ I bara a fala, ‹Tɔɔrε na n bε, barima Alatala bara fe xɔɔxɔε dɔɔxɔ n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n bε.»»

⁴ «Alatala naxa a masen n bε n xa yi wɔyεnyi fala i bε, ‹I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama nε. N naxan birin sixi, n na birin talama nε. N na birin nabama nε yi bɔxi ra. ⁵ Awa, i tan i wama munse xɔn? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama nε dunija birin naxankatade. N naxan nabama i bε, na nan ya: I sigama dεdε, n i luma nε simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

46

Masenyi Misira be

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:
² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra.

Masenyi nan ya Misira mange Neko xa soɔrie xa fe ra,
 naxee nu na Efirati xure seeti ma Karakemisi,
 Babilon mange Nebukadansari e bɔnbo temui
 naxε,
 Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa mangεya ne naani nde.»

³ «Wo soɔri makantase lanmadie nun a xungbee tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe dɔxɔ see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,
 wo xa tanbεe suxu wo yi ra,
 wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.»

⁵ «Munse dangife?

E na serenfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.

E xa senbεmae bara bira, e na gbilenfe e gi ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Senbεmae mu kisima, suusa mixie mu e ratangama.

E birin birama ne kɔola ma Efirati xure de ra.»

⁷ Nde tema alɔ Nili xure, naxan ye banbaran xε?

⁸ Misira nan tefe alɔ Nili xure naxan ye banbaran xε.

A bara a fala,

«N tema ne dunija birin ma,
 n xa taa birin kana, n xa jamae sɔntɔ.

⁹ Soe ragimae, wo te!

Soɔri ragisee, wo xa gere ti senbe ra!

Etiyopikae nun Putikae gbangbalanyie,
wo xa mini wo xa sɔɔri makantasee ra!
Lidikae, wo xa mini xalie ra!

¹⁰ Mange Alatala xa gbejɔxɔɛ lɔxɔɛ nan ya.
Marigi a gbejɔxɔma nɛ a yaxuie ma santidegema
ra.

E wuli raminima nɛ,
a findi sereχɛ ra Mange Alatala bɛ namane ma
naxan na kɔɔla ma Efirati mabiri.

¹¹ Misiraka dimɛdie, wo xa te Galadi mabiri seri
fende,
kɔɔna mu nɔɔma wo rayalande.

¹² Duninja birin bara wo xa yaagi to,
e bara wo xui mɛ,
barima wo xa sɔɔrie na e ya isofe e bore ra,
e birin bara bira.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki
Babilɔn mange Nebukadansari xa gere Misira
xili ma.»

¹⁴ «Wo xa na masenyi ti Misira bɔxi ma.
Migidoli xa na mɛ, Nofi nun Tapanxesi xa na mɛ.
Wo xa a fala, «Wo keli, wo xa geresose rafala,
barima santidegema kanyie bara wo rabilin!»

¹⁵ Munfe ra wo xa sɔɔrie mu nɔɔma e yaxuie ra?
E mu nɔɔma barima Alatala nan e rabirafe.

¹⁶ Sɔɔri wuyaxie bara bira.
E bara gbilen a fala ra,
<Won xa gbilen won xɔnyi,
won ma mixie na dɛnnaxɛ,
alako won xa won makuya gere jaaxi ra.»

¹⁷ Menni e fama nɛ a falade,
<Misira mange senbe mu na,
a wɔyɛnma nɛ tun, kɔɔna a mu fata gere sode.»

- 18** «Mangε Alatala xa masenyi nan ya,
N nijε.
Naxan sεnbe gbo alɔ Taboro geya,
naxan sεnbe gbo alɔ Karemele geya baa sεeti ma,
a na fafe.
- 19** Misirakae, wo xa kote yailan sigafe ra konyiya
kui.
Nofi findima ne gbaloe yire ra,
a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.
- 20** Misira maniya ninge tofanyi ra,
kɔnɔ tugitugi naaxi na fafe kelife kɔla ma a xili
ma.
- 21** Misira xa sɔɔri xɔjεe,
naxee gere soma kɔbiri xa fe ra,
e fan gbilenma ne Misira fɔxɔ ra e siga e gi ra.
Na gbaloe gbo e be,
e mu nɔma na naxankate ra.
- 22** Misira a gima ne alɔ bɔximase a yaxuie ya ra,
naxee fama sεnbe ra,
alɔ beera kanyi naxee fama wondi sεgεde.
- 23** Alatala xa masenyi nan ya:
E fama ne na wondi sεgεde, hali a sεnbe gbo.
E nɔma ne na ra barima e wuya alɔ tugumie.
- 24** Misira bara yaagi,
e bara lu namane sagoe naxan na kɔla ma.»
- 25** Isirayila Mangε Alatala bara a masen,
«N fama ne Amon Tebeseka naxankataade.
N fama ne Misira mangε,
a xa alae nun a xa kuntigie halakide.
N mixi birin tɔɔrɔma ne naxee xaxili tixi Misira
mangε ra.
- 26** N nee luma ne e yaxuie sagoe,

naxee wama e faxafe,
alo Babilon mange Nebukadansari nun a xa
mixie.
Na dangi xanbi, mixi man sabatima ne Misira
boxi ma.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu.
Isirayila, i naxa seren,
barima n i rakisima ne jamane makuye ma.
N i bɔnsœ raminima ne e xa konyiya kui.
Yaxuba bɔnsœ gbilenma ne,
e fa lu bɔnjesa kui e yaxuie xanbi.
28 Alatala xa masenyi nan ya:
I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu,
barima n si birin sɔntɔma ne n wo rayensen ye
dennaxε.
Kɔnɔ n mu i tan sɔntɔma.
N i paxankatama a seriye ki nan gbansan ma,
barima n mu nɔma nɔndi kiiti lude na.»

47

Masenyi Filisitakae be

1 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be
Filisitakae xa fe ra beenu Misira mange xa Gasa
gere.

2 «Alatala xa masenyi nan ya:
Mixi fama ne kelife kɔɔla ma
naxee luxi alo ye xungbe xure kui,
naxan banbaranma, a fa taae kana.
Taakae birin e wa xui raminima ne.
3 Soe nun sɔɔri ragisee xui na taa li,
babae mu e xa die malima,
sɛnbɛmae mu sɛnbɛtaree malima.

⁴ Filisitakae gbaloe lɔxɔe bara a li.
 Tire nun Sidɔn mu Filisitakae xa mali sɔtɔma
 sɔnɔn,
 barima Alatala bara e sɔntɔ a nun Kafatorokae.
⁵ Gasa bara kana, Asikalɔn bara a sabari.»

«Mixi naxee luxi fiili ma,
 wo wo yεtε maxabama sunnunyi kui han mun
 tεmui?
⁶ Wo a falama, <Alatala xa santidegema walima
 han mun tεmui?
 A raso a tεs kui, i bɔjε magoro!>
⁷ N xa a fala wo bε, a santidegema malabuma di?
 Alatala nan a yamarixi,
 a xa siga han Asikalɔn baa dε ra.
 A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae bε

¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «Naxankate na Nebo bε, na taa bara kana.
 Yaagi na Kiriyatayimi bε, na taa bara suxu,
 a xa yire makantaxi bara findi gbaloe magaaxuxi
 ra.
² Matɔxɔe mu na Mowaba bε sɔnɔn.
 Xesibɔnkae luma sunnunyi nan kui.
 Ndee naxε, <Won xa a rajɔn dunijna mixie tagi.>
 Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe jɔnma nε,
 santidegema na wo fɔxɔ ra.
³ Xoronayimi gbelegbelema nε,
 a birin bara bira, a birin bara kana.
⁴ Mowaba bara kana, a xa die e wa xui raminima.
⁵ E tema nε Luxiti geya fari wa ra.

Wa xui mëma në Xoronayimi kira xon gbaloe xa fe ra.

⁶ Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,
wo xa wo nɔxun wula i.

⁷ Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa naafuli ra,
wo fan suxuma në.

Kemosi soma në konyiya kui,
a nun a xa sərexedubee nun a xa kuntigie.

⁸ Taa yo taa fama në kanade, kerén mu kisima.
E xa daaxae fan kanama në Alatala xa yaamari
saabui ra.

⁹ Mowaba xa a gi alɔ xoni naxan pərema koore
ma.

A xa taae fama në kanade, mixi yo mu luma naa.

¹⁰ Dankə na mixi bɛ naxan mu Alatala xa wali
rabama.

Dankə na mixi bɛ naxan mu a xa santidegema
rawalima.»

¹¹ «Kabi a dimedi temui, Mowaba bara lu bɔressa
kui,

mixi yo mu a tɔɔrɔ,
mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.

Kabi temui xɔnnakuye a naxa lu a yete ra.

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

Kɔnɔ lɔxɔe na fafe, mixie a tɔɔrɔma nε, e a xun
nakana.

¹³ Mowaba yaagima nε Kemosi xon ma,
alɔ Isirayila yaagixi Beteli xon ma ki naxε.

Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.

¹⁴ Wo nɔma a falade di,

«Gbangbalanyi nan muxu ra,
sɔɔri gali na muxu yi ra?»

¹⁵ Mowaba bara kana, a xa taae na ganfe,
a xa səgetalae bara faxa.

Mangε xa masenyi nan na ki,
naxan findixi Mange Alatala ra.»

16 «Mowaba xa gbaloe na fafe,
a gbe mu luxi a xa tɔɔrɔ a jaaxi ra.

17 Mowaba dɔɔxɔbooree, wo yo a ma.
Wo tan naxee a kolon, wo xa maxɔrinyi ti,
<Munse a niyaxi Mowaba xa mangεya magaax-
uxi xa kana?>

18 Dibon, wo wo magoro, wo xa lu bɔxi ma,
barima naxan Mowaba kana,
a fama ne wo xa yire makantaxie fan fɔxɔ ra.

19 Arowerikae, wo mamε ti kira dε ra,
wo xa gi mixi maxɔrin, <Munse niyaxi?>

20 Mowaba bara yaagi a jaaxi ra.
Wo xa gbelegbele,
wo xa a fala Arinon xure dε ra,
a Mowaba bara kana.»

21 «Kiiti bara pamane li naxan na Xolon, Yaseri,
Mefaati,

22 Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,

23 Kiriyatayimi, Beti Gamulu, Beti Meyoni,

24 Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa birin,
naxee makɔrε, naxee makuya.

25 Mowaba senbe bara kana, Mowaba bara bira.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

26 «Mowaba bara a yetε igbo Alatala ma.
Na nan na ki fo a xa bira
alo mixi siisixi naxan na bɔxunfe.
A xa lu na yaagi kui.

27 Wo mu yoxi xε Isirayila ma?
Wo bara a to muŋε ti ra?

Munfe ra wo yoma a ma?
 28 Mowabakae, wo xa wo gi,
 kelife wo xa taae kui sigafe ra geyae fari.
 Wo xa lu alo ganbe naxan a tee sama geme
 longori ra.
 29 Muxu bara Mowaba xa yete igboja kolon.
 A bɔŋe gbo, a laxi a yete ra,
 a mu wama marasi xɔn, a sondonyi mu fan.
 30 Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igboja kolon,
 kɔnɔ a mu findima a ra.
 A xa wɔyɛn xungbe mu kamalima.
 31 Na nan a ra Mowaba mu rafanxi n ma.
 N mu nɔma wɔyɛn fanyi falade a xa fe ra,
 n ma wɔyɛnyi xɔrɔxɔ Kire Xaresetikae xa fe ra.
 32 N bara kinikini sansi bilie ma naxee na Sibima,
 sigafe Yaaseri ma.
 Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e bara dangi na
 ra,
 kɔnɔ mixi ndee bara na birin kana.
 Wo mu na weni bogi toma sɔnɔn.
 33 Nelexinyi nun seewε mu luma wo xa daaxae
 sɔnɔn.
 Seewε bara jɔn Mowaba bɔxi ma.
 Weni mu yailanma nelexinyi ra sɔnɔn.
 Gere sɔnɔxɔε gbansan nan luma naa.
 34 Xesibɔn xa sɔnɔxɔ Eleyale lima ne,
 Yahasikae na me.
 Kelife Sowari ma, sa doxɔ Xoronayimi ra han
 Egelati Selisiya, e birin
 na wa xui mema ne, barima Nimirin xa xuree
 bara xɔri.
 35 Alatala xa masenyi nan ya:

N wama Mowaba rajonfe ne
a nun mixi naxan birin tema kuyee batude yire
itexie fari.

³⁶ N bɔjɛ tɔɔrɔma ne Mowaba bɛ,
n bɔjɛ tɔɔrɔ Kiriya Xaresetikae bɛ,
barima e harige bara kana.

³⁷ E bara e xunyi bi, e bara e dɛ xabe maxaba,
e bara e fate yati maxaba,
e bara sunnun donma ragoro e ma sunnunyi kui.

³⁸ Mowaba banxi birin bara findi jɔn yire ra,
barima n bara e kana alɔ fejɛ fori.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu,
e bara lu yaagi kui, e dɔxɔboore birin bara yo e
ma.»

⁴⁰ Alatala bara a masen,
«A jnerema ne koore ma alɔ sɛge, a fa goro
Mowaba xun ma.

⁴¹ Keriyoti bara suxu,
a xa yire makantaxie bara kana.
Mowaba senbemae bɔjɛe bara lu
alɔ gine naxan na di barife.

⁴² Mowaba kanama ne, a mu findima si ra sɔnon,
barima a bara a yete igbo Alatala ma.

⁴³ Gaaxui luma ne Mowaba bɛ,
a bira yili kui, a suxu gantanyi ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁴ «Naxan a gima gaaxui ra, a birama ne yili kui.
Naxan nate yili ra, a suxuma ne gantanyi ra,
barima Mowaba naxankata waxati bara a li.

⁴⁵ Gi mixie tima ne Xesibɔn fari, barima e senbe
bara jɔn.

Te bara so Xesibon, a Mowabaka mixi jaaxie xun
nakanama ne.

⁴⁶ Gbaloe na Mowaba be.

Kemosikae bara loe,
e xa die bara siga konyiya kui.

⁴⁷ Kono n Mowabakae ragbilenma ne waxati
rajonyi.

N bara na nate tongo Mowaba xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

Damasikae, Kedarikae, nun Elamakae be

¹ Alatala bara a masen Amonikae xa fe ra:
«Di mu na Isirayilakae be?
Ke tongomae mu na e be?
Munfe ra Amoni mange Gadi boxi sotoxi,
a xa mixie fa lu na taa kui?»

² Alatala xa masenyi nan ya:
«Loxoe fama a lide,
n fama ne Raaba gerede Amoni boxi ma.
A findima gbaloe yire nan na,
taa naxee na a rabilinyi e birin gan.
Na waxati Isirayila man boxi masotoma ne
naxan nu bara ba a yi ra.

³ Xesibon, wo xa wa Ayi be naxan bara kana.
Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun donma
ragoro wo ma,
non fe bara a li.
Wo xa wo gi tetet fari,
barima wo xa mange bara xanin konyiya kui, a
nun serexedubee nun kuntigie.

⁴ Munfe ra wo xaxili tixi wo xa laakœ wali ra?
 Munfe ra wo laxi wo yεtε xa naafuli ra, matandi-
 lae?

Wo a falama, <Nde nɔma won na?>
 Kɔnɔ wo sɛnbɛ fama nε kanade.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 N fama nε wo magaaxude
 a nun wo rabilinyi.

Wo birin xaninma nε, mixi kerén mu kisima.

⁶ Na dangi xanbi, n man Amonikae xun nakelima
 nε.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ Masenyi nan ya Edonkae bε:
 Mange Alatala bara a masen,
 «Lɔnni mu na Teman sɔnɔn?
 Marasi bara jɔn a xa die ya ma?
 Fahaamui bara kana?

⁸ Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.

Dedankae, wo xa wo noxun geyae fari,
 barima n fama nε Esayu xa gbaloe ra.
 A naxankata waxati bara a li.

⁹ Naxee fama wo xa bogise bade, e mu sese luma
 naa.
 Naxee fama wo mujade,
 e se birin kanama nε alɔ e wama a xɔn ma ki
 naxε.

¹⁰ N fama nε se birin bade Esayu yi ra.
 A mu nɔma a noxunde, barima n na yire birin
 kolon.

A bɔnsɔε, a ngaxakerenyie, nun a dɔxɔbooree,
 e birin xun nakanama nε, e birin lɔε.

¹¹ Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e balode.
 Wo xa kaajε gineε xa e xaxili ti n tan nan na.

¹² Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe jaaxi rabaxi, a fama nε
tɔɔrɔde.
Wo tan naxee fe jaaxi rabaxi, a mu lanma xε wo
fan xa tɔɔrɔ?
Wo tɔɔrɔma nε.»

13 Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara n kali n yεtε ra,
Bosara kanama nε, a yaagi soto.
Bosara nun a rabilinyi dankε nan sotɔma,
naa fa findi gbaloe yire ra.»

14 Alatala bara xibaaru fi n ma,
a bara xεrεae xεs si birin ma:
«Wo xa fa, wo xa wo malan,
wo xa gere ti.»

15 A naxε Edonkae bε, «N bara wo xurun sie ya
ma,
wo bara yaagi soto adamadie tagi.

16 Wo xa yεtε igbona, wo xa bɔjεte bara wo
yanfa.

Wo tan naxee sabatixi geyae fari,
wo tan naxee xa banxie na yire itexi alo sεgε tεε,
n wo rabirama nε.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

17 «Edon findima nε gbaloe yire ra.
Dangi mixie dε ixarama nε,
e kaaba na paxankate tofe ra.

18 Alatala bara a masen wo bε,
wo xun nakanama nε
alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki naxε.
Mixi yo mu luma naa sɔnɔn.

19 N luma nε alo yetε naxan kelima Yurudεn xure
fε ma,
a siga sube fende yire gbεtε.

N Edon kerima ne a xɔnyi, n fa mangε sugandixi
ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

20 Na kui wo xa a ramε
a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun Te-
mankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xɔnyi kana.

21 Dunjna birin fama ne e xa bire kolonde,
na xibaarui rayensen ye han Xulunyumi baa
yire.

22 Na lɔxɔε e yaxuie maniyama sεgε nan na
naxan jεremε koore ma e matofe ra,
e fa dusu Bosara xun na.

Na lɔxɔε Edon senbεmae luma ne
alo gine naxee na di barife.»

23 Masenyi, naxan masenxi Damasi bε, na nan
ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi,
barima e bara xibaaru jaaxi mε.

E bεjε bara ramaxa alo mɔrɔnyi naxan na baa
ma,

naxan mu nɔma a raxarade.

24 Damasi senbe bara jɔn, a wama a gife gaaxui
kui.

Kɔntɔfilı nun tɔɔre bara a suxu alo gine naxan
na di barife.

25 Na taa tofanyi n nu jεlexinxı naxan na,
na bara findi taa rabεjinxı ra?

26 Na lɔxɔε, naa fonikee birama ne taa kui,
naa sɔɔrie fan dundu.

Mangε Alatala xa masenyi nan na ki.

27 N tε sama nε Damasi tεtε ma,
Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

28 Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangεya
xa fe ra,

Babilon mange Nebukadansari naxan gerexi:
Alatala bara a masen,
«Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa jamanε kana naxan na fuge ra.

29 Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee,
e xa kote birin, nun e xa ḥoxmee suxu.

Wo xa a fala e bε,
<Fe ḥoxmee na wo life yire birin.›

30 Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi,
wo xa yili ge wo wo noxunma dənnaxε,
barima Babilon mange Nebukadansari bara nate
tongo wo xa fe ra,
a bara a janige a xa wo gere.»

31 Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa si nde gere naxan bəjε saxi.

A xa naadε mu balanxi, a yiree mu makantaxi.

A na a kerenyi nan ma.

32 Wo fama nε e xa ḥoxmee nun e xa xuruse
wuyaxie sɔtɔde.

Yi mixi naxee e dε xabe sεeti bima,

n e raløema nε foye kui, e xa tɔɔrɔ yire birin.

33 Xasori findima nε wulai bare yire ra, gbaloe
na dənnaxε.

Mixi yo mu sabatima mənni sɔnɔn.»

34 Alatala nan yi masenyi tixi Annabi Yeremi bε
     Elama xa fe ra
 Yudaya mange Sedekiya xa mangeya fōlε temui:
 35 Mange Alatala bara a masen,
     «N Elama xa xali kanama nε, naxan findixi a
         sεnbε ra.
 36 N gere tima nε a bε yire birin,
     n xa a ralɔε foye kui.
 Na gere dangi xanbi, si birin fama nε gi mixi nde
     sotode kelife Edon.
 37 N fama nε Elamakae rasεrende e yaxuie ya ra
     naxee wama e faxafe.
 N e naxankatama nε n ma xɔnε kui,
     n ma santidεgεma fa e birin sɔntode.
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 38 N ma kibanyi luma nε Elama,
     n e xa mange nun e xa kuntigie faxa.
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 39 Kɔnɔ waxati dɔnxɔε ra,
     n man Edonkae ragbilenma nε kelife konyiya
         kui.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilɔn bε

1 Alatala xa masenyi a naxan fixi Annabi Yeremi
     ma Babilɔnkae xa fe ra,
     naxee na Kalidi bɔxi ma.
 2 «Wo xa a fala si birin bε, wo xa e rakolon a ra,
     wo xa tɔnxuma ti na xa fe ra, wo naxa a nɔxun.
     Wo xa a fala, <Babilɔn bara suxu,
     a xa ala kuye Beli nun Merodaki bara yaagi, e
         bara gaaxu,
 3 barima si nde kelife kɔola ma, na tefe e xili ma.

Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba ra,
mixi yo, sube yo, sese mu luxi sənçon, e birin bara
e gi.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati Isirayilakae nun Yudayakae
gbilenma ne.

E fama ne wa ra, e e Marigi Alatala fen.

⁵ E maxɔrinyi tima ne Siyon xa fe ra,
e e xunti naa ra.

«Won xee, won xa saate xiri won nun Alatala tagi,
saate naxan mu neemuma won na sənçon.»

⁶ N ma jama nu luxi ne alo xuruse lɔexie.

E kantamae bara e ralɔe geyae fari.

E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na dəde.

⁷ Naxee na e to, e e tɔɔrɔ.

E yaxuie bara a fala, «Muxu fɔxi mu a ra.

E yi sɔtɔxi ne barima e bara yunubi raba Alatala
ra,

naxan nu bara tinxinyi masen e bε,
e babae xaxili nu tixi naxan na.»

Alatala xa masenyi Isirayilakae bε

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilon,
wo mini Kalidi bɔxi ra.

Wo xa lu alo sikɔtə naxan tixi xurusee ya ra.

⁹ N tan yati sie rakelima ne Babilon xili ma, kelife
kɔɔla ma.

E fama ne gere xɔrɔxɔe tide e bε.

E xa tanbεe sənbe gbo, e xa gere sɔnɔyama ne.

¹⁰ Kalidi bɔxi fama ne kanade,
e yaxuie fa e waxɔnse tongode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon bε

¹¹ «Iyo, wo xa sεewa, wo xa jεlexin,

wo tan naxee bara n kε xun nakana.
 Iyo, wo xa tugan alɔ ningee,
 wo xa wo xui ramini alɔ soee.
¹² Wo nga bara yaagi,
 naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.
 A bara findi si dɔnxɔε ra,
 a xa bɔxi bara findi gbengberenyi ra, yire
 maxaraxi ra.

¹³ Alatala bara xɔnɔ a ma,
 a xa bɔxi mu rasabatima sɔnɔn.
 A bara findi gbaloe yire ra.
 Mixi naxan ne dangima naa,
 na kanyi de ixarama ne,
 e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilɔn yaxuie bε

¹⁴ «Wo xa ti Babilɔn ya ra gere ki ma.
 Xali kanyie, wo xa tanbæe woli e ma.
 Wo xa gere ti sɛnbe ra,
 barima a bara yunubi raba Alatala ra.
¹⁵ Wo xa sɔnɔxɔε rate a ma.
 A wama a yεtε nan fife wo ma, a xa banxie bara
 kana,

a xa tεtε bara bira Alatala gbejɔxɔε saabui ra.

Wo fan xa wo gbejɔxɔ.

Wo xa a raba a ra alɔ a a rabaxi wo ra ki naxε.

¹⁶ Wo xa xεε sae nun xεε xabamae faxa Babilɔn.
 Santidegema xa a niya e birin xa e gi e xɔnyi ma.

¹⁷ Isirayila luxi ne alɔ xuruse lɔεxi,
 yεtε bara naxee keri.

Asiri mange nan singe a tɔɔrɔ,
 Babilɔn mange fan fa a halaki a dɔnxɔε ra.»

¹⁸ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a masenxi,

«N Babilon mangə nun a xa þama þaxankatama
nɛ
alo n a rabaxi Asiriya mangə ra ki naxe.

¹⁹ N Isirayila ragbilenma nɛ a xɔnyi,
a xa gɔɔre man xa lu Karemelle nun Basan,
a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi geyae
fari.

²⁰ Alatala xa masenyi nan ya:
Na waxati n dijɛma nɛ Isirayila xa yunubie ma,
n dijɛ Yudaya xa yunubie fan ma,
barima n bara mixi dɔnxɔɛ xa yunubie xafari.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie bɛ

²¹ «Wo te Meratayimi bɔxi ma Pekodikae xili ma.
Wo xa e ratɔn, wo xa n ma yaamari birin
nakamali.

²² Gere sɔnxɔɛ na e xa bɔxi ma, gbaloe na a ra.

²³ Babilon senbɛma bara kana,
naxan nu luxi alo derɛma dunija birin kui.
Yakɔsi a bara findi gbaloe yire ra.

²⁴ N bara Babilon suxu gantanyi ra a mu naxan
toxi.

N bara i to, n bara i masɔtɔ barima Ala matandi
nan nu i ra.

²⁵ Alatala nan gere soxi Babilon a xa xɔne kui.
Mangɛ Alatala na walife Kalidi bɔxi ma.

²⁶ Dunija birin xa fa Babilon,
wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie ragatama
dɛnnaxɛ.

Na birin xa ratɔn, sese naxa lu.

²⁷ Wo xa e xa tuurae birin kɔn naxaba xuruse
kɔn naxabama dɛnnaxɛ.

Naxankate na e bɛ, e xa kiiti waxati bara a li.

²⁸ Mixi naxee kelixi Babilon konyiya kui,
e na masenyi tife Siyon,

«Muxu Marigi Alatala bara a gbeñoxo,
a bara a xa hɔrɔmɔlingira gbeñoxo.»

29 Xali kanyie xa fa Babilon xili ma,
naxee fata tanbε wolide.

Wo xa Babilon nabilin, mixi yo naxa mini.

Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma,
wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete ra ki
naxε.

A bara a yetε igbo Alatala ma, Isirayila
seniyentε.

30 Na nan a ra a xa fonikee fama birade taa kui,
a xa sɔɔrie dundu na temui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

31 «I tan yetε igboe,
n xa i naxankata.

I xa kiiti lɔxɔε bara a li.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

32 «Na yetε igboe birama ne, mixi yo mu a
rakelima.

N a xa taae ganma ne, n a rabilinyi birin kana.

33 Mange Alatala bara a masen,

Isirayilakae nun Yudayakae na naxankate kui.

Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima ne e
rabεninde.

34 Kono e xunsarama senbe gbo, a xili Mange
Alatala.

A e xun mafalama ne alako e xa bɔjesa sɔtɔ,
Babilonkae xun xa rakana.

35 Santidegema xa Kalidikae faxa,
a xa Babilonkae, e xa kuntigie, nun e xa
karamçoxsɔntɔ.

36 Santidegema xa e xa namiñonmæ wule falæ faxa.

Xaxilitaree nan e ra.

Santidegema xa e xa soorie faxa.

E xa lu gaaxui kui.

37 Santidegema xa e xa soee faxa,
a xa e xa soori ragisee kana.

Santidegema xa e xa soori saraxie faxa.

E xa lu alo ginæe.

Santidegema xa e xa naafuli kana, e xa xanin.

38 E xa xuree xa xori.

Kuye bɔxi na a ra.

Kuyee nan mixi madaxuma.

39 Na nan a ra wulai subee luma naa,
wulai baree, baratæe, nun xɔni jaaxie.

Mixi yo mu sabatima naa sɔnɔn.

40 A luma ne alo Sodoma nun Gomora Ala naxan
kana.

Mixi mu toma naa, adamadi yo mu sabatima naa.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

41 «Nama na fafe kelife kɔola ma.

Si senbema na a ra, naxan xa mangæe na dunipa
yire birin.

42 Xali nun tanbe na e yi ra.

E jaaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo mɔrɔnyi xui.

E þeræma soe nan fari, e fata gere ra.

E na fafe Babilɔn nan fɔxɔ ra.

43 Babilɔn mange to na me,
a senbe naxa kana, a bɔjɛ naxa gaaxu,
alo gine naxan na di barife.

44 N luma ne alo yete naxan kelima Yurudən xure
fɛ ma,

a siga sube fende yire gbete.
 N Babilon kerima ne a xonyi, n fa mangé
 sugandixi ti a xun.
 Nde maniya n na? Nde n nasima?
 Nde noma n natondide?
⁴⁵ Na kui wo xa wo tuli mati Alatala xa nate ra,
 a naxan tongoxi Babilon xili ma,
 a naxan janigexi Kalidi xa bɔxi xa fe ra.
 A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.
⁴⁶ Dunija na a kolon a Babilon bara suxu,
 e serenma ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilon rajonyi
Alatala xa masenyi

- ¹ Alatala bara a masen,
 «N turunnaade xeema ne Babilon xili ma,
² turunnaade naxan findixi a yaxuie ra.
 E fama ne a rayensende foye kui,
 e a harige birin ba a yi ra,
 e ti a kanke a yire birin.
³ Xali woli xa a kanke makantase tongo.
 A naxa kinikini Babilon segetalae ma, a xa e
 sɔntɔ.
⁴ Kalidika faxaxie toma ne e xa bɔxi ma yire
 birin,
 e rabiraxi kirae ma, e sɔxɔxi a jaaxi ra.»
- ⁵ «Mangé Alatala mu Isirayila nun Yudaya
 raboloma,
 hali e xa yunubie to bara gbo e ma e xonyi
 Isirayila seniyentɔe ya xɔri.
⁶ Wo xa keli Babilon bɔxi ma.

Kankan xa a yete rakisi,
barima Alatala fama ne a gbe joxode,
a e sare ragbilen e ma.

⁷ Singe, Alatala nan nu findixi saabui ra Babilon
be,

duninja birin xa naxankata,
e xa madaxu alo siisilae.

⁸ Kono yakosi a gbe mu luxi a xa bira, a xun xa
rakana.

Wo xa a kunfa ba,
wo xa kata seri sotode a be alako a xa yalan.»

Isirayilakae xa masenyi

⁹ «Won bara kata Babilon rayalande,
kono a mu ssenyaxi.

Won xa a lu naa, won xa siga won xonyi,
barima a xa yunubie bara gbo ye.

¹⁰ Alatala bara won nakisi tinxinyi ra.

Won xa won Marigi Alatala xa kaabanakoe
dentege Siyon.

¹¹ Tanbee yailan, xali sase rafe.

Alatala bara a niya Mede mange boje xa te,
a xa Babilon naxankata a Marigi be.

Alatala gbejoxoe nan na ki a xa hɔrɔmɔbanxi xa
fe ra.

¹² Wo xa tonxuma rate Babilon xa tetxe xili ma,
wo xa ssorie xa wuya, e xa e yete yailan gere xili
ma.

Alatala fama ne a sago rabade,
a a xa natxe rakamali Babilonkae xili ma.»

Namijonme xa masenyi

¹³ Wo tan Babilonka naafuli kanyi naxee sabatixi
xure de ra,

wo jɔn waxati bara a li.

¹⁴ Mange Alatala bara a kali a yete xili ra,

«N fama ne sɔɔrie ra wo xili ma,
e wuya alɔ̄ tugumi gali, e fa sɔnxe belebele
rate.»

15 Alatala dunija daaxi a senbe nan na,
a xare sa a xa lɔnni ra,
a koore itala a xa fe kolonyi ra.

16 A na galanyi rabula, tunε ye kelima ne koore
ma,
nuxui te bɔxi xun ma.

A seyamakɔnyi raminima tunε,
a foye ramini a kelide.

17 Adamadi findixi xaxilitare nan na naxan mu
fahaamui sɔtɔ̄,
xεema xabui yaagi sɔtɔma ne a xa kuyee saabui
ra,
naxee findixi kuye wule nəngitaree ra.

18 Se fufafu nan na e ra, lɔnnila yoma naxan ma.
E fama ne nɔnde e xa kiiti waxati.

19 Annabi Yaxuba Marigi tan mu na ki xε,
barima Daali mangε na a ra naxan xili Alatala
Senbεma,
naxan a xa jama daa a yetε bε.

Alatala xa masenyi Isirayila bε

20 «I tan findixi n ma geresose nan na,
n sie rayensenma naxan na,
n mangεya xun nakanama naxan saabui ra,

21 n soe nun a ragima xa fe danma naxan na,
n sɔɔri ragise kanama naxan saabui ra,

22 n xεmε nun gine sɔntɔma naxan na,
n segetala nun ginədimədi faxama naxan saabui
ra,

23 n xurusee nun a dəmadonyie rayensenma
naxan na,

n xε sae nun e xa ninge rayensenma naxan
saabui ra,

n mangε nun kuntigie rayensenma naxan na.

24 N sare ragbilenma ne Babilon bɔxi nun Ba-
bilɔnkae ma,

e xa fe jaaxie xa fe ra e naxan nabaxi Siyon na.
Alatala xa masenyi nan na ki.

25 N tixi i kanke, i tan mangεya xungbe naxan
dunija xun nakana.

Alatala xa masenyi nan na ki.

N na n xɔnyε italama ne i xili ma,

n i radin tentenyi ra,

n i findi geya ra naxan kui igeli.

26 Tide yo mu luma i ma sɔnɔn, sese mu tima i
xɔnyi.

I mu findima a ra abadan.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «Wo xa tɔnxuma rate dunija ma.

Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.

Wo xa keli, gere xa ti Babilon xili ma.

Mangεya birin xa fa kelife Ararati, Mini, nun
Asikenasi.

Sɔɔri mangε xa sugandi wo ya ma,
wo xa soe xa wuya alɔ tugumi gali.

28 Sie xa fa gere xili ma,

Mede xa mangεe nun a xa kuntigie,
a nun e yamarima namane naxee ma.

29 Babilon bɔxi sereñma ne tɔɔre kui,
barima Alatala xa natee mu kanama.

Na bɔxi fama ne xun nakanade,
mixi yo mu sabatima mənni sɔnɔn.

30 Babilon xa sɔɔrie mu gere tima sɔnɔn,

e luma e xa yire kantaxie nan kui tun.
 E sənbeə bara jən, e fa luxi nə alç ginəe.
 E xa banxie birin ganxi, e xa tətə naade kanaxi.
 31 Xəərae lu ra nə fa ra mange xənyi,
 e a fala a bə a yaxuie bara dənnaxə suxu.
 32 E bara xure igiridee suxu,
 e bara tə so xəe ra,
 Babilən səcərie bara lu gaaxui kui.
 33 N tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
 Babilən taa luxi nə alç lonyi sansi xəri boronma dənnaxə.
 A xa xə xaba temui na fafe.»
Isirayilakə xa masenyi
 34 «Babilən Mange Nebukadansari bara won təcərə,
 a bara won xaxili ifu,
 a bara won lu alç bəki igeli.
 A luxi nə alç sube magaaxuxi naxan bara won don,
 naxan luga won na, a won bəxun.
 35 A fe jaaxi naxan nabaxi won tan Siyonkae ra,
 na xa gbilen Babilən ma.
 A nii naxee baxi Darisalamu,
 na sare xa gbilen Babilənkae ma.»
Alatala xa masenyi
 36 Na kui Alatala naxə,
 «Wo xa a mato, n fama nə wo xun mafalade,
 n fa wo gbe jəxçde.
 N Babilən baa xərima nə, n a xa dulonyie xarama nə.
 37 Babilən findima nə yire kanaxi ra wulai baree luma dənnaxə.
 Mixie mu tinma lude na yire magaaxuxi.

38 A xa þama xaañexi alo yetee,
e e xui raminima alo yete yore,
39 kõo e na keli, n e findima siisilae nan na,
naxee yelema han, kõo e na xi, e mu xunuma
sõuce.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

40 «N e ragoroma ne alo yexee naxee kõn nax-
abama,
alo yexee nun si kontonyie.

41 Babilõn xungbe, dunija birin naxan
matõxõma,
na biraxi di?

Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra sie tagi?

42 Baa fama ne a makotode, mõrõnyie din a ra.

43 A xa taae bëpinma ne, e findi gbengberenyi ra,
mixi mu sabatima ðennaxe.

Hali biyaasilae mu luma naa.

44 N e xa kuye Beli naxankatama ne,
n fa a niya a xa mixie bëpin a naxee sõto.
Mixie mu kelima þamanee ma fafe a batude
sõuce.

Babilõn xa tete birama ne kerenyi ra.»

45 «N ma þama, wo xa keli naa.
Wo xa wo gi, barima Alatala xa xõe bulama
menni ne.

46 Limaniya naxa ba wo yi ra,
wo naxa gaaxu wøyenyi ra naxee fama mede
naa.

Wøyenyi luma fala ra ne sënþemæ xe fe ra nun
gere xe fe ra.

47 Waxati fama a lide n Babilõn xa kuyee
naxankatama temui naxe.

A xa bɔxi birin luma yaagi kui na temui nε,
a xa mixie fa sɔntode.

48 Na kui koore nun bɔxi fama ne pεlexinde a xa
bire xa fe ra,
a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi kɔcla ma.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

Namiponme xa masenyi

49 «Babilɔn xa bira Isirayilaka mixi faxaxie xa fe
ra,
alo mixi gbegbe faxaxi dunjna ma ki naxε
Babilɔn bεlexε fɔxi ra.

50 Wo tan naxee bara wo yetε ratanga san-
tidegema ma,
wo naxa dugundi, wo xa siga.
Hali wo na yire makuye,
wo xa ratu Alatala ma, wo jɔxɔ xa sa Darisalamu
xɔn.»

Isirayila xa masenyi

51 «Won bara yaagi sɔtɔ, won bara konbi,
won mu nɔma won xun nakelide sɔnɔn,
barima si gbεtεe bara so yire sεniyεnxie kui
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi yire.»

Alatala xa masenyi

52 Alatala xa masenyi nan ya,
«N na ge Babilɔn xa kuyee paxankatade,
a xa jɔma luma wa ra ne bɔxi birin ma.

53 Hali Babilɔn xa fe fama sɔɔneyade nu,
a xa xunnakeli sɔtɔ,
n fama ne a niyade a xa fe birin xa kana.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

54 «Xui xɔrɔxɔe minima Babilɔn bɔxi ma a xa
kanari nan xa fe ra.

55 Alatala fama ne Babilɔn xun nakanade,

a e xa sɔnχɔε dan.

E yaxuie dinma nε e ra alo baa mɔrɔnyie,
e xui xaajε a jaaxi ra.

56 Kanaritie birama nε Babilɔnkae fɔxɔ ra,
e e xa sɔɔrie suxu, e e xa xalie igira,
barima Alatala gbejɔxɔε tima nε,
a e sare birin nagbilen e ma.

57 N e xa mangee, kuntigie, lɔnnilae nun sɔɔrie
findima siisilae nan na,
naxee luma xi ra abadan,
e mu xunuma fefe ma.
Mangε xa masenyi nan na ki,
naxan xili Alatala Sɛnbɛma.»

58 «Alatala xa masenyi nan ya,
Babilɔn xa tete xungbe birama nε,
a xa naade itexie gan,
a xa jama a yetε ratagan fe fufafu ma,
a wali naxan nabaxi, na birin gan te ra.»

59 Annabi Yeremi to Yudaya mangε Sedekiya
mati Babilɔn a xa mangεya jε naani nde ra, a
naxa yi masenyi so Neriya xa di Seraya yi ra,
naxan findixi Maxaseya xa mamadi ra. **60** A nu
bara Babilɔn xa gbaloe xa fe birin sεbe kεedi nde
ma, a nu lanma e xa naxee sɔtɔ. **61** A naxa a fala
Seraya be, «I na Babilɔn bɔxi li, i xa yi masenyi
birin xaran i xui itexi ra. **62** Na temui, i xa a fala,
<Alatala, i bara a masen a yi yire birin fama nε
kanade, mixie nun xuruse mu toma be sɔnɔn, yi
bɔxi fa findi gbengberenyi ra.» **63** I na ge yi sεbeli
xarande, i xa a xiri gεmε nde ra, i fa na gεmε
woli Efirati xure xɔɔra. **64** Na temui i xa a fala,
<Babilɔn fan dulama na ki nε, a mu tema sɔnɔn

gbaloe xa fe ra Alatala naxan nagirixi a ma. A xa
nama xun mu raketima sɔnɔn.»»

Annabi Yeremi xa masenyi danxi be ne.

52

Darisalamu birafe

¹ Sedekiya mangεya sɔtɔ a ne mɔxɔjɛn nun kerɛn nan ma, a fa ne fu nun kerɛn mangεya raba Darisalamu. A nga nu findixi Yeremi xa di Xamutali naxan keli Libina ma. ² Sedekiya naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri alɔ Yehoyakimi nu bara a raba ki naxe. ³ Darisalamu nun Yudaya nu bara fe xɔrɔxɔe sɔtɔ Alatala xa xɔne xa fe ra. A rajɔnyi Alatala naxa a gibilen e fɔxɔ ra.

Na temui Sedekiya naxa mangε Nebukadansari matandi. ⁴ Na kui a xa mangεya ne solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Babilɔn mangε Nebukadansari naxa fa a nun a xa sɔɔri gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari. ⁵ Taa naxa lu suxui kui han mangε Sedekiya xa mangεya ne fu nun kerɛn nde ra.

⁶ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame nu bara senbe sɔtɔ taa kui, donse yo mu nu na nama yi ra sɔnɔn. ⁷ Taa tete to kana, sɔɔrie naxa e gi naade ra naxan na tete firinyie tagi, mangε xa malabude fe ma, e fa siga Araba fili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁸ Kalidikae to taa sɔɔrie to e gi ra, e naxa bira e xa mangε fɔxɔ ra, e fa a suxu Yeriko fili ma. Mangε xa sɔɔrie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

⁹ Kalidikae naxa mangə suxu, e a xanin Babilon mangə xɔn ma Ribila a makiitife ra. ¹⁰ E naxa Sedekiya xa die kɔn naxaba a ya xɔri, e fa a tan yae kana. ¹¹ Na dangi xanbi, Babilon mangə naxa a xiri wure gbeeli yɔlɔnxɔnyi ra, a a xanin Babilon. Menni a naxa lu geeli kui han a faxa temui naxə.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra, Nebukadansari xa mangəya ne fu nun solomanaani nde Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mangə xa sɔɔri xunyi naxa siga Darisalamu. ¹³ A naxa Alatala xa banxi, mangə xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan. ¹⁴ Kalidikae xa sɔɔri naxee nu na a fɔxɔ ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi. ¹⁵ Nebusaradan, Babilon sɔɔri mangə naxa Darisalamu jama dɔnxɔee xanin Babilon, alɔ setaree, walikəe, nun mixi naxee e yete so Babilon mangə yi ra. ¹⁶ Kɔnɔ a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu bɔxi rawali, e nu wəni bilie si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a dɔxɔdee kana. ¹⁸ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finee, tɔnbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra. ¹⁹ A naxa yirabasee nun pɔɔtie fan birin tongo naxee nu yailanxi xεema nun gbeti ra. ²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a dɔxɔde fu nun firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi tuurae ra, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi bε, na birin findixi wure gbeeli gbegbe nan na,

naxan xasabi mu nu nɔma kolonde. ²¹ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nɔngɔn ya fu nun solomasaxan lima, e rabilinyi nu nɔngɔn ya fu nun firin lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi. ²² Na kinki xunyie nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli kɔɔbe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nɔngɔn ya suuli lima. ²³ Kɔɔbe bogi maniyε tongo solomanaani nun senni nu na tandemabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan kɛmɛ ma.

²⁴ Babilɔn sɔɔri mange naxa sərexedubɛ kuntigi Seraya, sərexedubɛ firin nde Sefaniya, nun hɔrɔmɔbanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma. ²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: sɔɔri mange, mange rasima soloferne naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu sɔɔrie sugandima, nun na taakae mixi tongo senni. ²⁶ Babilɔn sɔɔri mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilɔn mange xɔn ma Ribila. ²⁷ Babilɔn mange naxa e faxa Ribila, Xamata bɔxi ma. Yudayaka tongoxi e xa bɔxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma:

A xa mangεya ne soloferne nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi mɔxɔnɛn nun saxan.

²⁹ A xa mangεya ne fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi kɛmɛ solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangεya ne mɔxɔnɛn nun saxan nde, Yudayaka mixi kɛmɛ soloferne, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi kəmə senni
nan ma.

³¹ Yudaya mangə Yehoyakini xa sigə jet tongo
saxan nun solofera nde ra Babilon bɔxi ma, a
kike fu nun firin nde, xi məxənən nun suuli nde
ra, Efil Merodaki naxa findi Babilon mangə ra,
a fa Yudaya mangə Yehoyakini ramini geeli. ³² A
naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mangə
gbetee ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon bɔxi
ma. ³³ Yehoyakini naxa a xa geelimani sosee
masara, a nu fa a dəge mangə xa teebili ra təmui
birin. ³⁴ Babilon mangə naxa a jəxə sa a xa fe
xɔn ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin
kui.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2